

**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY PALACKÉHO
V OLMOUCI**

KATEDRA SLAVISTIKY

Karélie - objekt cestovního ruchu

Karelia - subject of tourism

Bakalářská práce

VYPRACOVALA:

Eva Zatloukalová

OBOR:

Ruština se zaměřením na hospodářsko-právní a turistickou
oblast

VEDOUCÍ PRÁCE:

Prof. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a uvedla všechny použité prameny.

V Olomouci,

---

podpis

Děkuji Prof. PhDr. Pechalovi, CSc., za konzultace, rady a připomínky, které mi během psaní diplomové práce poskytl.

---

podpis

OBSAH

ÚVOD.....	7
1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	9
1. 1. CESTOVNÍ RUCH.....	9
1. 1. 1. Účastníci cestovního ruchu.....	10
1. 1. 2. Typologie cestovního ruchu.....	11
1. 1. 3. Ubytovací služby.....	12
1. 1. 4. Stravovací služby.....	13
1. 1. 5. Dopravní služby.....	14
1. 2. DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU.....	16
1. 2. 1. Atributy destinace.....	17
1. 2. 2. Specifika destinace.....	18
1. 2. 3. Primární a sekundární nabídka.....	19
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ.....	20
2. 1. ZÁKLADNÍ FAKTA.....	20
2. 1. 1. Stručný historický přehled.....	22
2. 1. 2. Geografická charakteristika.....	23
3. DOSTUPNOST A POHYB PO ÚZEMÍ.....	25
3. 1. VÍZOVÁ POVINNOST.....	25
3. 2. DOPRAVA AUTOKAREM, AUTOMOBILEM.....	26
3. 3. LETECKÁ DOPRAVA.....	27
3. 4. ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA.....	28
3. 5. VNITROSTÁTNÍ DOPRAVA.....	29
3. 5. 1. Silniční a železniční doprava.....	29
3. 5. 2. Vodní doprava.....	30

4. ATRAKTIVITY ÚZEMÍ.....	32
4. 1. TURISTICKÝ POTENCIÁL.....	33
4. 2. SEVERNÍ KARÉLIE.....	37
4. 2. 1. Vesničky pěvců run.....	37
4. 2. 1. 1. Karelská kuchyně.....	38
4. 2. 1. 2. Tradiční oděv.....	38
4. 2. 2. Solovecké ostrovy.....	40
4. 2. 2. 1. Solovecký klášter.....	41
4. 2. 2. 2. Filipovské sádky, Jezera a kanály.....	43
4. 2. 2. 3. Církevní poustevny.....	44
4. 2. 2. 4. Botanická zahrada.....	45
4. 2. 3. Bělomořské petroglyfy.....	48
4. 2. 4. Národní park Paanajarvi.....	50
4. 3. OBLAST HLAVNÍHO MĚSTA.....	53
4. 3. 1. Hlavní město.....	53
4. 3. 1. 1. Muzea.....	54
4. 3. 1. 1. 1. Muzeum výtvarného umění.....	54
4. 3. 1. 1. 2. Národní muzeum Republiky Karélie.....	55
4. 3. 1. 2. Divadla.....	56
4. 3. 1. 2. 1. Národní divadlo.....	56
4. 3. 1. 2. 2. Loutkové divadlo.....	57
4. 3. 1. 2. 3. Divadlo hudby.....	57
4. 3. 1. 3. Památníky.....	58
4. 3. 1. 4. Pravoslavné chrámy.....	59
4. 3. 1. 5. Festivaly.....	61
4. 3. 2. Ostrov Kiži.....	64
4. 4. LADOŽSKÉ JEZERO.....	66
5. KOMPLEXNÍ ZHODNOCENÍ ÚZEMÍ.....	68

ZÁVĚR.....	73
PEŽIOME.....	74
BIBLIOGRAFIE.....	80
ANOTACE.....	89

ÚVOD

Předložená bakalářská práce je věnována tématu *Karélie - objekt cestovního ruchu*. Práce se zabývá potenciálem země v oblasti cestovního ruchu. V práci je ke Karélii přistupováno jako k destinaci cestovního ruchu a v závislosti na této skutečnosti jsou zvolena vybraná témata. Zkoumané aspekty dále vychází z odborné literatury napsané na téma cestovního ruchu. Odborná literatura poskytla teoretická východiska ke zpracování jednotlivých částí práce. Hlavním cílem práce je zhodnocení Karélie jako destinace cestovního ruchu.

Úvodní kapitola se zabývá pojmy z oblastí cestovního ruchu. Na začátku kapitoly je uvedena stručná literární rešerše odborné literatury, která se zabývá problematikou cestovního ruchu. V dalších částech kapitoly jsou stručně objasněny základní pojmy, jako účastník cestovního ruchu, typologie cestovního ruchu, ubytovací, stravovací a dopravní služby, které blíže vymezují jednotlivé aspekty cestovního ruchu. Kapitola se dále zabývá teorií destinace cestovního ruchu. Objasňuje význam pojmu destinace v oblasti cestovního ruchu, jaké jsou její atributy a specifika. Cílem kapitoly je základní seznámení s charakteristikou cestovního ruchu v závislosti na přístupu k vybranému území jako k destinaci cestovního ruchu.

Následující kapitola je věnována obecné charakteristice vybraného území. Kapitola se zabývá vymezením území z hlediska základních znaků destinace, které jsou blíže určeny v první části práce. Kapitola také napomáhá k vytvoření základního informačního rámce o Karélii, její poloze, státním zřízení. Budou zkoumány geografické vlastnosti území, přiblížen klimát a podán stručný historický přehled, který objasní základní historické souvislosti spojené s vývojem Karélie. Ve své podstatě kapitola zodpovídá otázku, co to Karélie je.

Třetí kapitola pojednává o možných omezeních na cestě do vybrané destinace. Zabývá se dostupností území při využití různých druhů dopravy. V kapitole jsou nabídnuty tři způsoby, jak do Karélie cestovat a na konci jsou tyto prostředky hodnoceny. Kapitola poskytuje informace o dopravě a cestě do republiky. Dále charakterizuje stav dopravní infrastruktury republiky a její specifika. Cílem kapitoly je charakteristika nejvhodnějšího způsobu, jak do republiky cestovat, podat základní informace o vnitřní dopravní infrastruktuře a ozřejmit možná omezení v přístupnosti území.

Čtvrtá kapitola je věnována atraktivitám vybraného území. Atraktivita vyvolávají motivační pohnutku k návštěvě destinace, z tohoto důvodu nemohou být tyto aspekty území opomenuty. Bez nabídky atraktivit nemůže být vybrané území nikdy chápáno jako destinace. Kapitola proto seznamuje s vybranými atraktivitami. Pro potřeby práce jsou vybrané pouze některé nejznámější, neboť nabídka destinace je příliš rozsáhlá, než aby mohla být zpracována celá v rámci bakalářské práce. Kapitola je rozdělena do čtyř podkapitol. První podkapitola obecně hodnotí potenciál území z hlediska možných atraktivit. Každá následující podkapitola je věnována jedné zvolené oblasti republiky, u které jsou vybrány atraktivita.

Poslední pátá kapitola v sobě sdružuje poznatky získané z předchozích částí práce a utváří komplexní pohled na Karélii z hlediska cestovního ruchu.

1. Vymezení základních pojmů

V úvodní kapitole je uvedena krátká literární rešerše na téma cestovního ruchu, vymezeno několik základních pojmů, které jsou důležité pro zpracování dalších částí práce. V jednotlivých podkapitolách jsou uvedeny pojmy týkající se cestovního ruchu, které umožní lépe se orientovat v dalších kapitolách práce a zároveň objasňují přístup k řešení práce.

1. 1. Cestovní ruch¹

Cestovní ruch je poměrně složitý a obsáhlý jev, který sdružuje celou řadu dalších oborů. Není tedy možné ho jednoznačně definovat. Existuje množství různých definic z pohledu vědních oborů aplikovaných v oblasti cestovního ruchu, které se od sebe více či méně odlišují. Můžeme uvést definici z roku 1931, ve které Borman říká, že cestovní ruch jsou „*cesty, jež se podnikají za účelem zotavení, zábavy, obchodu a povoláním nebo i s jiných příčin, za zvláštními událostmi při nichž dochází k dočasné změně místa bydliště. Nepatří sem však dojíždění za prací*“.² První ucelenou teorii cestovního ruchu podávají v roce 1942 W. Hunziker a K Krapf ve svém díle „*Základy všeobecné nauky cestovního ruchu*“. Na základě těchto a mnohých dalších definic však můžeme vyčlenit některé základní rysy cestovního ruchu (dále jen CR) - dočasnost změny místa stálého bydliště a pobytu mimo něj; nevýdělečný charakter pobytu; tvorba vztahů mezi lidmi vyvolaná CR. Jako mezník v definicích cestovního ruchu můžeme uvést definici Světové organizace cestovního ruchu WTO z roku 1991, která cestovní ruch definuje jako *činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí (místo jejího bydliště) a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě*.³ Přechodnou dobou pobytu rozumíme v mezinárodním ruchu 1 rok, u domácího cestovního ruchu tato doba činí 6 měsíců. Pobyt mimo obvyklé prostředí je chápán, jako pobývání mimo místo trvalého bydliště, nebo mimo místo, kde se osoba zdržuje pravidelně - např. místo trvalého pracovního poměru. Nevýdělečný charakter činnosti však nevyklučuje služební cesty do dané země.

---

¹ INDROVA, Jarmila a kol.: Cestovní ruch I, 1. vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2004, ISBN 80-245-0799-4

² INDROVA, Jarmila a kol.: Cestovní ruch I, 1. vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2004, ISBN 80-245-0799-4, str. 9.

³ TAMTÉŽ, str. 12

Obecnou teorii cestovního ruchu lze nalézt v řadě českých i zahraničních publikací. Za všechny je možné uvést publikace J. Vystoupila, K. Ryglové, J. Indrové a kol. apod. Obecná teorie bývá zařazena téměř do každého díla, které pojednává o cestovním ruchu. Jednotlivé jevy a procesy v oblasti cestovního ruchu definuje M. Pásková a J. Zelenka, služby cestovního ruchu podrobněji zkoumá A. Wahla, J. Indrová a kol.

Marketingem a managementem cestovního ruchu s důrazem na destinační management se věnuje M. Palatková. Ve své publikaci se věnuje strategickému a taktickému marketingu destinace turismu, marketingovému řízení destinace. Zabývá se definicí destinace turismu, přístupy k jejímu vymezení a dalšími problémy z vybrané oblasti. Dalším z autorů věnujícím se problematice z podobného úhlu pohledu patří K. Nejdla, K. Lacina, M. Hrabánková a další.

V současnosti je také relevantní otázka udržitelnosti cestovního ruchu. Cestovní ruch s sebou nepřináší pouze pozitiva, jako jsou zaměstnanost, příjmy do státního rozpočtu, ale nesou s sebou i zátěž pro cílové území. Stále větší váha je přikládána ekologii a ochraně životního prostředí. Těmito aspekty cestovního ruchu se zabývá M. Pásková ve své knize *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Zkoumá vlivy cestovního ruchu na přírodní a sociokulturní prostředí a zabývá se koncepcemi udržitelného cestovního ruchu.

1.1.1. Účastníci cestovního ruchu

Na cestovním ruchu se podílí různé typy účastníků. Používají se termíny návštěvník, turista, výletník a rezident a tyto je nutné rozlišovat vzhledem k obecnému výkladu těchto termínů. **Návštěvník** - v mezinárodním cestovním ruchu se jedná o osobu, která cestuje do jiné země, než ve které má své trvalé bydliště a mimo jeho obvyklé prostředí na dobu, která nepřekračuje 12 měsíců, přičemž hlavní důvod cesty je jiný než výdělečná činnost v navštívené zemi. **Turista** je dočasný návštěvník, který se v zemi zdrží alespoň 24 hodin (podmínkou je minimálně 1 přenocování), na území však nesmí pobývat déle než 1 rok. **Výletník** - bývá často označován jako jednodenní návštěvník, zdrží se v navštívené zemi pouze jeden den, aniž by přenocoval. **Rezident** - neboli stálý obyvatel. V mezinárodním cestovním ruchu je to osoba, která žije v dané zemi nejméně jeden rok.⁴

---

⁴NEJDLA, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8, str. 23. RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. 187 s. Management. ISBN 978-80-7418-028-6, str. 11.

V případě Karélie přichází v úvahu pouze dva typy účastníků cestovního ruchu - návštěvník, turista. Vzhledem k poloze a dalším atributům vybrané země je vyloučen výletník, neboť nelze předpokládat, že Karélie bude vhodným objektem pro jednodenní návštěvu bez přenocování. Z výše uvedeného dále vyplývá, že za návštěvníka lze označit stejně tak turista jako výletník, ale nikdy ne naopak, neboť u výletníka se v určeném místě nepředpokládá s přenocováním.

1. 1. 2. Typologie cestovního ruchu⁵

V odborné literatuře nalezneme řadu kritérií systematiky cestovního ruchu. Při volbě zájezdu, či samotném výběru destinace je nutné si ujasnit o jaký typ cestovního ruchu se účastník zajímá. Cestovní ruch má svou konkrétní podobu. K jejímu určení poslouží objasnění druhů a forem cestovního ruchu. Jedná se například o charakteristiku cestovního ruchu z hlediska místa jeho realizace, z hlediska délky pobytu, způsobu jeho financování, zabezpečení cesty a počtu účastníků apod. Na těchto charakteristikách cestovního ruchu se prakticky shodují všichni autoři, kteří se touto problematikou zabývají. Jsou vybrány charakteristiky relevantní pro cestování do Karélie (tzn., že jsou vynechány např. pojmy jako domácí cestovní ruch a krátkodobý pobyt).

Zahraníční cestovní ruch - dochází při něm k překračování hranic jednoho či více států. Zahraníční cestovní ruch se v rámci daného státu dělí na Aktivní („incomingový“), ve kterém se jedná o příjezdy cizinců do dané země a Pasivní („outgoingový“), ve kterém jsou zachyceny výjezdy rezidentů dané země do zahraničí. Opakem zahraničního cestovního ruchu je domácí cestovní ruch. **Dlouhodobý pobyt.** Za takovýto pobyt je označován ten, který zahrnuje více než tři přenocování, ne však pobyt delší než 1 rok.

Organizovaný a neorganizovaný cestovní ruch. Kriteřium členění cestovního ruchu podle subjektu, který organizuje cestu a následný pobyt na vybraném území. Při organizovaném cestovním ruchu cestu a pobyt zajišťuje obvykle cestovní kancelář. Účastník si kupuje ucelený zájezd. Při neorganizovaném si služby volí a zajišťuje účastník sám. **Individuální a kolektivní cestovní ruch.** Na individuálním cestovním ruchu se účastník podílí sám. Individuálně si volí cíl cesty, místo pobytu i dobu trvání. U kolektivního cestovního ruchu

---

⁵RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. 187 s. Management. ISBN 978-80-7418-028-6, STR.12 - 15.

se jedná o účast více osob, může mít podobu skupinového, masového nebo rodinného cestovního ruchu.

1. 1. 3. Ubytovací služby

Ubytovací zařízení jsou objekty, prostory nebo plochy, kde je veřejnosti poskytováno ubytování. Jsou součástí základní infrastruktury cestovního ruchu. Často bývají spojeny se stravovacími službami v plném nebo omezeném rozsahu, či dalšími službami, které však nejsou podmínkou. Ubytovací služby jsou úzce spjaty se samotným rozvojem cestovního ruchu. Neustálý pohyb obyvatelstva mimo své trvalé bydliště vytváří potřebu zajištění sekundárních druhů ubytovacího zařízení.⁶

Mezi sekundárními druhy ubytovacích zařízení má výsadní postavení hotel.⁷ Spolu s rozvojem sekundárních druhů ubytování vyvstal obecně problém jejich kategorizace a klasifikace. Kategorizací chápeme rozčlenění ubytovacích zařízení podle druhů do kategorií (hotel, hostel, motel,...); klasifikací pak zařazení kategorií (podle vybavení, kvality a poskytovaných služeb) do tříd. Ve světě se můžeme setkat s různými označeními těchto tříd.⁸ V RF jsou ubytovací zařízení charakterizovány počtem dosažených hvězd⁹:

Při hodnocení hotelů jsou zkoumány rozličné aspekty (jako např.: poloha, vzhled budovy, počet balkonů/lodžii, existence výtahu, počet pater, osvětlení, vybavení,...; snaha o co nejvíce možných zkoumaných aspektů) a je stanovena bodová hranice, které musí daný hotel, či jiné ubytovací zařízení dosáhnout. Podle zjištěných skutečností hotelové zařízení obdrží daný počet hvězd. Vybírat můžeme mezi zařízeními s jednou až pěti hvězdami.

---

⁶*Cestovní ruch I.* Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4, str. 31.

⁷*Cestovní ruch I.* Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4, str. 31.

⁸ URL: <<http://www.coolreferat.com>>

⁹ URL: <<http://poisk-zakona.ru/99908.html>>

1. 1. 4. Stravovací služby¹⁰

Pro účastníky mezinárodního CR stravování představuje nejen uspokojení základní potřeby výživy, ale i možnost seznámit se se specifickým prvkem kultury daného národa či regionu. Stravování dělíme na individuální a společné. V případě individuálního stravování si účastník cestovního ruchu zajišťuje potraviny a nápoje sám v individuálně zvoleném čase a místě. Společné stravování je naproti tomu připravováno pro větší počet osob ve stejnou dobu. Společným stravováním bývá označována činnost spojená s hromadnou výrobou, prodejem a spotřebou jídel a nápojů pro větší skupiny lidí, dochází k místnímu a časovému spojení výroby s jejich konečnou spotřebou.¹¹

Společné stravování se dělí na veřejné - restaurační a účelové - uzavřené. Veřejné zařízení plní nejen funkci uspokojení potřeb výživy, ale i funkci společenskou, kdy jsou vytvářeny podmínky pro setkání a zábavu v restauračních zařízeních. Obecně platí, že klientela není většinou předem známá, zákazníci platí plnou cenu produktu stravovacího zařízení. Účelové stravování je zaměřeno na specificky vymezený okruh strávníků Tento druh stravování nezasahuje do cestovního ruchu.¹²

Bývají rozlišovány dvě základní kategorie veřejných restauračních zařízení - restaurace a bary. Do kategorie *restaurací* se řadí zařízení, ve kterých jsou podávána hlavní jídla během dne, obvykle v širokém sortimentu (restaurace, fast food, bistro, kiosky, ...). Do kategorie *barů* se řadí zařízení, která plní společensko-zábavní funkci. Občerstvení v nich vystupuje jako doplněk zábavy (denní bary, pizzerie, gril bar; noční bary a kluby, vinárny, pivnice). Vzrůstající oblibě se těší rychlé občerstvení, neboli fast-food. Jejich hlavním lákadlem je rychlost a dostupné ceny. V Karélii působí světově známé řetězce jako McDonald's, Burger king a KFC. K ruské síti fast-foodu patří např. řetězec rychlého občerstvení Чайная ложка, Спутник, МакДак. Vedle velkých řetězců mají tradici malé kiosky, hlavně přes léto se jich na ulicích vyskytuje značné množství. Mnohdy ale mají problém s dodržováním hygienických standardů.

---

¹⁰ RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. 187 s. Management. ISBN 978-80-7418-028-6.

Cestovní ruch I. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4, str. 41-44.

¹¹ *Cestovní ruch I*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4, str. 41.

¹² TAMTÉŽ, str. 42.

Účastníci cestovního ruchu obvykle využívají síť veřejného stravování v místě pobytu, která slouží i pro místní obyvatelstvo. Avšak hotely svým hostům často nabízí stravování a to v různém rozsahu. Nabízí možnost ubytování se snídaní, polopenzi (obvykle snídaně + večeře, jako hlavní chod), plnou penzi (snídaně + dvě hlavní jídla), all inclusive (prakticky neomezený rozsah stravovacích služeb včetně nápojů během dne). Tyto služby bývají obvykle v ceně zájezdů, ale je možné objednat je za příplatek dodatečně.

1. 1. 5. Dopravní služby¹³

Dopravní služby jsou základní podmínkou pro realizaci cestovního ruchu. Na jejím rozvoji je cestovní ruch přímo závislý. Dopravními službami v cestovním ruchu rozumíme služby, které jsou spojeny se zajišťováním vlastní přepravy účastníků a jejich zavazadel včetně informací o dopravním spojení, prodejem dopravních cenin a dalších služeb spojených s přepravou. Tyto služby zajišťují dopravci, nebo se o ně starají cestovní kanceláře. Dopravní služby slouží k překlenutí prostorových a časových rozdílů mezi bydlištěm účastníka cestovního ruchu a místem spotřeby služeb cestovního ruchu. Současným trendem je minimalizování doby strávené samotným cestováním a maximalizování doby strávené v destinaci.

Dopravní služby se člení z několika hledisek:

- Podle druhu - železniční, letecká, silniční, vodní
- Z teritoriálního hlediska - vnitrostátní a mezinárodní
- Podle periodicity - pravidelné a nepravidelné

Každá doprava se uskutečňuje podle sestaveného plánu přepravy - jízdní, letový, lodní řád. Dopravní služby jsou placené a každý druh má svůj vlastní tarifní systém.

Železniční doprava¹⁴

Železniční doprava patří ke kolejovým druhům dopravy a je jedním z nejstarších způsobů dopravy. Její předností je hromadnost, plynulost a bezpečnost. Železniční síť je jen v malé míře závislá na přírodních jevech a umožňuje přepravu ve dne i noci, ve všech ročních

---

¹³ KOSTKOVÁ, Miroslava, NĚMČANSKÝ, Milan a TORČÍKOVÁ, Eva. *Management služeb cestovního ruchu*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2009. 256 s. ISBN 978-80-7248-510-9, str. 40.

¹⁴ TAMTÉŽ

obdobích. Hlavní nevýhodou je menší dostupnost turistických cílů a delší doba trvání přepravy. Avšak v zemích s hustou železniční sítí umožňuje železniční spojení dosažení místa realizace cestovního ruchu.

Silniční doprava¹⁵

Silniční doprava představuje v současnosti nejrozšířenější způsob přepravy. V cestovním ruchu probíhá dvěma základními formami a to jako autokarová doprava nebo jako individuální mototuristika. Oblíbenost je dána přepravní rychlostí, pohotovostí k přepravě a nejvyšší dostupností středisek cestovního ruchu. Klienti, kteří upřednostňují individuální formu cestování mohou využít pronajatého vozu anebo využít služeb autodopravců. Silniční doprava bývá často kombinovaná s dopravou leteckou, železniční či vodní. Kapacita a frekvence provozu lze přizpůsobit dle poptávky, v závislosti na ní se mění i cena za přepravu.

Vodní doprava¹⁶

Vodní doprava v cestovním ruchu představuje přepravu účastníků po vodních dopravních trasách a patří k nejstarším druhům přepravy. Nejrozvinutější je v přímořských oblastech v zemích s velkými splavnými řekami. Vodní doprava se dělí na vnitrozemskou a námořní. Velké oblibě se těší námořní výletní plavby. Vnitrozemská vodní doprava je v cestovním ruchu spojována s poznáváním daného místa a bývá součástí rekreace.

Letecká doprava¹⁷

Letecká doprava je nejmladším druhem dopravy. V současnosti představuje služby spojené s mezinárodním cestovním ruchem. Vyvolává poptávku po nových destinacích cestovního ruchu a umožňuje efektivnější využití času na cestách. Hlavní předností je vysoká rychlost a míra poskytovaného komfortu. Ceny odpovídají vysokým dopravním nákladům a přísná bezpečnostní opatření vedou k řadě omezení. Stále se však jedná o nejbezpečnější způsob dopravy, v případě nehody je ale šance na přežití mizivá v porovnání s ostatními druhy dopravy.

---

¹⁵ *Cestovní ruch I.* Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4, str. 51-53.

RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů.* Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. 187 s. Management. ISBN 978-80-7418-028-6, str. 51-61.

¹⁶ *Cestovní ruch I.* Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4, str. 52 - 53.

¹⁷ *Cestovní ruch I.* Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4, str. 52.

Další druhy dopravy

Mezi ostatní druhy dopravy se řadí městská hromadná doprava a osobní horská dopravní zařízení. Význam městské hromadné dopravy je dán rozlohou města, počtem obyvatel, rozložením průmyslových objektů, administrativních budov, památek apod. Její součástí může být i říční doprava a taxislužba.

1. 2. Destinace cestovního ruchu¹⁸

Pojem destinace turismu sám napovídá, že se jedná o místo určení či geograficky určený cíl cesty. „*Destinace je představována svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti*“¹⁹ V listopadu 2002 WTO vypracovala rozšiřující definici, ve které je destinace chápána jako *fyzický prostor, ve kterém turista stráví nejméně jedno přenocování. Zahrnuje turistické produkty tvořené atraktivitami cestovního ruchu a podpůrnými službami a soubor možností zábavy pro jednodenní návštěvníky. Má přírodní a administrativní hranice, jež vymezují její řízení, image a vnímání, které definují její tržní konkurenceschopnost....*²⁰ Obě definice charakterizují destinaci jako geografický prostor (v případě předložené práce stát), který si klient vybírá jako svůj cíl cesty. Destinaci jako územní celek chápe také M. Pásková.²¹ Destinace nabízejí klientům odpovídající produkty, které jsou určeny k uspokojení jejich potřeb a očekávání, destinace se snaží o komplexní a kvalitní nabídku služeb. Klient vnímá soubor služeb v daném prostoru jako celek. Nejedná se jen o existenci předpokladů pro rozvoj turismu (ekonomická situace, mírové podmínky ekologické podmínky, demografické podmínky,...), ale také o existenci sekundární nabídky a její provázání s nabídkou primární. Třebaže má destinace z pohledu marketingu pozici produktu, může vstupovat na trh jen s dílčí primární a sekundární nabídkou.

---

¹⁸ NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8.

¹⁹ PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 207 s. ISBN 978-80-247-3749-2, str. 11.

²⁰ NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8, str. 49.

²¹ PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1, str. 26.

1. 2. 1. Atributy destinace²²

Aby destinace mohla být destinací musí splňovat základní atributy. Základní znaky, které tvoří podstatu destinace jsou charakterizovány samotnými definicemi. Jedná se o geografické ohraničení prostoru; vybavenost atraktivitami; musí být definována jako destinace pohledem návštěvníka, který si území vybírá.

1. Geografické ohraničení prostoru (stát, region, místo, rezort). Destinace je určitým geografickým prostorem s přirozenými hranicemi geomorfologickými (přírodními), nebo daným dlouhodobým sociální vývojem. Destinace však není jeden územně velikostní typ, ale liší se v závislosti na jejím pojetí. Jako destinaci můžeme chápat celý stát, samotný stát však může být chápán jako soubor více destinací (regiony, kraje vystupují jako samostatné destinace), jako destinace mohou vystupovat i jednotlivá města. Tyto pohledy v mnohém závisí na návštěvníkovi a vzdálenosti zvolené definice. Obecně lze říci, že čím je destinace vzdálenější tím je chápána jako větší a naopak čím je zvolená destinace bližší tím menší se jeví.²³ M. Palatková uvádí jako příklad Českou republiku.²⁴

2. Vybavenost atraktivitami. Destinace je soubor atraktivit, zařízení a služeb, které dohromady vytváří pro návštěvníka produkt. Jako každý produkt má sociálně-kulturní (např. lidé, tradice) a fyzický rozměr (např. fyzické podmínky, sekundární nabídka)²⁵. Nabídka destinace není soustředěna pouze na jeden totožný produkt, ale nabízí řadu odlišných základních produktů a dokáže tak uspokojit různé potřeby návštěvníků.

3. Definice z pohledu návštěvníka. Každý účastník cestovního ruchu rozhodne o tom, které místo je destinace a které jí není. Toto rozhodnutí je plně závislé na jeho potřebách, požadavcích a informovanosti o tom, do jaké míry je zvolené místo schopno uspokojit jeho potřeby. Pokud není zajištěna dobrá informovanost cílového trhu, nelze očekávat předpokládanou reakci trhu. Subjekty působící v daném území nemají vliv na to, zda území

---

²²NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8, str. 51-59.

²³NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8, str. 51-59.

²⁴ PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 207 s. ISBN 978-80-247-3749-2, str. 13.

²⁵ PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 207 s. ISBN 978-80-247-3749-2, str.12.

bude bráno jako destinace či nikoli. Vše závisí na trhu, kde je konfrontována nabídka území s poptávkou, jejími segmenty a s konkurencí. „*Pokud si segment poptávky nabízené území vybere za cíl své cesty, stává se destinací, pokud si jej nevybere, destinací není, a to do doby než bude vybráno jiným segmentem poptávky.*“²⁶

1. 2. 2. Specifika destinace²⁷

Destinace je často prostor, který se neřídí striktně hranicemi politickými či administrativními. Území bývají rozdělena na menší územní celky (např. kraje) bez ohledu na koncentraci atraktivit v daných lokalitách. Nezřídka se atraktivita nachází na hranici dvou i více takovýchto územních celků. Předpokladem destinace je určitá velikost území. Větší počet atraktivit na jednom (malém) místě se nachází pouze výjimečně. Naproti tomu atraktivita, které mohou být sestaveny do souboru, jenž bude mít větší šanci uspět na trhu, nalezneme na území větším. Z tohoto vyplývá, že vytvoření přitažlivějšího produktu je snadnější na větším prostoru než na prostoru menším.²⁸

Destinace je ze své podstaty vždy zároveň:

1. Fyzickou jednotkou, která představuje konkrétní geografické území s fyzickými charakteristikami, reliéfem krajiny, přírodními a vytvořenými atraktivitami, patřičnou hmotnou vybaveností, ...
2. Jednotkou sociálně kulturní, která je tvořena historií i současným životem společnosti. Nabízí specifické kulturní a politické prostředí, které dotváří místní populace se svými tradicemi a zvyky na konkrétním území.
3. Určitou mentální konstrukcí, tj. představou, kterou si utváří skuteční i potencionální návštěvník. Jednak přímo získanými či zprostředkovanými informacemi, a jednak událostmi a mýty spojenými s územím i s jeho jednotlivými místy.

---

²⁶NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8, str. 52.

²⁷ NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8, str. 59 - 65.

²⁸NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8, str. 61.

Při volbě destinace jsou uplatňována dvě hlavní hlediska. Jedná se o hledisko územní a podle obsahu nabídky.

- Při územním hledisku je volba zaměřena na volbu konkrétního území, od kterého se očekává uspokojení potřeby komplexním produktem. Jeho přitažlivost je založena na souboru služeb - nejen primární popud např. pobyt u moře. Tomuto kritériu odpovídají i další destinace. O volbě tedy rozhoduje atraktivita a kvalita celého souboru služeb.
- Z hlediska obsahu nabídky je rozhodování zaměřeno na uspokojení hlavní motivace. Příklad, který uvádí ing. Nejdř jsou lázeňské pobyty. Volba je vázaná na existenci léčivých zdrojů.

1. 2. 3. Primární a sekundární nabídka²⁹

Pro vznik a rozvoj destinace je důležitý rozsah a kvalita atraktivit cestovního ruchu. Tato specifika pak dohromady utváří motivaci k návštěvě konkrétního území. Aby byl zajištěn snadný přístup a pobyt v blízkosti atraktivit je nutná jejich provázanost se sekundární nabídkou, která je představena službami zajišťujícími základní potřeby účastníků cestovního ruchu. Sekundární nabídka tedy uspokojuje realizační potřeby účastníků, zatímco primární nabídka plní funkci motivační.

Závěr:

Literatura věnovaná cestovnímu ruchu poskytuje cenné teoretické poznatky, které jsou v dalších částech práce konkrétně aplikovány na jednotlivé jevy týkající se cestovního ruchu. Cestovní ruch je obecně spojován s pobytem mimo trvalé bydliště a s nevýdělečným charakterem. Cestovní ruch v současném způsobu života hraje důležitou roli a bývá analyzován z různých úhlů pohledu. Aby se jev stal přehlednějším byly přijaty obecné definice blíže určující účastníky cestovního ruchu, typologii cestovního, základní podmínky pro vznik cestovního ruchu a mnohé další aspekty, které se tohoto jevu dotýkají. Za nejzákladnější aspekty pro rozvoj cestovního ruchu ve vybraných oblastech jsou považovány nejen existence atraktivit v dané lokalitě, ale také základní realizační prostředky - ubytování,

---

²⁹ PALATKOVÁ, Monika. Mezinárodní cestovní ruch: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, význam turismu v mezinárodních ekonomických vztazích, evropská integrace a mezinárodní turismus. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 221 s. 22 - 23 s. ISBN 978-80-247-3750-8.

stravování, doprava. Jednotlivým jevům jsou věnovány konkrétní definice, které podrobněji stanovují náležitosti těchto aspektů cestovního ruchu.

Cestovní ruch je vždy vázán ke konkrétnímu území, oblasti, či lokalitě. Zvolené místo je nazýváno destinací cestovního ruchu. Destinace se řídí platnými pravidly a k tomu, aby mohla být předmětem zájmu v sobě musí spojovat realizační prostředky s motivačními pohnutkami. Teoretické poznatky jsou dále využity v následujících částech práce, ve kterých je ke Karélii přistupováno jako k destinaci cestovního ruchu.

2. Obecná charakteristika území

V následující kapitole jsou přiblíženy základní informace o Karelské republice, jako destinaci cestovního ruchu. Kapitola vychází ze získaných teoretických poznatků, a především z toho, že destinace je vždy geografický prostor a zároveň sociálně kulturní prostředí. Z tohoto důvodu kapitola obsahuje obecné informace, které přiblíží Karélii, její státní zřízení, historii a další údaje potřebné pro získání obecného povědomí a osvojení alespoň základního informačního rámce o vybrané destinaci.

2. 1. Základní fakta³⁰

Republika Karélie je jedním ze subjektů Ruské Federace (dále jen RF). Zaujímá status republiky, založena byla 8. června 1920. Její současný název pochází z roku 1991. Úředním jazykem je ruština. Rozloha území činí 180,5 tisíc km² a zaujímá přes 1,06% území RF (je zhruba dvakrát větší než ČR). Hraničí se čtyřmi oblastmi RF (na jihu hraničí s Leningradskou a Vologdskou oblastí; na severu s Murmanskou oblastí; na východě s oblastí Archangelskou) a jedním státem mimo RF. Tímto státem je Finsko, se kterým má společnou západní hranici.³¹ V Karélii žije okolo 636 480 stálých obyvatel. Nejpočetnější skupinu představují lidé národnosti Ruské (507,7 tisíc obyvatel, údaj z roku 2010), dále pak následuje

---

³⁰ O Republice Karélie podává komplexní informace tři dílná encyklopedie *Карелия* od А. Ф. Титова (vedoucí redaktor), ISBN: 9785843001216 / 9785843001230 / 9785843001254 / 9785843001278. Encyklopedie je univerzální publikace, která obsahuje systematicky rozčleněné informace o přírodě, historii, kultuře, ekonomice, vzdělání, ochraně zdraví a o mnoha dalších oblastech. Na jejím sestavení se podílelo množství významných učenců a specialistů z různých vědních oborů i vládní pracovníci. V encyklopedii je soustředěno více než 2880 pojednání a více než 3000 ilustrací, map, schémat a tabulek. Publikace vycházely prvně v letech 2007 - 2011.

³¹URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Different/karelia3.html>>

národnost Ukrajinská (12,7 tisíc). Prapůvodními národy, které se na tomto území usídlily, jsou Vepsové a Karelové.³²

Hlavní město Petrozavodsk se rozkládá v blízkosti Oněžského jezera. V hlavním městě žije více než 268 000 obyvatel³³. První zmínky o jeho osídlení pochází z roku 1703, kdy bylo u Oněžského jezera založeno selo Petrovskaja sloboda. Jak název napovídá jeho zakladatelem byl Petr I. Selo sloužilo jako centrum válečné výroby pro potřeby ruské armády v expanzi na sever. Od poloviny 19. století se Petrozavodsk stává místem vyhnanství pro režimu nepohodlné osoby. Současné město zaujímá 113 km² a je významným kulturním (každoročně jsou pořádány mezinárodní festivaly), vzdělanostním (působí zde 2 university, 65 ostatních školských zařízení) a transportním uzlem Karélie.³⁴ Své sídlo v Petrozavodsku mají všechny orgány státní a federální moci. Sídlí zde hlava státu - prezident, v současnosti tuto funkci vykonává Alexandr Chudilajnen (narozen 2. května roku 1956). Svoji politickou kariéru zahájil již v roce 1987, na post prezidenta byl dosazen v roce 2012.³⁵

Území Karélie je rozděleno mezi Finsko a Rusko na základě dějinných událostí. Rusku náleží Východní Karélie (Republika Karélie) a území Jižní a Severní Karélie (tzv. Finská Karélie) připadá Finsku. Republika Karélie je rozdělena do 18 krajů. V Karélii je 13 měst, 11 sídel městského typu a kolem 600 obcí.³⁶ Město s největším počtem obyvatel je Petrozavodsk, následuje Kondopoga, Segeža a Kostomukša.³⁷

---

³²URL:

<http://krl.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_ts/krl/resources/30a133004c49b18589a2ad052efb10e3/%D0%94%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F.pdf>

³³ URL:<<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/general/>>

³⁴URL: <<http://www.ptz.ru/>>

³⁵URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Leader/biogr.html>>

³⁶URL: <<http://www.ticrk.ru/ru/regions.html>>

³⁷URL <<http://gov.karelia.ru/Karelia/2273/4.html>>

2. 1. 1. Stručný historický přehled³⁸

První osídlení se na území Karélie objevilo již v 7. - 9. století př. n. l. a tvořili jej ugrofinské národy - Karelové, Vepsové. Jejich hlavní obživou byl lov a rybaření. Na území republiky se však našly i pozůstatky z osídlení z doby kamenné. Do tohoto období jsou datovány unikátní druhy hieroglyfických nálezů na březích Oněžského jezera a Bílého moře, které zobrazují lov zvířete, plavení po řekách a další výjevy ze života tehdejších obyvatel.³⁹ Od 9. století byla Karélie pod vlivem Kyjevské Rusi, poté se ve 12. století stala součástí Novgorodské feudální republiky a v 15. století byla připojena k Ruskému státu.

Karélie byla často dějištěm vojenských událostí. Ať již byla ohrožována švédskými a německými feudálními pány na konci 13. století, nebo na přelomu 16. - 17. století znovu obnovenými zájmy ze strany Švédska, či během 2. světové války, kdy o její území vedlo bitvu Finsko s Ruskem. Na počátku 19. století připadlo celé Finsko Ruskému impériu a po jeho opětovnému osamostatnění v roce 1917 Finsku připadlo území Priladoží. Karélie se stala žádaným územím pro oba státy. Republika se rozkládá v oblasti bohaté nerostnými surovinami a rozsáhlým přírodním bohatstvím. Toto území se stalo jablkem sváru mezi Finskem a Ruskem. Ani jedna ze stran nechtěla tato bohatá území ztratit a činila si na ně nárok také z historického hlediska, protože oba státy považovaly území za svá historická teritoria. Po bitvě v roce 1939 (tzv. Zimní válka) Rusko Karélii získalo. Za 2. sv. války se Finsko přidalo na stranu Německa a získalo značná karelská území. Boje pokračovaly, oficiální mírová dohoda byla podepsána až v roce 1947.⁴⁰ Nakonec pak Finsku připadla

---

³⁸Rusko-finským vztahům je věnováno nespočet publikací. Vzájemné konflikty se brzy vyvinuly v řadu krvavých bojů, ve kterých ani jedna ze stran nechtěla ustoupit. Samotným vznikem karelské otázky se zabývá kniha *Российская карелия и карелы в имперской политике России 1905-1917*. Autor posuzuje proces vzniku „karelské otázky“ a jeho těsné spojení s Rusko-finskou opozicí. Události z let 1939-1940 byly po určitou dobu odsunuty do pozadí. V poslední době se k nim vrací řada autorů. Jedním z nich je i *Павел Аптекарь* a jeho kniha *Советско-финские войны, з року 2004*. Zabývá se nepřiliš slavnou historií války, o které se dlouhou dobu mluvilo jen šeptem, a ostře odsuzuje zločiny jichž se ruská armáda dopustila. V roce 2010 vychází publikace *Зимняя война 1939-1940 гг. в документах НКВД*. Knihu sestavil С. К. Бернев и А. И. Рупасов. Nejdůležitějšími dokumenty v publikaci jsou očitá svědectví a vojenská hlášení. Finský historik Юкка Куломаа se ve své práci zaměřuje na finskou okupaci Petrozavodsku za 2. sv. války - *Финская оккупация Петрозавоска, 2006*. Událostem 2. sv. války je věnován i sborník z roku 1995. Sborník sestavený В. Г. Макуровым и А. В. Климовой - *По обе стороны Карельского фронта 1941-1944* poskytuje široký soubor materiálů a dokumentů z Finska i z Ruska. Podává všestranný obraz nejvýznamnějších událostí na Karelské frontě z let 1941 - 1944. Zabývá se širokým okruhem otázek od příčin, cílů a charakteru války mezi SSSR a Finskem, popisem průběhu vojenských událostí v různých etapách války až po dění v týlu a ekonomickou a životní situaci obyvatelstva.

³⁹URL:

<http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_geo/2225/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%8F>

⁴⁰URL: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_geo/2225/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%8F>

alespoň provinční území Jižní a Severní Karélie, která bývají taktéž označována za Finskou Karélii. Zbytek území spadá pod RF.⁴¹

2. 1. 2. Geografická charakteristika území

Krajinná kresba Karélie se vyznačuje mírnými vyvýšeninami a jasně viditelnými stopami ledovce. Jeho působení (odtávání, posuny) vytvořilo charakteristické rysy karelské krajiny. Geologové se shodují, že ledovec měl největší vliv na formování zdejší krajiny. Díky neustále se pohybující ledové mase byly omílány a narušovány skály a přemísťovány obrovské kamenné valouny. Tento jev dal vzniknout rozmanitým skalním útvarům, které se obecně označují jako „kadeřavé skály“, či „beraní čela“ (své označení získaly skály podle svého zaobleného tvaru). Ačkoli jsou vyvýšeniny a pahorkatiny pro Karélii typické nedosahují závratných výšek. Nejvýraznější vyvýšeniny se nachází na západě a severozápadě země poblíž hranice s Finskem. Nejvyšší hora Nuorunen se nachází v národním parku Paanajarvi a její výška nepřevyšuje 580 m n. m. Směrem na východ vyvýšenin ubývá a začíná převládat bažinatá půda. Jižní oblasti Karélie jsou charakteristické spojením dvou naprosto odlišných krajinných typů. Bažinaté morénové roviny s pahorky, které dosahují maximální výšky 100 metrů sousedí s kamennými valy, které často převyšují i výšku 200 metrů. Jižní oblasti jsou vyhlášeny svými jezery, právě zde se nachází Ladožské jezero - největší jezero v Evropě. Severní břehy Bílého moře jsou zase vysoké a nepřístupné. Vědci se domnívají, že je to dáno minimálním pohybem ledovcové masy v této oblasti. To umožnilo břehům zachovat si formu a tvar z „před ledovcového“ období. Jižní břehy jsou odříznuty od okolní krajiny ohromným ledovým prostranstvím.⁴²

V hlubinách země je ukryto neskutečné bohatství nerostných surovin. Karélie za své nerostné bohatství vděčí bohaté vulkanické a tektonické aktivitě, která na jejím území v minulosti probíhala. Těží se zde např.: slída, křemen, žula, mramor, zlato, diamanty, vzácné kovy, titan. Celkově je napočítáno na 24 různých nerostných surovin, které jsou těženy ze 175 nalezišť.⁴³ Pochází odtud i unikátní nerost šungit, který je známý svými léčivými účinky. Šungit je zvláštní polyminerální uhlíková hornina, která má dezinfekční a hojivé účinky. Svůj název dostal podle místa svého výskytu - karelské vesnice Šuňga na břehu Oněžského jezera, kde

---

⁴¹URL: <http://www.gov.karelia.ru/gov/Different/History/history_story.html>

⁴²URL: <<http://karelian.ru/karelia/187-geografiya-karelii.html>>

URL: <<http://www.vottovaara.ru/relef-karelii.html>>

⁴³URL: <<http://tours-karelia.ru/gyeografiya.html>>

byla poprvé ložiska šungitu objevena. Jeho stáří je odhadováno na 2 mld. let. a znám byl již za Petra I. (z této doby jsou dochovaná svědectví).⁴⁴

Na území Karélie se nachází více než 27 tisíc řek a více než 60 tisíc jezer. Četností jezer v poměru k rozloze území Karélie převyšuje i takové země jako Kanada a Finsko. Rozkládají se zde i 2 největší evropská jezera - Ladožské a Oněžské. Většina jezer nemá velkou rozlohu. Obvykle se jejich plocha pohybuje okolo 1 km². Řeky nejsou dlouhé, ale jsou vodnaté s častými peřejemi a vodopády. Nejdelší je řeka Kem (délka okolo 360 km), následuje řeka Suna a Šuja. Až 50% délky řek můžou zaujímat jezera, kterými řeky protékají. Karelská příroda je charakteristická jezero-říčními systémy, ve kterých jsou jezera navzájem propojena četnými rameny řek. Dalším rysem jsou akumulované systémy, kde se do jednoho jezera vlévá množství řek, ale vytéká pouze jedna.⁴⁵

Karélie se řadí k severským zemím, její teritoria sahají až za polární kruh. Podnebí je mírné kontinentální s rysy mořského klimatu a je poměrně chladné. Charakteristické je západovýchodní vzdušné proudění, díky kterému na území republiky proudí ovzduší z rozsáhlých prostranství Severního Atlantiku. Výrazný vliv na skladbu klimatu mají vzdušné proudy proudící z Arktidy, které s sebou mnohdy přináší náhlé a někdy dlouhodobé ochlazení. Každoročně se na území republiky vyskytují cyklóny (větry o rychlosti až 1000km). Nejvíce cyklónových dní připadá na zimní a podzimní měsíce. Počasí bývá po většinu roku pošmourné, nejvyšší oblačnost bývá zaznamenána na pobřeží Bílého moře. Během celého roku převládají jihozápadní a západní větry, pouze v severních oblastech v letních měsících vanou severovýchodní a východní větry. Zima bývá dlouhá a poměrně mírná, léto je krátké a chladnější než u nás. Přízemní mrazíky se na jihu objevují až do května, na severu země se s nimi můžeme setkat i v polovině června. Zima bývá dlouhá a poměrně mírná, léto je krátké a chladnější než u nás. Existují patrné rozdíly mezi severem a jihem země. Přízemní mrazíky se na jihu objevují až do května, na severu se s nimi setkáme i v červnu. Teploty, které se pohybují bod bodem mrazu na severu panují až 190 dní v roce, na jihu je to o něco méně - 150 dní v roce.⁴⁶

Hlavními indikátory karelského podnebí jsou - velký počet lesů ve spojení s množstvím blat a jezer a k tomu reliéf s četnými vyvýšeninami. Časté střídání dolin a pahorků má především

⁴⁴ VOBLIKOVÁ, Irina. *Šungit: legendy, fakta, informace*. V Praze: Lott, 2005. 92 s. ISBN 80-86854-01-9, str. 9-18

⁴⁵URL: <<http://www.vottovaara.ru/vodi-karelii.html>>

⁴⁶URL: <www.vottovaara.ru/klimat-karelii.html>
URL: <<http://kartravel.ru/my-karelia1.html>>

vliv na teplotu v těchto oblastech. Hřebeny se táhnou ze severozápadu na jihovýchod. Jihozápadní a západní svahy tak zachycují více slunečního tepla a jsou nejvhodnějšími místy pro zemědělskou produkci. Na malých rovinách, kotlinách, na suchých rašeliništích bývá za letních jasných nocí a v zimě za cyklónového období chladněji, než na okolních svazích a pahorcích. Chladný vzduch tvořící se na pahorcích po jejich svazích sklouzává dolů. V nížinách se pak hromadí chladný vzduch, který může ohrožovat zemědělské plodiny. Kvůli lesům a blatům dochází k pomalému tání sněhu a půda si udržuje neustále vysokou vlhkost. Vzhledem k poloze Karélie dochází v letních měsících k jevu zvanému Bílé noci. Ten je spojován hlavně s městem Petrohrad (předně díky časté propagaci tohoto jevu v průvodcích a na různých informační portálech), ale lze ho pozorovat právě i na severu Karélie. Jev nastupuje v červnu a trvá zhruba do poloviny července. Jedná se o období, kdy je v noci stále šero a slunce nezapadá pod obzor níž než 6°. ⁴⁷

3. Dostupnost a pohyb po území

3. 1. Vízová povinnost

Pro vstup a následný pobyt na území RF musí občané ČR disponovat vízovým povolením. Požádat o něj je možné pouze na ruských velvyslanectvích a konzulátech - velvyslanectví se nachází v Praze, konzuláty v Brně a v Karlových Varech. Na ambasádu je nutné se předem objednat, možno přes webové stránky vízového centra www.vhs-czech.com. Je-li cestující členem cestovní kanceláře, tak obvykle tuto povinnost vyřídí cestovní kancelář. Získat vízum až na hraničním přechodu nebývá zpravidla možné. Pro krátkodobý pobyt je nejvhodnější turistické vízum. To umožňuje jeden vstup na území RF po dobu až 30 dnů, předkládá se ke kontrole na hranicích země, nebo na mezinárodních letištích.

Chce-li občan ČR vízum získat musí k žádosti předložit následující podklady: voucher ruské cestovní kanceláře, nebo oficiální pozvání k návštěvě RF od hotelu, kempu, či soukromé osoby. Hotely a kempy mohou přihlašovat své hosty, není to ale automatické. Je lepší se dopředu s daným zařízením spojit a o zaslání turistického pozvání požádat předem. Pozvání od soukromé osoby musí být ověřeno Federální migrační službou RF anebo Ministerstvem zahraničních věcí RF. Pozvání si lze zařídit například na webových stránkách www.visas.russia.ru Mezi další náležitosti patří vyplněný formulář vízové ankety (dostupný

---

⁴⁷ URL: <www.vottovaara.ru/klimat-karelii.html>
URL: <<http://kartravel.ru/my-karelia1.html>>

online - <http://visa.kdmid.ru/>, nebo v sídle konzulátu), pasová fotografie, cestovní pas nebo jiný cestovní doklad a potvrzení o zdravotním pojištění na celou dobu pobytu (cestovní doklad musí být platný min. 6 měsíců po ukončení pobytu v RF, jedná-li se o žádost o udělení krátkodobého víza). Doba vyřízení víza se pohybuje od 10 pracovních dnů výše. Standardní poplatek je 990 Kč, při expresním vyřízení (pohybuje se zpravidla do 3 pracovních dnů) 1980 Kč.

Od 15. ledna 2007 vstoupil v platnost zákon o migrační databance cizinců a osob bez občanství v RF, který stanovuje povinnost nahlásit místo pobytu na území RF. Občan ČR má dále povinnost mít u sebe doklad o tom, že místo pobytu nahlásil (získat ho musí nejpozději do tří dnů od příjezdu a ubytování). Zároveň je povinen se při odjezdu odhlásit. Povinnost zaregistrovat se a odhlásit cestovateli vzniká na každém místě, kde se zdrží déle než 7 dnů. Pokud je ubytován v ubytovacím zařízení splní tuto povinnost ono a to nehledě na délku pobytu, kterou v něm cestující strávil. Avšak během tranzitu přes území RF (např. vlakem) se občané registrovat nemusí⁴⁸.

3. 2. Doprava autokarem, automobilem

Republika Karélie sousedí s Finskem a jeví se tedy jako severská země. Již z této základní charakteristiky je patrné, že území je od České republiky značně vzdálené a cesta zabere cestovateli (účastníkovi cestovního ruchu) určitý čas. Řada cestovních kanceláří nabízí dopravu do Karélie prostřednictvím autokaru. Z České republiky (místo odjezdu Olomouc) je potřeba do Karélie (místo určení Petrozavodsk) urazit okolo 2043 km a projet několika zeměmi (skrz Polsko do Litvy, Lotyšska a následně do RF, záměrně není brána v úvahu cesta přes Bělorusko kvůli potřebě víza). V případě, že je počítáno s automobilovou dopravou cesta zabere zhruba 24 hodin. Není počítáno s možnými opravami a dalšími omezeními na trase, ani případnými zastávkami pro odpočinek. V případě autokarové dopravy je nutné připočítat čas nutný pro pravidelné přestávky, které je v souladu se zákonem nutné vykonávat vždy po třech hodinách jízdy v délce trvání minimálně 30 min. Na cestě by bylo nutné vykonat minimálně 8 zastávek, k průměrnému času trvání 24 hodin je následně nutné připočítat další 4 hodiny.⁴⁹

---

⁴⁸URL: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/cestovani/visa.html>

URL: <<http://rusky-konzulat.cz/>>

URL: <<http://www.cesty.in/domains/cesty.in/doku.php?id=rusko>>

⁴⁹nejkratší trasa navrhována aplikací google maps, dostupné z: <https://maps.google.com/>

Při cestě vlastním vozem je třeba vlastnit platný řidičský průkaz ČR a platný mezinárodní řidičský průkaz. Doporučuje se přibalit i kopii českého řidičského průkazu s ověřeným překladem do ruštiny. Řidič musí mít uzavřené povinné ručení platné pro území Ruska. Pokud vozidlo není ve vlastnictví uživatele, musí uživatel předložit rusky psanou plnou moc majitele vozidla k jeho užívání, která musí být notářsky ověřena. Při vjezdu na ruské území se platí silniční a ekologická daň.⁵⁰ Je nutné také zvážit možné poruchy automobilu a promyslet postup v případě, kdy takovéto okolnosti nastanou. Řada průvodců dále doporučuje poradit se ohledně pohonných hmot. Za optimální variantu doporučují sledovat místní obyvatele, nebo se raději zeptat, kde lze kvalitní pohonné hmoty natankovat.

Autobusem je možné do Ruska cestovat se společnostmi *Polskibus*, *Simplexpress*, či *Ecolines*. Společnost *Polskibus* zajišťuje přímé spojení Praha - Varšava, z Varšavy do Rigy zajistí přepravu *Simplexpress* a dál z Rigy do Petrohradu například společnost *Ecolines*. Z Petrohradu se pak již stačí řídit platným jízdním řádem autobusů. Odjezdy a ceny autobusů je možné zjistit na stránkách jednotlivých společností.

3. 3. Letecká doprava

Velký potenciál představuje letecká doprava. Vyšší cena je vyvážena kratší dobou cestování, je pohodlnější a není tak únavná jako 24 hodinová cesta automobilem, či 28 hodinová jízda v autokaru, kde je minimum pohybu. Letecké spojení lze vyhledat na stránkách <http://www.letenky-cedok.cz/>. Zpáteční letenku z Prahy do Karélie (do hlavního města) s ČSA s jedním mezipřistáním lze pořídit od 22 024 CZK. Na výše uvedených stránkách je nabízena možnost sestavení vlastní letecké trasy. Systém po zadání parametrů sám vyhledá možné spoje u různých leteckých dopravců. Výhodnější je taktéž vyhledat si spojení do Moskvy, či Petrohradu a odtud pak dále do Petrozavodsku. Například zpáteční letenka z Prahy do Moskvy lze získat již od 4 695 CZK, z Moskvy do Petrozavodsku za 8 311 CZK. Dohromady je možné ušetřit téměř 10 000 CZK oproti přímému letu. Vyplatí se sledovat i nejrůznější slevové akce, které dokáží snížit ceny letenek až o polovinu.

---

⁵⁰URL: <<http://www.cedok.cz/destinace/default.aspx?kod=ru.htm>>

3. 4. Železniční doprava

Využití železnice při cestě do Karélie přináší především ekonomické výhody, bývá i několikrát levnější než letecký způsob cestování. Mezinárodní spojení mezi Prahou a Moskvou zajišťuje rychlík *Vltava*. Doba jízdy představuje přibližně 30 hodin a cena zpátečního lístku se pohybuje kolem 5 500 CZK.⁵¹ Vlaky jedoucí do RF (Moskva, Petrohrad) je možné vyhledat na internetové adrese <http://jizdnirady.idnes.cz>. Na území RF je možné zakoupit jízdenky po předložení cestovního pasu a je vhodné řídit se jízdním řádem *РЖД*, jenž je dostupný na adrese <http://rzd.ru/main/public/ru>.

Závěr:

Každý z výše uvedených způsobů dopravy vykazuje jak výhody tak i jisté nevýhody. Vzhledem k poloze vybrané destinace se jako nejvhodnější způsob dopravy jeví letecká doprava. Její hlavní předností je rychlost a bezpečnost. Ceny za lety jsou relativně vysoké, ale v současné době již dostupné široké veřejnosti. Jednou z možností snížení ceny letek je využití slev, poskytovaných leteckými společnostmi (last minute, studentská sleva, služby nízkonákladové letecké společnosti).

Vhodný způsob dopravy představuje železnice. Je dražší než autobusová, ale nabízí větší míru komfortu pro cestující. Mezi její předností patří relativní rychlost, plynulost a bezpečnost. Tento druh dopravy je pomalejší než letecká doprava, ale nabízí možnost poznat krajinu, kterou vlak projíždí. Cestování vlakem ocení především komunikativní lidé.

Za nejméně vhodný způsob cestování do vybrané destinace považuji automobilovou dopravu. K nejvýraznějším záporům zejména patří dlouhá časová náročnost, a možnost vzniku dalších komplikací spojených s vlastní dopravou, které jinak za klienta řeší dopravní společnosti, či cestovní kanceláře.

---

⁵¹URL: <<http://www.cedok.cz/destinace/default.aspx?kod=ru.htm>>

3. 5. Vnitrostátní doprava

3. 5. 1. Silniční a železniční doprava

Pro pohyb po území Karélie je vhodné využít možnosti silniční dopravy. Délka veřejných komunikací představuje 6755 km. Na území se objevují silnice 2. až 5. kategorie a řada nekategorizovaných. Nevyskytují se však žádné komunikace 1. kategorie. Nejdelší část silničních komunikací zaujímají silnice se šterkovým povrchem. Většina silničních komunikací neodpovídá současným požadavkům na tvrdost a rovnost pokrytí. V některých obcích dokonce stále chybí tvrdá pokrývka komunikací. Nedostatečné financování se odráží v budování nových spojů a opravě těch stávajících.⁵²

Přes Karélii se táhnou také dvě komunikace, které jsou součástí ruských silničních koridorů. Jedná se o silnici № 2 propojující Murmansk - Petrozavodsk - Petrohrad - Novgorod - Tver - Moskvu - Tulu - Voroněž - Rostov na Donu - Krasnodar - Novorosijsk - Soči; № 9 propojující Petrohrad - Kargopol - Kotlas - Sytktyvkar - Rudymkar - Perm s přístupem na směr do Pudož -Medvežegorsk. Silnice № 2 zajišťuje spojení centrálních oblastí RF s Karélií a Murmanskou oblastí. Silnice № 9 obstarává automobilové spojení ve směru východ - západ. Federální význam má dálnice „Kola“, která spojuje Petrohrad s Murmanskem (silnice M-18).

Silniční síť v mnohém kopíruje trasy autobusů. Karélie nabízí širokou síť autobusových spojů. Autobusy zajišťují spojení uvnitř jednotlivých regionů i meziregionální spoje. Vnitroregionální trasy spojují jednotlivá města s regionálním centrem, zajišťují příměstskou i meziměstskou dopravu. Meziregionální autobusy zajišťují spojení jednotlivých regionálních center a dalších větších měst s hlavním městem. Autobusová doprava obstarává také spojení s Leningradskou a Vologdskou oblastí, Petrohradem i s Finskem. Největším dopravcem, který působí na území Karélie je státní podnik *Карельавтотранс*. Dalšími dopravci jsou *ООО Петролайн*, *ООО АТП*, *ООО ТК Магистраль*, ...⁵³

---

⁵² URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Power/Committee/Build/100915.html>>

⁵³ URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Power/Committee/Transport/index.html>>

URL: <<http://busphoto.ru/area/43>>

URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%80%D0%B0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%D0%B2_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%B8>

Jedním z tradičně nejvyužívanějších způsobů přepravy osob i nákladů je železnice. V republice se nachází 111 železničních stanic a dráhy zaměstnávají více než 14 tisíc pracovníků. Převážná část železničních spojů je zajišťována pobočkou společnosti *РЖД* (*Российские железные дороги*) - *ОЖД* (*Октябрьские железные дороги*). *ОЖД* je zaměřena na provoz severozápadní železniční sítě. Současná délka železniční sítě představuje více než 2000 km. V roce 2010 byly likvidovány úzkokolejné tratě. Přes území republiky prochází řada dálkových vlaků, ke kterým náleží např. spojení: Murmansk - Moskva; Murmansk - Petrohrad; Petrozavodsk - Moskva; ...

Vozový park *РЖД* tvoří vagony různého typu, které jsou rozlišovány podle míry komfortu, jednotlivých míst ve vagonu, ceny a dalších kritérií, většina vagonů je uzpůsobena možnosti spánku.⁵⁴ Následující označení jsou ponechána v azbuce.

„*CB*“ - vagon první třídy s dvoumístnými kupé

„*CBM*“ - vagon první třídy s dvou až čtyřmístnými kupé

„*K*“ - vagon s kupé, ve které jsou 4 místa

„*П/П (П)*“ - vagon se spacími místy, bez kupé

„*O*“ - vagon bez kupé a pouze s místy k sezení (nebývá doporučován na dlouhé tratě)

3. 5. 2. Vodní doprava

Vodní doprava má na území Karélie dlouholetou tradici a je jedním z nejstarších způsobů přepravy. Jejím rozvoji přispěla hlavně skladba karelské přírody - množství jezer a řek, přístup k moři. V současnosti vodní doprava ustupuje silniční a železniční dopravě. Největší mořské přístavy se nachází v Běломorsku a ve městě Kem. Hlavní vodní trasy se táhnou přes Ladožské a Oněžské jezero, Bělomořsko-baltský kanál a Bílé moře.⁵⁵

Hlavním lodním přepravcem je petrozavodská plavební společnost *Орион*, mezi další patří například - *НРДОСТ Шиппинг*, *Совботтранс*, *Вдвик*, *Меридиан*,...⁵⁶ Dispečerskou činnost mají na starosti federální státní podniky „*Беломорско-Онежское государственное бассейновое управление водных путей и судоходства*“ a „*Волго-Балтийское*

⁵⁴URL: <<http://da-travel.ru/services/classrjd/>>

⁵⁵URL: <<http://www.arriwo.ru/rossiya/kareliya/vodnyiy-transport-v-karelii.html>>

⁵⁶URL: <<http://petrozavodsk.camuk.ru/xcats/2679>>

государственное бассейновое управление водных путей и судоходства“.⁵⁷ Lodní doprava zprostředkovává především spojení s turisticky vyhledávanými památkami na ostrovech Kiži, Valaam a na Soloveckých ostrovech. Lodní doprava má sezónní charakter. Mimo sezónu se o dopravní spojení starají autobusové a letecké společnosti.

Závěr:

Pro pohyb po území Karélie je nejvýhodnější využití autobusové či železniční dopravy. Silniční síť je dostatečně hustá, ačkoli ne vždy odpovídá současným požadavkům. Výjimky tvoří hlavní tahy procházející Karélií - silnice № 2 zajišťuje spojení centrálních oblastí RF s Karélií a Murmanskou oblastí; silnice № 9 obstarává automobilové spojení ve směru východ - západ. Federální význam má dálnice „Kola“, která spojuje Petrohrad s Murmanskem (silnice M-18).

Třebaže v Karélii provozují činnost dvě velká letiště - mezinárodní letiště *Бесовец* a letiště *Пецу*⁵⁸, není letecká doprava pro turistické účely efektivní. S hlediska cestovního ruchu vodní doprava zajišťuje především spojení s turistickými atraktivitami. Sama plavba se může stát vyhledávaným turistickým zážitkem. Hlavní vodní trasy se táhnou přes Ladožské a Oněžské jezero, Bělomořsko-baltský kanál a Bílé moře. Nejvyužívanější je vodní doprava při návštěvě Soloveckých ostrovů a Kiži. Již pohled z paluby poskytuje nevšední zážitky a nezapomenutelné okamžiky.

---

⁵⁷URL:

<http://baryshnikovphotography.com/bertewor/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%D0%B2_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%B8#.D0.92.D0.BE.D0.B4.D0.BD.D1.8B.D0.B9_.D1.82.D1.80.D0.B0.D0.BD.D1.81.D0.BF.D0.BE.D1.80.D1.82>

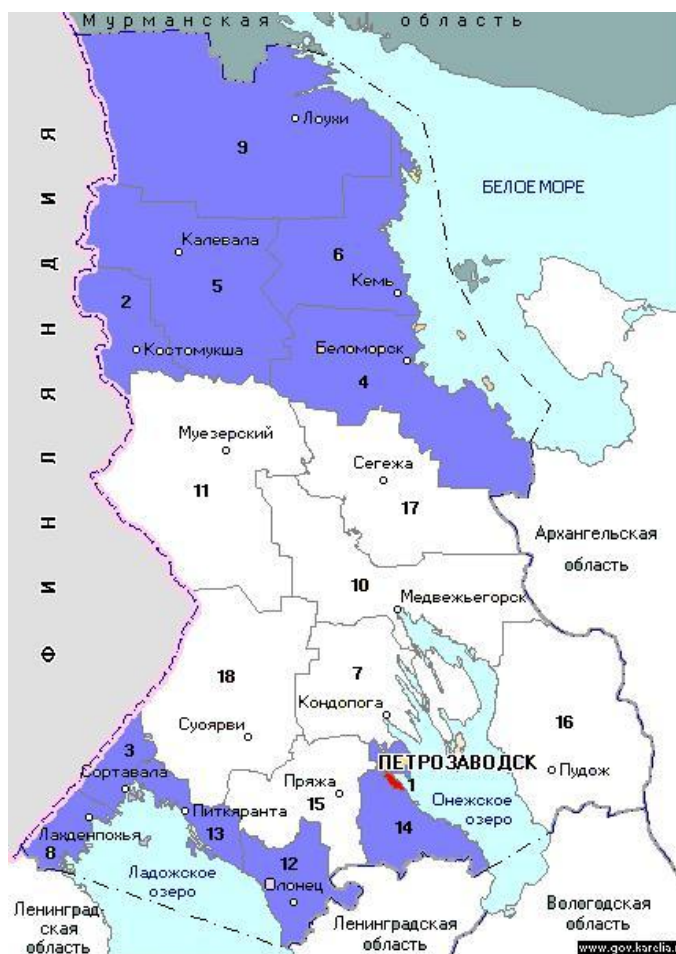
⁵⁸URL:

<http://hyema.ucoz.ru/news/passazhirskij_transport_respubliki_karelija_istorija_perspektivy_sovremennost/2013-02-16-6>

4. Атрактивности území

Následující kapitola je věnována primární nabídce destinace Karélie, která představuje motivační pohnutku k návštěvě vybraného území. Nejdříve je zhodnocen obecný turistický potenciál území. Na základě provedené analýzy nabídek cestovních kanceláří je pak další pozornost zaměřena na nejznámější z atraktivit. Ke každé oblasti je přistupováno z jiného hlediska. V severních oblastech jsou vybrány přírodní a architektonické památky, oblast hlavního města je chápána jako kulturní a zábavné centrum a Ladožské jezero jako místo pro aktivní turistiku - rybaření.

- 1. Severní Karélie** (Běломorská Karélie) - Kalevalskij kraj (5) a městský okruh Kostomukšskij, přímořské oblasti - Louchskij (9), Kemskij (6) a Belomorskij (4) kraj
- 2. Oblast hlavního města** - městský okruh Petrozavodskij a Prionežskij (14) kraj
- 3. Ladožské jezero**- Sortavalskij (3), Lachdenpochskij (8), Pitkjarantskij (13) a Oloněckij (12) kraj

zdroj: http://www.gov.karelia.ru/gov/Maps/adm_r.gif (vlastní barevné vyznačení pro potřeby práce)

4. 1. Turistický potenciál území

Republika představuje široký turistický potenciál. Nabízí přírodní i architektonické památky, kulturní zážitky a možnosti pro aktivní turistiku. Území je všestranně utvářeno, hlavní atraktivitu tvoří zvláště chráněná území a dřevěná architektura spojená s folklorem místního obyvatelstva. Tyto aspekty se v Karélii ve velké míře propojují. Památky dřevěného stavitelství bývají spojovány do jednotných celků. Jako příklad může posloužit muzeum-rezervace Kiži. Na ostrov byla přenesena řada dřevěných staveb z různých koutů Karélie a utvořena unikátní kolekce tradiční architektury. Na území republiky se nachází více než 4 tisíce kulturně-historických a přírodních památek.⁵⁹

Z průzkumu nabídek českých cestovních kanceláří (CK)⁶⁰ je zjevné, že nabízené zájezdy jsou velice různorodé a zahrnují širokou škálu zájezdů a pobytů pro různé cílové skupiny. V současnosti jsou již samozřejmostí zájezdy do všech kontinentů světa, zvýšil se i zájem o destinace, které po určité období nebyly v centru zájmu. Jednou z těchto destinací je i RF. V nabídce CK se RF řadí mezi evropské destinace a má v ní své stálé místo. Na první pohled je však zřejmé, že zájezdy jsou soustředěny především do dvou hlavních destinací - Petrohrad a Moskva. Karélie se v nabídce CK nachází jen okrajově a převážně jako součást zájezdů do Petrohradu, či do Moskvy. Pouze zlomek doby trvání zájezdu je věnován Karélii. Nabídka CK zaměřená do oblasti Karélie je značně omezená, zaměření ani program není zdaleka tak rozmanitý, jako do jiných evropských zemí. V naprosté většině nabídky dominují poznávací zájezdy, zároveň se stále opakují cílové atraktivitu v dané zemi. Pokud se dále zaměříme na zájezdy do severních zemí Evropy ukáže se, že převládají nabídky zájezdů do Skandinávie, Pobaltských republik a Ruska - Petrohrad. Častěji také narazíme na nabídku zájezdů do finské části Karélie či Finska, než do samotné Karelské republiky.

Z průzkumu nabídek CK dále vyplývá, že Karélie je pro českého turistu téměř neznámou zemí. Jen tak lze vysvětlit minimum nabízených zájezdů do této oblasti. Veškeré cílové atraktivitu jsou navíc soustředěny do tří hlavních oblastí zájmu - hlavní město, Kiži, Solovecké ostrovy; někdy je v nabídce i zastávka v přírodě u Ladožského jezera. Velký

---

⁵⁹URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Different/karelia3.html>>

⁶⁰ K získání potřebných údajů byla využita nabídka českých cestovních kanceláří (dále jen CK). Zdrojem byla nabídka českých CK pojištěných proti úpadku a nabídka kanceláří ze seznamu členů ACKCR. Seznamy pojištěných CK jsou dostupné na webových stránkách jednotlivých pojišťoven, či na stránkách ACKCR. Byly použity pouze informace dostupné na internetu a je tedy nutno získané informace brát především jako orientační. Kanceláře, které nemají dostupnou internetovou nabídku nejsou zahrnuty.

problém tkví v neinformovanosti českých rezidentů. Zcela ignorována je unikátní karelská příroda, množství jezer a mnoho dalších aspektů. Snadno tak můžeme nabýt dojmu, že Karélie nemá co nabídnout a jejími atraktivitami jsou pouze tři výše zmíněné.

Karélie návštěvníkům přitom nabízí řadu kulturně-historických památek - Kiži, Valaam, Solovecké ostrovy; přírodních památek - Ladožské jezero, Oněžské jezero, Běломorsko-baltský kanál, chráněná území; řadu vojenských objektů - historický památný komplex Kollasjarvi. (Do současnosti se dochovaly zákopy, vojenské kryty a bunkry a další vojenské stavby. Na území je 60 vojenských pohřebišť, převážně masových hrobů. Vojenské kluby pro zájemce připravují rekonstrukce bitev.⁶¹); množství architektonických památek - může jich být až 577 a 62 z nich má federální význam (památky s federálním významem jsou rozmístěny v Běломorském, Kemském, Kondopožském, Medvežegorském, Oloněckém, Prjažském, Sortavalském, Suojarvském kraji a Petrozvodsku⁶²); archeologické památky - petroglyfy, kamenné labyrinty. Návštěvníci mohou navštívit různé festivaly - hudební, divadelní, a další. Vyhlášené jsou Petrozavodské festivaly - Hyperborea, Vozduch. Zajímavostí je festival ve vesničce Kindasovo - slaví se zde festival smíchu a humoru. Svátek se slaví již od roku 1986 vždy třetí neděli v červnu. Průměrně ho každoročně navštíví 10 tisíc návštěvníků. Jako hosté festivalu přijíždí umělci z různých zemí - komici z Finska, Litvy, z bulharského města smíchu Gabrov a z Ruska. Již tradicí se stal průvod, ve kterém zní vtipy a anekdoty, stánky s uměleckými předměty, pro všechny návštěvníky a zúčastněné jsou připraveny staré již pozapomenuté hry a soutěže v pojídání blin na čas. Na každém kroku na návštěvníky čekají vystoupení uměleckých souborů, ukázky folkloru a tradičního vesnického života, možnost seznámení se s užitkovými zvířaty a chodem života hospodářství.⁶³

Ačkoli je karelská příroda českými cestovními kancelářemi ignorována je možno ji považovat za výraznou atraktivitu Karélie, republika je vhodným místem k ekoturistice, která se stává stále oblíbenější. Pro potřeby ochrany přírodního bohatství země byly zřízeny 3 národní parky - Paanajarvi, Vodlozerskij, Kalevalskij; přírodní park Valaamské souostroví; chráněná krajinná oblast Kivač a Kostomukša, 46 rezervací a vyhlášeno 108 přírodních památek.⁶⁴ Složení karelské přírody nabízí možnosti i pro aktivní turistiku. Množství řek a jezer

⁶¹URL: <<http://www.open-karelia.ru/zapovednik/135-istoriko-memorialnyy-kompleks-perioda-vtoroy-mirovoy-voyny-kollasyarvi.html>>

⁶²URL: <http://www.ticrk.ru/ru/gallery_30074.html>

⁶³URL: <<http://karelia.mirtesen.ru/pedia/>>

⁶⁴URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Different/karelia3.html>>

je vhodných k rybaření i k sjíždění, bohaté lesy zase k lovu. Ke splavným řekám patří například - Vodla, Vojnica, Kem, Kutsajoki, Pista, Suna, Tumča, Šuja.⁶⁵ Rybaření zase představuje unikátní možnost jak příjemně strávit čas. V Karélii lze lovit obvyklé druhy ryb jako jsou okouni, plotice, štiky a cejni, ale také ryby specifické pro karelskou přírodu. V každém jezeře narazíme na štika a velmi častou rybou je i síh a okoun. Rybaření se organizuje na jezerech i řekách. K hlavním karelským jezerům patří - Ladožské a Oněžské jezero, Sjamozero, Vedlozero (jezera jižních oblastí), Mašezero, Ukšezero, (jezera severních oblastí) a další.⁶⁶

Na území RF má dlouholetou tradici lov divoké zvěře a Karélie je k tomuto účelu více než vhodná. Abychom mohli lovit musíme však získat loveckou povolenku. Lovecké zájezdy organizují turistické lovecké agentury, které spolupracují s profesionálními lovci. K obvykle loveným zvířatům patří vlk, los, hnědý medvěd a divoké ptactvo (tetřev, tetřev hlušec, husy). Vlci, medvědi a losi jsou loveni převážně v chladných měsících roku (převážně na podzim a na začátku jara). Lovecké agentury se postarají a náležitosti spojené s loveckou výpravou. V ceně jejich nabízených produktů je zahrnuto získání povolenky na lov daného druhu zvířete (cenu za licenci stanovuje *Карелохотуправление* - lovecká a rybářská organizace, nebo majitel oblasti, kde se lov uskutečňuje), zajištění služeb zkušeného lovce, doprava na místo lovu a samozřejmě vytipování místa výskytu loveného zvířete. Nejčastěji loveným zvířetem (nepernatým) je vlk. Jeho lov je povolen po celý rok, protože vlk je velice rozšířeným dravcem, který škodí domácímu skotu i ostatní lesní zvěři. Cena za trofej se pohybuje kolem 15 000 RUB. Cena za trofej medvěda se pohybuje kolem 50 000 RUB a stejně tak trofej losa. Nejčastěji lovenou pernatou zvěří je tetřev a tetřev hlušec. Hony se organizují v době tokání tetřevů, kdy samci přestávají být ostražití. Samice tetřeva je zakázáno lovit na jaře a na přelomu podzimu a zimy. Cena za trofej hlušce se pohybuje kolem 5000 RUB, tetřev pak 2500 RUB. Hon na tetřeva je velice klidný a fyzicky nenáročný. Jedinou nevýhodou je nutnost časného zaujmutí lovecké pozice na posedech.⁶⁷

Přes území Karélie se táhne i mezinárodní ekologická turistická trasa *Голубая дорога*. Do projektu se Karélie zapojila již v roce 1992. Trasa kopíruje dávné kupecké cesty, které

---

⁶⁵ URL: <http://www.tierk.ru/ru/section_4774.html>

⁶⁶ URL: <<http://miroshca.narod.ru/jarvi.htm>>

⁶⁷ URL: <<http://www.viktur.ru/karelia/rest-on-karelia/karelia-hunting-3029-871.html>>
URL: <http://www.alem-tour.ru/fish_hunt/html>

zajišťovaly přístup od Atlantického oceánu k Oněžskému jezeru a Bílému moři.⁶⁸ Počátek trasy *Голубая дорога* leží v norském městě Mo i Rana, prochází Švédskem, dále přes Botnický záliv a hraniční přechod Vjartsilja do Karélie, pokračuje přes Sortavalu, Pitkjarantu, Olonec, Prjažu, Petrozavodsk, Medvežegorsk a Pudož do Archangelské oblasti.⁶⁹

Závěr:

Karélie představuje široký potenciál stát se vybranou destinací pro různé cílové skupiny turistů. Všestranně utvářené území nabízí mnoho možností pro aktivní odpočinek i kulturní turistiku. Nejnavštěvovanějšími atraktivitami jsou Solovecké ostrovy, Petrozavodsk a muzeum-rezervace Kiži. Nejznámější turistické atraktivity bývají dobře dostupné, v jejich blízkosti je zpravidla rozvinutá široká nabídka ubytování.

Karélie je kraj tisíce jezer, na území je mnoho řek i malých potůčků s průzračnou vodou. Nekonečná tajga, močálovitá krajina, rašeliniště a rozsáhlé lesy dodávají území osobitý charakter. Vesnická architektura připomíná kulisy z *Mrazíka*, téměř ke každému stavení neodmyslitelně patří ruská sauna tzv. „баня“.

Karélie je v mnohém opomíjenou destinací. Její široký potenciál nebývá ve velké míře českými turisty využíván, poněvadž cestovní kanceláře nabízí úzký okruh atraktivit. Většina z nich tak zůstává turistům neznámá a ti jsou ochuzeni o jedinečné kulturní a zejména přírodní zážitky. Nezájem cestovních kanceláří o rozšíření nabídek neumožňuje zvýšit povědomí českých turistů o krásách Karélie.

---

⁶⁸URL: <http://www.all-karelia.ru/section_36302.html>

⁶⁹URL: <http://www.ticrk.ru/ru/section_5229.html>

4. 2. Severní Karélie

Oblasti na severu Karélie jsou specifické především karelským folklorem⁷⁰, staly se místem inspirujícím finského lékaře a folkloristu Eliase Lönnrota k sepsání světoznámého eposu *Kalevala*. *Kalevala* je karelo-finský národní epos, který byl sestaven z lidových hrdinských písní tzv. run. Místa, která jsou s ním spojena vytvořila zvláštní historicko-kulturní oblast zvanou *Bělomořská Karélie* (*Беломорская Карелия*). Část *Bělomořské Karélie* tvoří několik vsí, které si zachovaly tradiční architektonickou strukturu. Na severních teritoriích jsou rozmístěny památky různých období, od archeologických (nejznámější jsou spojeny se sámským obyvatelstvem - labyrint v osadě *Krasnaja Luda*, posvátné přírodní objekty severoevropských národů, především Sámů, na hoře Nuorunen) až po vojenské a průmyslové objekty, které pochází z nedávných dob.

4. 2. 1. Vesničky pěvců run⁷¹

Tzv. *Рунопевческие деревни* jsou unikátní svou zachovalou architektonickou výstavbou. Je jich celkem sedm spojených s eposem *Kalevala* - Voknalovok, Sudnozero, Pongoma, Pirttiguba, Chajkolja, Juvalakša, Kalevala; vesničky se nenachází pouze na severu země, ale i na jiných místech republiky. Množství budov bylo restaurováno, avšak byly kladeny požadavky na minimální zásahy a modernizaci, aby mohl zůstat zachován původní ráz vesniček. V současnosti vesničky návštěvníkům nabízí možnost seznámit se s tradičním venkovským životem. Byla v nich obnovena tradiční stará řemesla a umělecká výroba

---

⁷⁰ bližší podrobnosti o folkloru možno najít na webových stránkách: <http://www.open-karelia.ru/scool/folklor-slav/>. Svoji tvorbu folkloru věnovala uznávaná choreografka, režisérka, herečka a v neposlední řadě také folkloristka - В. Г. Мальми. V knize *Все о танце* se autorka snaží zachovat tradici lidových tanců, ke kterým přistupuje jako k součásti lidové kultury a snaží se o zachycení jejich původní nezměněné formy. Мальми popisuje taneční pohyby, uvádí standardní figury lidových tanců a zvýšenou pozornost věnuje tradiční hudbě, která tanec vhodně doplňuje. Další knihou ze série věnované folkloru je *Костюм и праздник*. Předmětem knihy je tradiční oděv, který byl nošen na karelském území. Autorka tradiční oděv chápe jako otevřenou knihu, která prostřednictvím různých symbolů vypráví o historii národa, náboženských představách, obřadech a zvlátnostech charakteru národa. Součástí knihy jsou bohaté ilustrace a předlohy a nákresy s uvedenými rozměry pro vytvoření vlastního oděvu. Třetí a poslední knihou ze série je *Слово и праздник*. Lidovému malířskému umění se věnuje С. В. Ямщикова v knize *Древняя живопись Карелии*. Autorka se zaměřuje na uměleckou tvorbu karelských venkovských oblastí, které po celé věky nepoznaly jiné druhy umění než je malba ikon. Z duchovního pohledu se národu věnuje Иеромонах Киприан (Галкин) v knize *Карелия - из глубины веков*. Kniha je věnována bohatému kulturnímu dědictví ruského severu, především pak Karélii. Ke Karélii přistupuje jako k „nárazníku“, který v mnohém zabránil pronikání evropských vlivů dále do Ruska. Hlavní myšlenkou díla je odrazení vzájemného působení křesťanských kultur (pravoslavní, starověrců, luteránství a katolického víry). Vyzdvihuje roli pravoslavní víry jako faktoru, který pomohl zachránit dědictví původních národů Severu.

⁷¹ Podrobnosti o vesničkách a turistických trasách v Lachdenpochském, Sortavalském, Pitkjarantském a Suojarvském kraji jsou uvedeny v průvodci *Живое древо Кантелетар*, který je dostupný online. URL: <<http://www.kirjazh.spb.ru/turizm/kanteletar.pdf>> nebo prostřednictvím webových stránek <http://gazeta-licey.ru/news/announcement/6506-vyshel-v-svet-putevoditel-po-runopevcheskim-derevnyam>

původních obyvatel. Výroba dřevěných loděk, řezbářství, pletení z vrbové kůry, tkaní, výroba dřevěného nádobí, tradiční výroba oděvů, produkty národní kuchyně a další. Obyvatelé vesniček chodí v tradičních oděvech a nabízí produkty tradiční karelské kuchyně. Návštěvníci bývají ubytováni u rodin, které ve vesnicích žijí a úzce se seznamují s tamním folklorem.⁷²

4. 2. 1. 1. Karelská kuchyně⁷³

Specifika kuchyně závisí na mnoha faktorech, především na geografickém prostředí, dostupných surovinách, ekonomických faktorech, vlivu okolních národů. Za tradiční kuchyni jsou považována jídla, která jsou u daného národa nejvíce rozšířená a nejčastěji připravována. Velká část jídelníčku Karelů byla tvořena rybami. Upravovali je na mnoho různých způsobů - čerstvé, sušené a naložené do soli. Třebaže byly ryby nedílnou součástí jejich jídelníčku, základní potravinou byl chléb. Připravovali ho z ječmenné, žitné či ovesné mouky, protože jí mívali nedostatek přidávali do ní nejrůznější náhražky - mech, ječmennou slámu,... Kromě chleba pekli pirožky s různými náplněmi, oblíbené byly malé pirožky *kalitki* s náplní z ječmenných a pšeničných krupek, ovesných vloček, nebo bramborové kaše. Další složkou karelského jídelníčku byly různé kaše - z mouky, naklíčeného obilí, hrachu, ovesných vloček,... Ze zeleniny nejčastěji zpracovávali ředkev, řepu, brambory, cibuli. Alkohol požívali pouze v malé míře, oblíbeným nápojem byl čaj a kvas (z řepy, chleba, sladu). Strava byla v mnohém ovlivněna působením církve (postní dny, dny, ve kterých se nesmělo jíst maso a další).⁷⁴

4. 2. 1. 2. Tradiční oděv

Tradiční oděv vždy odpovídal způsobu života lidí. Byl volný, pohodlný a šitý z dostupných tkanin. Zvláštností byla halena s výstřihem na zádech a obuv se zahnutou špičkou. Podle oděvu bylo možno poznat věk ženy i její sociální postavení. Mezi těmito oděvy byl patrný rozdíl. Hodnověrné svědectví o oblékání karelského obyvatelstva pochází z konce 19. století. Existují dva typy ženského oděvu - se sarafánem (šaty bez rukávů) a se sukní. První byl tvořen plátěnou košilí, na kterou se následně oblékal sarafán. Na něj se dále uvazovala zástěra, která byla ve své dolní části zdobena výšivkou. Součástí oděvu byl i velký šátek

⁷² URL: <<http://arhippauptunen.ru/index.php?site=tausta&lang=ru>>

⁷³ První soubor receptů karelské kuchyně v ruském jazyce představila Р. Ф. Никольская v knize receptů *Карельская кухня* z roku 1989. U receptů jsou uvedeny detaily přípravy jídla u různých etnických skupin karelského národa. K tématu karelské kuchyně se autorka vrátila i v roce 2010 v knize *Карельская и Финская кухня*.

⁷⁴ URL: <http://karelia2000.ru/kar_cuisine/>

na ramena. Aby ženy ukázaly, jak jsou zámožné nosily i několik šátků na sobě. Oděv byl doplněn pokrývkou hlavy. Ta se lišila u mladých děvčat a vdaných žen. Vdaná žena se bez zakryté hlavy nemohla ukázat ani před svou rodinou, na veřejnosti nesměly být vidět její vlasy.⁷⁵

Mužský oděv nebyl tak rozmanitý jako ženský. Obvykle byl tvořen tunikovou košilí, plátěnými a soukennými úzkými kalhotami. Košile byl dvojího typu - dlouhá po kolena, která volně vysela přes kalhoty a kratší lněná s úzkým stojatým límcem. V pase byla košile přepásána opaskem (kožený, pletený, vázaný). Charakteristickou zvláštností bylo nošení šátku kolem krku. Muži nosili jako pokrývky hlavy různé čapky. Obuv byla kožená bez podrážky se zahnutou špicí.⁷⁶

Závěr:

Vesničky jsou místem, kde se návštěvníci blíže seznámí s lidovou kulturou a architekturou. Návštěvníci se mohou ubytovat přímo u obyvatel, kteří ve vesničkách žijí. Reálně jsou prezentována lidová řemesla, nabízeny tradiční karelské pokrmy a do života se vrací i tradiční lidový oděv. Dřevěné domky byly citlivě zrekonstruovány, tak aby odpovídaly tradiční architektuře, s minimálním zásahem moderních technologií a zařízeny typickým vybavením. Návštěvníkům je představován původní život prostých lidí.

Návštěvníci mají možnost ochutnat typickou stravu prostého lidu. Základ jídelníčku tvoří ryby, chléb, různé kaše, pokrmy mohou být doplněny zeleninou a známou pochoutkou jsou malé pirožky kalitki s různými náplněmi. Důležitou roli ve společnosti hrál odedávna i samotný oděv. Podle něj lze poznat movitost, rodinný stav a jejich postavení ve společnosti.

---

⁷⁵ URL: <http://www.finnougoria.ru/community/folk/section.php?SECTION_ID=344&ELEMENT_ID=2213>

⁷⁶ URL: <http://www.finnougoria.ru/community/folk/section.php?SECTION_ID=344&ELEMENT_ID=2213>

4. 2. 2. Solovecké ostrovy⁷⁷

Solovecké souostroví se nachází v Bílém moři, 165 km jižně od Polárního kruhu. Celé území je pod správou *Soloveckého muzea-rezervace*. Jeho součástí je více než 100 ostrovů, z nichž 6 je dostatečně velkých - Velký Solovecký, ostrov Anzer, Velká Muksalma, Malá Muksalma, Velký Zaječí, Malý Zaječí. Největším z nich je Velký Solovecký ostrov, který je zároveň hlavním ostrovem souostroví. Na jeho území je postaveno jediné městečko souostroví - Soloveckij. V městečku je možnost ubytování - turistický komplex „Причал“, hotel „Соло“, hotel „Соловки“, hotel „Приют“, ubytovna „Петербургская гостиница“, možnost postavení stanu na k tomu vyhrazených místech. V městečku je možno stravovat se v restauracích a kavárnách, jsou zde obchody s potravinami a dalším zbožím a prodejny suvenýrů.⁷⁸ Prohlídky Zaječího ostrova a ostrova Muksalma za turistickými, poznávacími a naučnými účely jsou uskutečňovány na základě povolenky, kterou vydává Solovecké muzeum-rezervace pro turistické skupiny. Ostrov Anzer je přístupný pro skupiny turistů na základě rozhodnutí místodržícího Soloveckého kláštera. Návštěva ostatních ostrovů za turistickými účely je zakázána.⁷⁹

V minulosti byly Solovecké ostrovy využívány k různým záměrům. Prvními osadníky byli mniši, kteří na území vybudovali nespočet chrámů, kapliček a poustevn; carské vojsko vybudovalo na ostrovech pevnost, která později sloužila jako vězení; ostrovy byly využívány

---

⁷⁷První obsáhlejší publikaci o Soloveckých ostrovech sestavil Г. А. Богуславский - *Острова Соловецкие* z roku 1978. Autor podrobně popisuje historicko-architektonické památky Velkého ostrova. Významná část knihy je věnována fyziko-geografické charakteristice ostrovů. Kniha je věnována také přírodním a historickým cennostem. Základ knihy tvoří osobní pozorování autora a jeho prožitky. V roce 2007 Лобанов В. П. sestavil průvodce s bohatým fotografickým materiálem. Soloveckými ostrovy v období gulagu se zabývají ve své knize *Соловецкие лагеря особого назначения ОГПУ* С. Д. Минаев, Т. А. Сухарников, С. В. Бочкарева z roku 2004. ISBN 5-902671-01-9. Publikace je dílem spolupráce Muzea S. M. Kirova a Soloveckého státního historicko-architektonického a přírodního muzea rezervace. Základ knihy tvoří unikátní fotoalbum, vydání je doplněno o další dokumenty, které se dotýkají zvoleného období. O Soloveckých ostrovech v době gulagu se lze blíže dočíst také v knize: ШИРЯЖЕВ, Борис Николаевич. *Вечное světlo: Solovecké ostrovy в эпохе ГУЛАГа*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2011. 374 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-87378-91-5. K Soloveckým ostrovům přistupuje М. В. Осипенко zase jako k poutnímu místu v publikaci - *Путеводитель по Соловецкой обители и скитам*. Průvodce je sestaven tak, aby poutníkům pomohl s orientací ve složitém duchovním prostoru, je uvedena krátká historie kláštera i popsán současný život v klášteře. Publikace dále uvádí i vyprávění o životě Svatých, kteří jsou na ostrovech nejtěsnější, písně a modlitby. Jsou vyznačeny turistické trasy, které jsou nejvhodnější pro seznámení se s památkami. Publikovány jsou také díla zasvěcená archeologickým zkoumáním. Takovou publikací je monografie od Мартинова А. Я. - *Первобытная археология островов южной части Белого моря*. V knize jsou zveřejněny výsledky polních a laboratorních výzkumů Solovecké archeologické expedice z jižních částí Bílého moře z období od roku 1984 do 2009. Jsou zkoumány problémy periodizace a chronologizace ostrovních archeologických nálezů, specifika původní materiální kultury a také problematika kamenných labyrintů a svatyní Soloveckého souostroví.

⁷⁸ detaily ubytování možno najít zde: URL: <<http://welcome.solovky.ru/new/index.php/home/hotel>>

⁷⁹URL: <<http://www.solovky.ru/>>

i jako pracovní tábory pro režimu nepohodlné osoby. Byly známé také jako souostroví Gulag. V současnosti jsou ostrovy historickým a památkově chráněným územím. Na jejich teritoriu je zachováno více než 1000 archeologických památek, mezi nimi vyniká největší pohanská svatyně evropského severu Ruska. Zachovalo se kolem 30 labyrintů (posvátný význam) a více než 1100 dalších kamenných útvarů. Solovecké labyrinty jsou jedinečné svou rozmanitostí a zachovalostí. Od roku 1992 je historicko - kulturní komplex Soloveckých ostrovů zapsán na seznamu světového dědictví UNESCO, území se honosí statusem muzea-rezervace. Kromě této skutečnosti jsou ostrovy pod aktivní správou kláštera, což s sebou přináší další omezení. Zvláštní povaha místa v sobě spojuje církevní tradice a normy chování s pravidly spojenými s návštěvou muzea-rezervace a také vyžaduje určitou úctu věnovanou obětem, které zde zemřeli v pracovním táboře.⁸⁰

Solovecké muzeum-rezervace zajišťuje v objektech, které má pod svou správou, prohlídkové trasy. Na rok 2014 je pro zájemce připraveno na 20 letních prohlídkových tras. Nabízí možnost individuálního sestavení trasy s poskytnutím potřebných informací. Prohlídkové trasy jsou vedeny po nejčastěji navštěvovaných objektech Soloveckých ostrovů.

4. 2. 2. 1. Solovecký klášter⁸¹

Základ mužského kláštera byl položen již v 15. století. Záhy se stal významným duchovním centrem celého Pomorí a důležitým hospodářským komplexem. Největší rozmach zažil pod patronátem igumena Filipa II. Za jeho života byly položeny základy dvou největších klášterních chrámů - Trojického a Preobraženského. Pod vedením Filipa II. se klášter stal bohatým průmyslovým a kulturním centrem. Igumen se zasloužil o vybudování mnoha vodohospodářských staveb - jednotlivá jezera Soloveckého ostrova propojil důmyslnou sítí kanálů, na jejichž březích nechal zřídit mlýnice a nechal vybudovat sádky pro chov ryb, aby pro klášter zajistil dostatečné úlovky. Téměř od svého založení klášter sloužil jako vězení (od 16. do 20. století). Na konci 16. století byl obehnán hradbami, které byly zbudovány na obranu proti Švédům. Sovětské období pro pevnost znamenalo zřízení pracovního tábora

---

⁸⁰ URL: <<http://www.solovky.ru/>>

⁸¹ Soloveckému klášteru je věnováno množství publikací. Jelikož sloužil po dlouhou dobu jako vězení věnují se autoři i jeho kobkám a věžeňským celám. Jedním z nich je Фруменков Г. Г. - *Узники Соловецкого монастыря*. Publikace pojednává o historii vězení v Soloveckém klášteře v 16. - 19. století. Poskytuje poznatky o stavbě věžeňských budov na Solovkách, o věžeňském režimu a osudech uvězněných. Danému tématu se autor věnuje i v dalších svých publikacích - *Соловецкий монастырь и оборона Поморья в XVI - XIX вв. Из истории ссылки в Соловецкий монастырь в XVIII веке*. Architekturou a historií kláštera se zabývají také další autoři - Столяров О. Д. - *Соловецкий монастырь. Анзер и его святыни*, ISBN 5-89439-071-0, Андреев В. - *Соловки монастырь на островах*, ISBN 5-699-08040-6, Савицкая О. Д. - *Соловецкая крепость*, ISBN 5-85-879-221-9.

pro politické vězně, duchovní a další nepřátele režimu. Od roku 1990 byla činnost kláštera obnovena. Muzeum-rezervace připravilo pro zájemce několik prohlídek, které se tematicky vztahují k aspektům života v klášteře. Prohlídky lze vzájemně kombinovat, prohlídky v ruském jazyce a pro občany RF bývají zpravidla levnější. Všechny exkurze začínají v budově „*Петербургской гостиницы*“, kde je umístěno informační centrum.⁸²

- Prohlídka Soloveckého kremlu - návštěvníci se mohou seznámit s historií kláštera, s hlavním klášterním komplexem, navštívit aktivní chrámy a výstavy na téma chodu života v klášteře. Prohlídka trvá celkem 3 hodiny.

Cena exkurze: - v ruském jazyce 350 RUB

- v cizím jazyce 600 RUB

- s překladovým textem 550 RUB

- penzisté a občané RF 350

- studenti 200 RUB

- Historie a architektura Soloveckého kláštera - prohlídka je věnována historii kláštera, ale pozornost je ve velké míře zaměřena na specifika architektury hlavního klášterního komplexu. Součástí prohlídky je návštěva činných chrámů a dalších památek UNESCO. Doba trvání exkurze je odhadována na 2 hodiny.

Cena exkurze: - v ruském jazyce 250 RUB

- v cizím jazyce 350 RUB

- s překladovým textem 300 RUB

- penzisté a občané RF 250 RUB

- studenti 150 RUB

---

⁸² URL: <<http://welcome.solovky.ru/new/index.php/home/exkurs>>

- Solovecká pevnost - Prohlídka je zaměřená na stavbu pevnosti kolem kláštera. Tematicky je věnována historii stavby a architekturním specifikům pevnosti. Návštěvníci budou seznámeni s historickým vojenským událostmi 16. - 19- století, součástí prohlídky je návštěva strážních věží. Prohlídka trvá přibližně 2 hodiny.

Cena exkurze: - v ruském jazyce 250 RUB

- v cizím jazyce 350 RUB

- s překladovým textem 300 RUB

- penzisté RF 200 RUB

- studenti RF 150 RUB

Je možné zvolit i jinak tematicky zaměřené prohlídky. Návštěvníci se mohou blíže seznámit se životem pravoslavných mnichů, přihlížet bohoslužbám a dalším církevním obřadům. Dalším významným obdobím ostrovů je období pracovního tábora. Vybrané prohlídkové okruhy jsou nastaveny tak, aby ani tyto události nebyly opomíjeny. Každý návštěvník si tak může vybrat, který prohlídkový okruh nejlépe vyhovuje jeho zájmům a zálibám.⁸³

4. 2. 2. 2. Filipovské sádky, Jezera a kanály

Filipovské sádky jsou první stavbou postavenou lidskou rukou na ostrově. Přehrada je situována 1 km od městečka Solovki. Sádky byly zbudovány pro zajištění dostatečného množství ryb, které tvořily důležitou surovinou jídelníčku mnichů. Přehrada je zhotovena z kamenných valounů, přehrazujících malý mořský záliv.⁸⁴

Na Velkém Soloveckém ostrově je více než 400 jezer. Jezera mají různou úroveň vodní hladiny a tento rozdíl může být až 20 metrů. Této skutečnosti později využili mniši. S osídlením kláštera byla spojena vyšší spotřeba vody. Neexistence řek pak vedla k budování kanálů mezi jezery. 78 jezer bylo spojeno do jednotného vodního systému. Mniši kanály budovaly tak, aby voda z jezer vtékala pouze do Svatého jezera. V 19. století byl vybudován další systém kanálů, který měl zvýšit průtok vody do Svatého jezera, aby byla podpořena činnost mlýna a mohla být vybudována vodní elektrárna. Systém kanálů se záhy stal pohodlnou vodní trasou pro přepravu nákladu a osob. Dnes je zachováno okolo 20 lokálních vodních systémů, hlavním zůstává systém Svatého jezera. Muzeum-rezervace zájemcům

⁸³URL: <<http://welcome.solovky.ru/new/index.php/home/exkurs>>

⁸⁴URL: <<http://www.solovky.ru/>>

nabízí exkurzi na loďkách po kanálech. Je však možné si loďku vypůjčit a plavit se samostatně.⁸⁵

- Jezera a kanály Soloveckého ostrova - projížďka na loďkách trvá 5 až 6 hodin. Turistům jsou k dispozici loďky s pádly, určené pro 4 - 5 lidí. K dispozici jsou dva vodní okruhy Velký a Malý. Muzeum-rezervace návštěvníkům nabízí menší okruh, spojující 5 - 6 jezer. Návštěvníci se seznámí s vodními stavbami, proplují kanály vytvořenými lidskou rukou a dostanou se do přímého spojení s přírodou.⁸⁶

Cena exkurze - v ruském jazyce 300 RUB

- v cizím jazyce 450 RUB

- s překladovým textem 400 RUB

- penzisté RF 270 RUB

- studenti RF 240 RUB

4. 2. 2. 3. Církevní poustevny

Solovecké ostrovy nebyly nikdy velkou měrou osídleny prostými lidmi. Traduje se, že půda byla zasvěcena mnichům, jejich modlitbám a hospodaření. Hospodaření klášterů vedlo k výstavbě pousteven, které se specializovaly na rozdílné hospodářské produkty. Na Velkém Soloveckém ostrově byly postaveny poustevny, které se specializovaly na chov a lov ryb, pěstování plodin (zahradničení), ...⁸⁷ Významnou poustevnou je poustevna Kristova Nanebevzetí (*Свято-Вознесенский скит*) na nejvyšší hoře Soloveckého ostrova - Sekirnaja hora (*Секирная гора*). Nachází se 11 km od městečka Solovki. Hora své jméno získala na základě pověsti, podle které se na jejím úpatí chystala usídlit rybářská rodina, ale k ženě přilétl anděl a z ostrova ji odehnal. Tato událost byla brána jako znamení, že půda je svatá a patří mnichům. Poustevna byla postaven v 19. století, jako třípodlažní chrám. Na prvním podlaží je umístěn trůn na počest archanděla Michaela, druhé podlaží je postaveno na počest Nanebevzetí Hospodina, na třetím podlaží se nachází zvonice se čtyřmi zvony. Zajímavostí poustevny je maják, který je dodnes funkční.⁸⁸

---

⁸⁵URL: <<http://www.nextroad.ru/solovetski-sights/187-canales-sistem-solovki>>

⁸⁶URL: <<http://welcome.solovky.ru/new/index.php/home/exkurs>>

⁸⁷URL: <<http://www.nasolovki.ru/places/>>

⁸⁸URL: <<http://solovki-monastyr.ru/spp/svyato-voznensenskij-skit/>>

- Sekirnaja hora. Poustevna Kristova Nanebevzetí - poustevna v současnosti plní svoji církevní funkci. Součástí prohlídky je nádherná vyhlídka na severní část ostrova a Bílé moře. V období pracovního tábora zde byli umístováni potrestaní vězni na samotku. Specifikou poustevny je maják, který je umístěn na jejím vrcholu a je stále funkční.⁸⁹

Cena exkurze - v ruském jazyce 300 RUB

- v cizím jazyce 450 RUB
- s překladovým textem 400 RUB
- penzisté RF 270 RUB
- studenti RF 240 RUB

4. 2. 2. 4. Botanická zahrada⁹⁰

Příroda na Soloveckých ostrovech se vyznačuje určitými specifickými rysy. Na nevelkém teritoriu se setkávají přírodní seskupení a krajiny, které jsou jinak od sebe vzdáleny i stovky kilometrů. Vedle sebe rostou rostliny charakteristické pro tajgu (5%), lesotundru (10%), stromové porosty tajgy (více než 60%), jezera (13%), blata (12%). Lesy jsou s větší částí jehličnaté, převažují jedle a borovice. Teritorium zahrady je ze tří stran chráněné vrchy a lesy a na jižní straně přimyká k jezeru, zejména tyto podmínky posloužily k vytvoření charakteristického mikroklimatu, ve kterém se daří jinak naprosto odlišným typům rostlin.

Botanická zahrada se rozkládá 4 km od Soloveckého kláštera na březích jezera *Nižnij Pert*. Z městečka k ní lze dojít pěšky po staré lesní cestě, dojet na kole, nebo využít služby prohlídkového autobusu.

Na území dnešní botanické zahrady byla v 19. století postavena Makarjevskaja poustevna. Dvoupodlažní dřevěná budova byla určena k rozjímání a modlitbám opatů Soloveckého kláštera. Na podporu vznikající zahrady byl zbudován závod na výrobu vosku. Teplo uvolněné výrobou bylo potrubím rozváděno do skleníků se zeleninou a ovocem a do skleníků s květinami. Mniši tak byli schopni pěstovat okurky, melouny, dýně a dokonce broskve.

⁸⁹URL: <<http://welcome.solovky.ru/new/index.php/home/exkurs>>

⁹⁰Botanickému sadu je věnována brožovaná publikace od Гришановой О. В, Новинской Т. А. - *Ботанический сад*. V publikaci je hojnost popisů a fotografií unikátní flóry. Pojednává o historickém osázení botanického sadu, které prošlo dlouhodobou aklimatizací. Соболев А. Н. se věnuje solovecké přírodě jako celku, nezaměřuje se přímo na botanickou zahradu, přesto se jí jeho publikace dotýká. V knize *Природа Соловецкого архипелага* (v brožované podobě) pojednává o přírodě Soloveckých ostrovů, jejich geografických charakteristikám, geologické historii a reliéfu, seznamuje se specifiky klimatu. Zvláštní pozornost věnuje flóře a fauně ostrovů.

Současný porost zahrady je již podstatně skromnější a pochází z 19. - 20. století, dřívější kultury nebyly dochovány.⁹¹

Botanické sbírky sadu tvoří historické osázení, které prošlo dlouhodobou aklimatizací. Jednou z nejcennějších výsadeb 2. pol. 20. století, která se zachovala je les osázený Borovicí sibiřskou. Na vysutých terasách jsou vysázeny druhy jabloní, které mohou být staré až sto let a stále plodí. Dalším unikátem je Růže svraskalá, Šeřík karpatský, Tavalník vrbolistý. Jedinou trvalkou, která se zachovala z klášterního období je Bergénie tučnolistá. Kveté od brzkého jara do pozdního podzimu.

Z období pracovního tábora se zachovalo 14 druhů dřevin a keřů - alej Modřínu sibiřského, skupina Jedlí sibiřských a Douglasky tisolisté, Lípa malolistá, skupina Topolů balzámových, živý plot z Čimišníku stromovitého, Svída výběžkatá, Slivoň pensylvánská, Líska obecná, Mochna křovitá, Jasan obecný.

Po vstupu zahrady pod správu muzea-rezervace došlo k rozšiřování sbírek a byla navázána spolupráce s dalšími botanickými zahradami (v Petrozavodsku, Petrohradě, Moskvě,...). Do současné dendrologické⁹² sbírky se v průběhu let podařilo adaptovat další dřeviny - Aktinidie kolomikta, Dřišťál, Hloh Maximovičův, Dub letní, Zimolez horský, Zimolez tatarský, Mahónie cesmínolistá, Zerav západní, a mnohé další. Ve 20. století nastal vrchol v rozvoji sbírky bylenných trvalek. Hlavním kritériem jejich výběru byla dekorativnost a schopnost odolávat místním klimatickým podmínkám. V soloveckém klimatu se nejlépe daří ladoničkám, modřencům, tulipánům, narcisům, krokusům a dalším. Ozdobou jarní zahrady je skupina různých prvosenek. V létě a na začátku podzimu kvetou mnohohlísté rostliny - rodgersie a popelivky.

Sbírky vybraných rostlin jsou utvářeny podle tří základních kritérií - dekorativní, léčivé a vzácné. Uvnitř každé skupiny se pak mohou utvářet další podskupiny. V Botanické zahradě je v současnosti kolem 950 druhů a forem rostlin. Botanická zahrada se stará o zachování, výzkum a rozšiřování rostlinných sbírek, zasazuje se o obnovení původního vzhledu krajiny a pečuje o historicko-kulturní památky na svém území. Náplní její práce je také starost

---

⁹¹ URL: <www.nextroad.ru/solovetski-sights/188-garden>

⁹² dendrologie - nauka o stromech a dřevinách

o dekorativní osazování krajiny. Pozornost je kladena na ekologickou osvětu, každoročně bývá organizován ekologický tábor pro studenty i dospělé.⁹³

Pro návštěvníky je opět připravena prohlídková trasa sestavená Soloveckým muzeem-rezervací. Pěší trasa trvá cca 3 hodiny 30 minut, motorizovaná trasa trvá cca 2 hodiny.⁹⁴

- Botanický sad - Makarjevskaja poustevna

Cena exkurze - v ruském jazyce 200 RUB

- v cizím jazyce 260 RUB

- s překladovým textem 220 RUB

- penzisté RF 200 RUB

- studenti RF 180 RUB

Závěr:

Solovecké ostrovy jsou turisticky vyhledávaným místem. Souostroví je tvořeno rozsáhlým klášterním komplexem a bylo jedním z nejdůležitějších center ruského pravoslaví. Život na ostrovech byl cele podřízen církvi. Již za carského Ruska však byl klášterní komplex využíván jako vězení, v sovětské éře sloužil jako jeden z táborů Gulagu. A. Solženicyn souostroví věnoval svůj román *Souostroví Gulag*. Na jejich území se nachází řada masových hrobů. V 90. letech byla obnovena činnost kláštera. Zvláštní povaha místa v sobě spojuje církevní tradice a normy chování s pravidly spojenými s návštěvou muzea-rezervace a také vyžaduje určitou úctu věnovanou obětem, které zde zemřeli v pracovním táboře. Solovecké ostrovy jsou zaneseny do seznamu světového dědictví UNESCO.

Ostrovy jsou plné ledovcových jezer, rašelinišť a rozkvetlých luk. Ráz přírody je v mnohém předurčen činností mnichů, kteří se zabývali pěstováním rostlin, zemědělstvím, chovem dobytka a dalšími činnostmi, které byly spojeny s chodem kláštera. Mniši na ostrov přenesli i řadu nepůvodních rostlin, které na ostrovech prošli dlouhodobou aklimatizací a vytvořily unikátní rostlinná seskupení tvořící základ botanické zahrady.

Celé Solovecké souostroví spadá pod správu Soloveckého Muzea-rezervace. Muzeum rezervace je hlavním zabezpečovatelem turistických služeb na ostrovech. Nabízené služby

---

⁹³ URL: <my-solovki.ru/archipelago/article/?ELEMENT_ID=1146>

⁹⁴URL: <http://welcome.solovky.ru/new/index.php/home/exkurs>

jsou na vysoké úrovni a přípravě exkurzí je věnována velká pozornost. Muzeum-rezervace vypracovalo řadu prohlídkových tras, které návštěvníkům přiblíží původní i současný klášterní život. Na ostrovech je možný dlouhodobější pobyt v městečku Solovki, ve kterém jsou zastoupeny veškeré základní služby (ubytování, obchody, restaurace).

4. 2. 3. Bělomořské petroglyfy

Petroglyfy na severu Karélie vytváří archeologický komplex *Bělomořské petroglyfy*, jsou rozmístěny 8 - 10 km od města Bělomorsk na dolních tocích řeky Vyg. Aby tyto unikátní archeologické památky zůstaly zachovány byl jim přiznán historicko-kulturní význam. Archeologický komplex zahrnuje petroglyfy a na 30 nalezištích s pozůstatky pravěkého osídlení - kamenné nástroje a jejich úlomky, úlomky keramiky, železné předměty, ozdoby z jantaru a bronzu, ... Mnohé petroglyfy byly poničeny při stavbě Bělomořsko-Baltského kanálu a vodní elektrárny (některé byly zasypány přehradou).

Petroglyfy představují obrazy vyryté kamenem do skály do hloubky 2 - 3 mm. Jejich stáří je odhadováno na 4,5 - 5,5 tisíc let. Jsou vyvedeny na skalách a hladkých kamenech. Kompaktní seskupení petroglyfů je na ostrovech Šojrukšin, Jerpín Pudas, Bolšoj Malinin, ... Na teritoriu 2 km² se nachází více než 2000 jednotlivých obrazů, to je největší seskupení petroglyfů v evropské části Ruska. Jasně zřetelné jsou postavy lidí a zvířat, lovecké scény, bitvy a obřadní procesí. Mezi petroglyfy se vyskytuje i nejstarší zobrazení člověka na lyžích. Převážná část petroglyfů představuje divoká zvířata, ptáky, vodní živočichy, jen malá část z nich zobrazuje lidské postavy. Obrazy se liší svou velikostí a barevným provedením (závisí na barvě kamene, do kterého jsou vytesány). Rozměry se pohybují od 3 cm do 3 m, větší část zobrazení se pohybuje mezi 15 -60 cm. Význam většiny vyobrazení je jasný a nevyvolává pochyby o tom, co zobrazují, ale některé obrazy přesto vyvolávají diskuze o svém významu. Belomorské petroglyfy vznikaly takřka ve stejnou dobu jako petroglyfy u Oněžského jezera, přibližně na začátku 4. a 3 tisíciletí před n. l. Proces jejich vytváření však trval déle a je jich zde koncentrováno až dvakrát víc než u Oněžského jezera.⁹⁵

Nejbliže Bělomorsku je skupina petroglyfů *Démonovy stopy* (*Бесовые следки*) a na ostrově Jerpín Pudas - petroglyfy jsou velmi špatně rozeznatelné. *Démonovy stopy* se nachází na ostrově Šojrukšin, na dolním okraji pobřežní skály se táhne řetězec osmi otisků bosých

---

⁹⁵URL: <http://gov.karelia.ru/Info/tourism/petroglif_bel.html>

nohou, které vedou k postavě démona stojícího vedle skupiny dalších postav. Za zády i pod sebou má ústřední postava vyobrazené množství zvířat. Badatelé se domnívají, že výrazná postava představuje boha a skála s vyrytými obrazy je obětinou. Nad skálou s petroglyfy byl vybudován pavilon, který je dnes zavřený a ve špatném stavu. Navštívit je ale možné ostatní naleziště a to buď samostatně nebo jako prohlídku s průvodcem.⁹⁶ Mnoho snadno viditelných petroglyfů je ve vsi Zalavruga.

Do města Bělomorsk je pohodlné vlakové spojení z hlavního města. Odtud je nutné jít do vsi Vygostrov, kde návštěvníky již navede ukazatel na lesní cestu, která se vine po trase archeologických památek. Autem se do Vygostrova jede po silnici M18 a následně po P-18, před Bělomorskem je nutné sjet a dát se směrem na Vygostrov.⁹⁷

Závěr:

Návrat do doby kamenné návštěvníkům severních teritorií Karélie zprostředkují skalní obrazy zvané petroglyfy. Skalní obrazy zobrazují výjevy ze života doby kamenné. Mezi petroglyfy se nachází nejstarší vyobrazení člověka na lyžích. Bělomořské petroglyfy jsou největším seskupením skalních obrazů v evropské části Ruska. Přístup k archeologickým památkám není složitý. Jsou rozmístěny v přírodě a volně dostupné. Některé jsou hůře viditelné a pro obyčejného návštěvníka mohou zůstat skryty, z tohoto důvodu nabízí své služby množství místních průvodců.

---

⁹⁶URL: <<http://www.karjala.su/karjala/petrglif/>>

⁹⁷URL: <<http://getpath.ru/articles/petroglifs>>

4. 2. 4. Národní park Paanajarvi

Národní park byl vytvořen 20. května 1992. Jeho území spadá pod správu *Obzvláště chráněných přírodních území regionálního významu Republiky Karélie, Ministerstva pro ochranu životního prostředí*. Západní hranice parku se kryjí se státní hranicí s Finskem. Z finské strany k parku přiléhá národní park Oulanka, který byl založen roku 1956. Národní park je součástí Louchského kraje. Rozloha parku Paanajarvi činí více než 104 tisíc ha a nenachází se zde žádná trvale osídlená místa. Lesní porosty tvoří 75,5% území, nezalesněné plochy pak 24,5%.⁹⁸

Národní park byl založen pro zachování přírodní krajiny, na ochranu unikátních přírodních komplexů jezera Paanajarvi a řeky Olanga a pro možnost jejich dalšího využití k rekreačním, vzdělávacím a výzkumným účelům. Jeho úlohou je vytvoření vhodných podmínek pro turismus a odpočinek s co nejmenšími dopady na přírodu. Vyhlášení národního parku sloužilo pro vytvoření podmínek pro regulaci turistické činnosti na jeho území. Byly vypracovány a zavedeny naučné metody ochrany přírody, ekologický monitoring, započaly práce na ochraně a obnově lesního fondu. Na území platí pravidla chování charakteristická pro ruské národní parky. Mimo jiné je zakázáno odhazovat odpadky, scházet z vyznačených cest (pouze v krajním případě), pro auta, ohniště a stany jsou vyznačena konkrétní místa, mimo která se nesmí nacházet. Opuštěná ohniště je vždy nutné důkladně zkontrolovat, aby nemohla přeskočit jiskra a vzniknout požár. Je zakázáno trhat jakékoli květiny a vcházet na území parku a domácím zvířaty.⁹⁹

Území parku je rozčleněno do 5 pásem, která se od sebe navzájem liší stupněm ochrany, který určuje míru volnosti pohybu po území:

1. Pásmo obzvláště chráněného území - pás území podél hranice zaujímá 6,9 tisíc ha (7% území)
2. Pásmo chráněného území - zaujímá 19 tisíc ha (18%)
3. Pásmo určené k poznávacím turistickým účelům - zaujímá 5,2 tisíc ha (5%)
4. Pásmo regulovaného rekreačního využití - zaujímá 71,6 tisíc ha (69%)
5. Pásmo obsluhy návštěvníků - zaujímá 0,8 tisíc ha (1%)

---

⁹⁸ URL: <<http://paanajarvi.zapoved.ru/>>

⁹⁹ URL: <<http://paanajarvi.zapoved.ru/>>

V parku roste kolem 623 druhů vyšších cévnatých rostlin, což je více než na zbývajícím okolním teritoriu Severní Karélie. Přibližně s 20 druhy rostlin se na ostatním území republiky nesetkáme. Převažují druhy typické pro oblasti tajgy, charakteristický je i výskyt jižních druhů rostlin jako jsou puchýřníky a další. Jsou zde smíšeny druhy rostlin z jižních, východních a severních oblastí. Různorodost je podmíněna polohou parku na Maanselskoj vyvýšenině. Hluboká dolina jezero-říčního systému Oulanka - Paanajarvi - Oulanka je zase přirozeným místem migrace a směšování různých společenství. Poměrně nedávno byly v parku nalezeny rostliny, které do té doby bylo možné nalézt jen ve finské části území.¹⁰⁰ Ze vzácných druhů rostlin můžeme uvést - Šídlatku jezerní, Střevíčník pantoflíček, Terestrickou orchidej, Ostřici.¹⁰¹

V národním parku našlo domov na 36 druhů savců, setkáme se s mnohými druhy ze živočišné říše, které na jiných místech vymizely zároveň s vykácením lesů, ve kterých žily. Po celém parku se pohybuje množství velkých dravců - medvěd hnědý, rosomák. Ozdobou jsou stáda sobů. Na ostrůvcích hnízdí Potáplice severní, a v blátivých jezírkách Potáplice malá. Potkáme Strnada malinkého i Puštíka bradatého, který beze strachu chrání své snůšky. V řekách, potůčcích a hlubokých jezerech žije 16 druhů ryb. Ze vzácných druhů živočichů lze uvést - Perlorodku říční, Orla skalního, Potáplici severní, Orlovce říčního, Sokola stěhovavého, Husu malou, Orla mořského, Ťuhýka šedého a Bernešku rudokrku.¹⁰²

Vstup na území parku je umožněn na základě povolenky, kterou vydává návštěvnické centrum v osadě Pjaozerskij po telefonické objednávce. Návštěvníci národního parku si mohou vybrat z několika tras - na vodopád Kivakkakoski, na horu Kivakka, na horu Nuorunen, k jezeru Paanajarvi, po Astervajarvské přírodní stezce a dalších. Ceny se liší podle vybrané trasy a možného přenocování na území parku. Nocovat je možné ve stanech nebo v chatkách.¹⁰³ Ceny podle okruhů je možné zjistit na těchto webových stránkách: <http://paanajarvi-park.com/stoimost/>.

---

¹⁰⁰ URL: <<http://paanajarvi-park.com/rastitelnyj-mir/>>

¹⁰¹ URL: <<http://paanajarvi.zapoved.ru/catalog/protected/133/>>

¹⁰² URL: <<http://paanajarvi.zapoved.ru/catalog/protected/133/>>

¹⁰³ URL: <<http://klub.onego.ru/karelia/paanajar.html>>

Jezero Paanajarvi a vodopád Kivakkakoski¹⁰⁴

Jezero leží mezi skalnatými vrcholky v hluboké soutěsce, která byla vytvořena dávnými pohyby zemské kůry. Je jedním z nejhlubších malých jezer světa. Kvůli jeho neobyčejné hloubce 128 m bývá nazýván „*mini-Bajkal*“. Jezero měří na délku 24 km a není širší než 1,4 km. Na jeho březích je možné zaznamenat pozůstatky opuštěných osad. Jezero je napájeno řekami Oulankajoki a Kuusinkijoki, které mají své začátky na finském území. Řeka Olanga jezero spojuje s největším jezerem Louchského kraje Pjaozerem.. Každé léto přes jezero táhne nejvzácnější lososovitá ryba parku - *кумжа* (*Salmo trutta* - pstruh obecný). Ze západního konce jezera vytéká řeka Olanga a 15 km od jejího ústí se nachází vodopád Kivakkakoski. Kivakkakoski je největší neregulovaná peřej v Karélii, dosahuje výšky 12 metrů. Průměrná rychlost vody je 63 km/s.

Hora Nuorunen

Nejvyšší hora Karélie dosahuje výšky 576 metrů n.m. Na vrcholku hory je umístěno několik svatyní severoevropských národů, převážně Sámů, tzv. *ceŭdov*. Takovými svatyněmi se mohou stát místa, kde žije uctíváný duch. Sejdy bývají přírodního i umělého (vytvořeného člověkem) původu - skály, kameny, mohou to být ale i zvířata. Svatyně vytvořené člověkem mají zpravidla podobu valounů postavených na několik menších kamenů, nebo naaranžovaných do vratce vyhlížejících pozic.¹⁰⁵

Závěr:

Národní park těsně přiléhá k hranici s Finskem, kde na něj navazuje finský park Oulanka. Park napomáhá k zachování přírodní krajiny a ochraně přírodních komplexů jezera Paanajarvi a řeky Olanga. K parku je přístupováno také jako k rekreačnímu území, slouží pro vzdělávací účely (rozšiřování poznatků z ekologie a ochrany přírody) a k výzkumným účelům (zkoumání současné flory i fauny, výzkum nově se vyskytujících druhů,...). Činnost parku napomáhá k vytvoření vztahu člověka s přírodou tak, aby byl přínosný pro obě strany.

Přírodní rezervace je přizpůsobena člověku s minimálními zásahy do přírodního ekosystému. Je vyhledávaným místem odpočinku a spojení s přírodou. Území parku je rozděleno do 5 zón, které se navzájem liší stupněm ochrany. Pro turistické účely jsou vyčleněny zvláštní zóny.

---

¹⁰⁴ URL: <http://www.ticrk.ru/ru/regions/region_3508/sights/31236.html>

URL: <<http://vezde.karelia.ru/okarelii/dostoprimechatelnosti-karelii/141-nacionalniy-park-paanayarvi>>

¹⁰⁵URL: <<http://www.karvin.ru/taina/seids/>>

V parku rostou jedinečné rostliny, které se na jiných místech republiky nevyskytují a domov zde našly zástupci živočišné říše, kteří na dalších místech republiky vymizeli současně s tím, jak se ztenčovalo jejich životní prostředí. Zvláštní ekosystém představuje jezero Paanajarvi, které je jedním z nejhlubších malých jezer Karélie. Jezero je díky své hloubce známé také jako „mini-Bajkal“. Na území parku lze nalézt i pozůstatky pravěkého osídlení např. na hoře Nuorunen.

4. 3. Oblast hlavního města

4. 3. 1. Hlavní město

Hlavní město Petrozavodsk je politickým, ekonomickým a kulturním centrem republiky. V současném městě funguje pět divadel - Divadlo hudby, Národní divadlo, Loutkové divadlo, Dramatické divadlo „*Творческая мастерская*“, Autorské divadlo „*Ad LIBERUM*“; šest muzeí - Národní muzeum, Muzeum výtvarného umění, Státní historické, architektonické a etnografické muzeum-rezervace Kiži, Muzeum geologie, Mořské muzeum „*Полярный Одуець*“, Muzeum průmyslové historie Karélie; tři multikina, na 17 knihoven, řada výstavních sálů, dvě vysoké školy a další centra kultury a vzdělanosti. Sídli v něm všechny výkonné, zákonodárné a soudní orgány státní moci Karélie. Své sídlo mají v Petrozavodsku i představitelé federálních orgánů. Rozloha města představuje 135 km² (samotná zastavěná plocha města 113 km²) a žije v něm okolo 269 tisíc obyvatel. Město je postaveno na březích Oněžského jezera a přes síť důmyslných kanálů je propojeno s Baltským, Bílým, Barentsovým, Kaspickým a Černým mořem. Od hlavního města Ruska je vzdáleno 1091 km, od Petrohradu 412 km. Je s nimi spojeno železniční, silniční, vodní a vzdušnou dopravou, táhne se přes něj federální dálnice Murmansk - Petrohrad - Moskva. Petrozavodsk je administrativním centrem Prioněžského kraje.¹⁰⁶

Hlavní město bylo založeno na místě bývalé osady Petrovskaja sloboda, kterou založil Petr I. roku 1703 jako místo zbrojní výroby. Status města byl osadě přiřknut v roce 1777, kdy byla zároveň přejmenována na Petrozavodsk. Původní zástavbu tvořily dřevěné domy. V roce 1916 město se světem spojila Murmanská železniční magistrála.¹⁰⁷

---

¹⁰⁶URL: <<http://www.petromap.ru/poleznoe/petrozavodsk/>>

URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/general/>>

¹⁰⁷URL: <<http://www.ptz.ru/history.html>>

Dopravu ve městě zajišťují autobusy a trolejbusy. Tramvajové koleje nejsou položeny. Další možnost přepravy představují služby taxi. Cena za jednorázovou trolejbusovou jízdenku je 10 RUB.¹⁰⁸ Trasy se zastávkami trolejbusů na webové adrese: <http://ptzgortrans.ru/route1> anebo <http://www.petromap.ru/poleznoe/gorodskoj-transport-petrozavodsk/>

4. 3. 1. 1. Muzea

4. 3. 1. 1. 1. Muzeum výtvarného umění¹⁰⁹

Budova muzea se rozkládá v historickém jádru Petrozavodsku na bývalém Katedrálním náměstí (dnešní Kirovo náměstí). Budova má bohatou kulturní tradici, bylo v ní umístěno učiliště, chlapecké gymnázium a třeba i veřejná knihovna. Muzeum bylo otevřeno v roce 1960. Schraňuje bohaté kolekce starého ruského umění, dekorativního řemeslného umění, ruského umění z 18. - 20. století, lidového umění 20. století, karelského umění 20. století, zahraniční umění a kolekci spojenou s eposem Kalevala.¹¹⁰

Pokladem muzea jsou sbírky kolekcí ikon čítající kolem 2500 exponátů. Prakticky celý fond byl sesbírán na teritoriu Karélie a odráží rozvoj malířského umění ikon v regionech ruského Severu. Jejich největší hodnotou je zachycení duchovního světa, religiózních představ a uměleckých ideálů staré Rusi. Kolekce fondu byly utvářeny v průběhu více než 100 let. Památky lidového umění sčítají více než 2000 exponátů - kostýmy, výšivky, tkalcovské výrobky, řezby a malby na dřevě, březové, měděné a keramické nádoby z 19 - 1. pol. 20. století. Ve sbírce má místo i současná lidová tvorba. Základ kolekce je tvořen 160 exponáty získanými z Karelského státního regionálního muzea. Muzeum se může pyšnit nejceněnější kolekcí ruského umění, schraňuje díla moskevských, petrohradských a další ruských umělců. Mnohá díla z kolekce je možné považovat za mistrovská díla ruského umění. Systematické uspořádání děl dodalo sbírce jedinečnost a neopakovatelnost - téma ruského Severu a Karélie, tvorba umělců let 1920 - 1930, epos *Kalevala* v uměleckých dílech.¹¹¹

Cena vstupu pro zahraniční návštěvníky je 200 RUB (pro ruské návštěvníky začíná na 70 RUB), za příplatek jsou nabízeny služby průvodce. V ruském jazyce za 500 RUB,

---

¹⁰⁸URL: <http://ptzgortrans.ru/price>

¹⁰⁹Bližší informace může poskytnout online průvodce dostupný na webových stránkách: URL: http://issuu.com/pbsputnik/docs/museum_guide_petrozavodsk/32?e=5729996/3120433. Průvodce stručně seznamuje s historií muzea, jeho kolekcemi a dalšími relevantními informacemi, jako například s charakteristikou jednotlivých pater budovy. K vybraným exponátům jsou kromě popisu přifazeny také fotografie.

¹¹⁰URL: <http://artmuseum.karelia.ru/about/history.html>

¹¹¹URL: <http://artmuseum.karelia.ru/visitors/visit.html>

v anglickém, či finském jazyce 800 RUB. Další příplatky jsou za povolení fotit a natáčet v areálu muzea (foto 200 RUB, video 350 RUB). Muzeum má otevřeno každý den kromě pondělí. Otevírací doba je od 10:00 - 18:00 po všechny otevírací dny kromě čtvrtka, kdy je od 12:00 - 20:00.¹¹²

4. 3. 1. 1. 2. Národní muzeum Republiky Karélie¹¹³

Muzeum bylo založeno roku 1871 a je jedním z nejstarších muzeí v severozápadní části Ruska. Budova se nachází na Leninově náměstí. Ve vlastnictví muzea je více než 200 tisíc předmětů. Sbírký jsou věnovány přírodě, historii kraje a města Petrozavodsk, archeologický nálezům, tradiční ruské, karelské a vepské kultuře. Muzeum nabízí širokou škálu výstav o Karélii a Petrozavodsku a je rozděleno do několika sekcí. Muzeum je rozsáhlé, vybavené moderní technikou.¹¹⁴

Sekce archeologie byla samostatně vyčleněna v roce 1914, obsahuje nálezy do doby kamenné do raného středověku. Spolupracovníci muzea se aktivně účastní archeologických výzkumů. Sekce vyčlenila několik tematicky utříděných okruhů. První osídlení Karélie v poledovcovém období; „loparské“ památky a památky pozdního středověku; kultovní kamenné útvary (labyrinty, sejdy); náboženské archeologické nálezy.

Sekce věnovaná přírodě je rozčleněna do různých expozic, seznamuje s geologickou historií rozvoje území od období archeonu do konce třetihor. Pojednává o složení klimatu, reliéfu, povrchových a podpovrchových vod v závislosti na vlivu ledovce. Návštěvníci sekce jsou obeznámeni s poslední etapou vývoje zemského povrchu, půdotvornými procesy a postupným zarůstáním území rostlinami a obydlováním živočichů. Jedna s expozic je věnována právě živočišné říši Karélie. Je připravena ve dvou sálech, v prvním jsou umístěni savci karelského lesa a typičtí vzácní ptáci, v druhém sálu jsou umístěni vodní živočichové.

Sekce historie seznamuje s historií formování republiky od středověku přes období vlády Petra I. až po založení Oloněcké gubernie na konci 18. a počátku 19. století. Jsou v ní vystaveny materiály spojené se stavbou zbrojírenského závodu a historií vzniku prvních lázní. Expozice na téma založení Oloněcké gubernie je rozmístěna v dvoupodlažním sále a obsahuje předměty a dokumenty spojené se zakládáním města, rozvojem Petrozavodsku, s prvním

¹¹² URL: <<http://artmuseum.karelia.ru/>>

¹¹³ URL: <<http://kgkm.karelia.ru/>>

¹¹⁴ URL: <<http://kgkm.karelia.ru/site/section/2>>
URL: <<http://artmuseum.karelia.ru/visitors/visit.html>>

gubernátorem Děržavinem a archeologické nálezy objevené na území muzea. V muzeu se dále nachází sekce folkloristiky a etnografie.

Vstupenka na stálé expozice stojí 200 RUB, pro ruské návštěvníky je poskytována sleva.

Vstup do historického sektoru (1. a 2. patro hlavní budovy muzea) stojí 120 RUB

Vstup na časově omezené expozice 60 RUB

Při využití služeb průvodce stojí exkurze po stálých expozicích 900 RUB, trvá 1 hod. 30 min.

Příplatek za videokameru je 300 RUB, fotografování je nabízeno zdarma při koupi vstupenky

Každá druhá neděle v měsíci je zdarma

Otevřeno je každý den kromě pondělí, kdy je muzeum zavřeno.

Od úterý do soboty je otevřeno od 10:00 do 18:00.

V neděli je otevřeno od 12:00 - 20:00.

Provoz muzea je omezen ve sváteční dny. 8. března a 12. června je muzeum celý den zavřeno,

9. května je otevřeno od 11:00 - 15:00, v ostatní svátky je otevřeno od 12:00 do 16:00.

4. 3. 1. 2. Divadla

4. 3. 1. 2. 1. Národní divadlo

Divadlo se rozkládá na třídě Karla Marxe. Práce na stavbě budovy Národního divadla započaly roku 1911 a dokončeny byly o dva roky později, tedy 1913. V roce 2003 budova prošla rozsáhlou renovací při níž bylo divadlo vybaveno moderní technikou a speciální divadelní aparaturou.¹¹⁵

Divadelní soubor se začal původně formovat jako finská umělecká škola při Petrozavodském národním dramatickém divadle. Od 20. let se přispěním finské umělecké školy hrála klasická díla finských dramatiků a amatérská představení, ve kterých se odrážel život severních pohraničních oblastí sovětského Ruska. Národní dramatické divadlo bylo později obměněno Karelským státním národním dramatickým divadlem a finská umělecká škola získala status Národní umělecké školy. Soubor byl doobsazen a 1932 byl soubor divadla plně zformován. Repertoár představovala díla světových a sovětských umělců. Roku 1997 byla otevřena umělecká škola Národního divadla. 2006 byl otevřen obor dramatického herectví.¹¹⁶

Národní divadlo je jediné profesionální divadlo, ve kterém se hrají hry i ve finském a karelském jazyce s pomocí synchronního překladu do jazyka ruského. V budově jsou dvě

¹¹⁵URL: <<http://afishagoroda.ru/place/32/>>

¹¹⁶URL: <<http://n-teatr.ru/ru/history>>

scény - malá (50 míst) a velká (300 míst). V repertoáru divadla má své místo finská a švédská dramaturgie, ruská i zahraniční dramata a komedie, světová klasika, experimentální a tradiční režie Petrozavodsku, Petrohradu i Německa. Divadlo je otevřeno od úterý do neděle 13:00 - 19:00, přestávka 14:30 - 15:30. Cena lístku začíná na 500 RUB.¹¹⁷

4. 3. 1. 2. 2. Loutkové divadlo¹¹⁸

Loutkové divadlo je jedním z nejstarších divadel takového typu v Rusku, má až 70 letou tradici. Otevřeno bylo 15. prosince 1935. V repertoáru divadla je více než 30 představení pro návštěvníky různých věkových skupin, většina her je však určena především pro dětské diváky. Neznamená to ale, že si z připravených her nevybere dospělý divák. Pro dospělé návštěvníky jsou připravena díla A. Ostrovského, B. Šergina a například i K. Čapka a dalších. Cena vstupenky začíná na 180 RUB. Divadlo se nachází na třídě Karla Marxe v budově Národního divadla.

4. 3. 1. 2. 3. Divadlo hudby

Divadlo hudby bylo založeno v roce 1955, budova byla navrhována S. Brodským, přední část budovy zdobí umělecká díla sochaře C. Konenkova. Divadlo se nachází na Kirově náměstí. Jeho základní repertoár tvoří operní a baletní představení. Nebrání se klasickým ale ani moderním operetám, hudebním komediím a muzikálům. Na jeho scéně se uvádí i díla karelských skladatelů a byl na ní uveden první karelský balet *Sampo*. K příkladům klasických děl patří Bizetova *Carmen*, Čajkovského *Evžen Oněgin*, Pučiniho *Madam Buterfly* a další. V letech 2006 - 2009 proběhla masivní rekonstrukce budovy. Sál divadla má kapacitu 607 míst a stal se největší divadelní scénou Karélie.¹¹⁹

Ceny lístků se odvíjí od umístění vybraného místa. Nejlevnější lístek lze pořídit již od 100 RUB, nejdražší až za 700 RUB (VIP zóna). Koupit si lístek je možné v kase divadla, která je otevřená ve všední dny od 11:00 - 20:00 a o víkendech a svátcích od 10:00 - 18:00; další možností je koupě lístku online na stránkách divadla nebo si lístek zarezervovat telefonicky na čísle (814-2) 78-37-38 nebo (814-2) 78-56-62.¹²⁰

---

¹¹⁷URL: <<http://afishagoroda.ru/place/32/>>

¹¹⁸URL: <<http://puppet.karelia.ru/>>

¹¹⁹URL: <<http://mrteatr.ru/about/>>

¹²⁰URL: <<http://mrteatr.ru/buy/>>

4. 3. 1. 3. Památníky¹²¹

Na území města se rozkládá množství památníků věnovaných významným osobnostem a událostem. Vybrané jsou pouze některé - památník Petru I., Alexandru Něvskému, A. S. Puškinovi, G. R. Děržavinovi, V. I. Leninovi, Galerie hrdinů Sovětského Svazu a Památník 50letého výročí vítězství ve 2. sv. válce.

1. Památník Petru I.

Ceremoniál odkrytí proběhl 29. června 1873 ku příležitosti 200letého výročí od narození Petra I. Výška sochy panovníka představuje 2,9 m, s podstavcem je monument vysoký 6,3 m a váha přesahuje 1 tunu. Pravá ruka Petra I. ukazuje k místu založení města Petrozavodsk - k ústí řeky Lososinki. Socha byla původně umístěna na Kulatém náměstí (náměstí V. I. Lenina), zde zůstala až do roku 1930, kdy na její místo byla umístěna socha V. I. Lenina. Při demontaci byla socha poškozena a 1940 byla umístěna do parčíku kolem kostela Alexandra Něvského. Dnes se nachází na nábřeží Oněžského jezera poblíž přístavu.

2. Památník Alexandru Něvskému

Vztyčen byl v roce 2010 ku příležitosti 790 dne od narození velikého knížete a k 90letému výročí Karélie, jejímž ochráncem byl Alexandr Něvský (považován za ochránce pravé víry; celého Novgorodského knížectví a také Karélie, která mezi jeho země patřila). Socha je vyvedena z bronzu a měří 2,7 m, stojí v parku Golikovskij u třídy Alexandra Něvského. Přes třídu Alexandra Něvského vedou trolejbusové trasy № 1, № 3, № 4; autobusové trasy № 10, № 12, № 19.

3. Památník A. S. Puškinovi

Odkryt byl 6. června 1966 v parčíku na Puškinově ulici poblíž Národní knihovny. Každoročně se v parčíku uskutečňuje setkání příznivců A. S. Puškina. Socha je vyvedena z bronzu podle modelu Gavriila A. Šulce. Stojí na nevysokém podstavci na němž je vyrytý nápis „*A. S. Puškin*“. Po Puškinově ulici jezdí trolejbusy po trase № 4.

4. Památník G. R. Děržavinovi

Památník byl odkryt v roce 2003 při oslavách 300 let od založení hlavního města v Gubernátorském parku. Gavriilo Romanovič Děržavin byl prvním gubernátorem kraje. Bronzová socha je postavena na podstavci z červené žuly. Výška památníku dosahuje

---

¹²¹URL: <http://www.petromap.ru/poleznoe/monuments/#anchor_18>

4,5 metru a stylem svého provedení připomíná sochu Petra I. Pro vytvoření podoby byla využita pamětní deska z domu, ve kterém gubernátor žil.

5. Památník V. I. Leninovi

Socha je umístěna na náměstí V. I. Lenina a je unikátní v několika směrech. Jednak se jedná o jedinou práci sovětského sochaře M. G. Manizera vyhotovené z kamene. Jednak je to jeden z největších památníků vyvedených na počest čelního představitele komunismu na území bývalého SSSR. Socha bez podstavce na výšku měří 6,5 m a s podstavcem 11 m.

6. Galerie Hrdinů Sovětského Svazu

Odhalena byla v roce 1977, představuje betonový kruh na kulaté základně. Galerie byla zbudována v *Parku 50letí pionýrské organizace*. Na vnitřní straně kruhu je umístěno 26 portrétů karelských vojáků, kteří prokázali hrdinství za 2. sv. války a za něj obdrželi vojenské vyznamenání nejvyššího stupně - titul Hrdiny Sovětského Svazu. Stěny galerie jsou z vnější strany obloženy růžovým křemenem, na základnu díla vedou kamenné stupně a uprostřed je zhotoven malý bazének s kusem přírodního kamene, ze kterého po kapkách vytéká voda - nazývají ho tzv. „plačící fontána“.

7. Památník 50letého výročí vítězství ve 2. sv. válce

Památník se nachází na bulváru Vítězství, odhalen byl 9. května 1995 na popud starosty Petrozavodsku S. L. Katanandova. Památník má podobu velkého kovového ptáka připomínajícího tetřeva. Se sochou ptáka sousedí 12 obelisků s nápisy Murmansk, Leningrad, Moskva, Stalingrad, Sevastopol, Oděsa, Kyjev, Kerč, Novorossijsk, Minsk, Tula, Brest. Na jejich osvobození se podíleli karelští vojáci. Vedle obelisků je umístěna památní tabule s informací, že pod obelisky jsou umístěny kapsle s půdou z obléhaných měst.

4. 3. 1. 4. Pravoslavné chrámy

V hlavním městě se nachází nejen pravoslavné chrámy, ale i svatostánky druhých náboženských vyznání - muslimské, židovské, protestantské, katolické kostely. Své místo ve městě mají i další vyznání, jako např. vyznavači mormonské církve. Pravoslavných chrámů je na teritoriu města celkem osm - Chrám Alexandra Něvského, Kostel Svatého kříže, Kostel

Obětování Páně, Chrám sv. Kateřiny, Chrám Ducha svatého a životodárného, Chrám sv. Dimitrije Soluňského, Chrám sv. Jana Evangelisty, Chrám sv. Pantelejmona.¹²²

Chrám Alexandra Něvského

Chrám je postaven uprostřed parku, který zabírá celý prostor mezi ulicemi Varlamovou, Volodarskou, Lva Tolstého a třídou A. Něvského. Je architektonickou dominantou historického jádra města. Stavba byla započata v roce 1826 a zakončena byla v roce 1832 dle projektu A. I. Posnikova. K vysvěcení svatostánku došlo 27. ledna 1832 v den sv. Jana Zlatoústého (konstantinopolský arcibiskup, vynikající řečník - odtud přídomek Zlatoústý¹²³). Hlavní chrámový oltář je vysvěcen ve jménu sv. Alexandra Něvského, boční kaple ve jménu Blahoslavené Nejsvětější Trojice a Svatého Mikuláše. V roce 1929 byla budova chrámu uzavřena a byly do ní umístěny expozice Karelského státního muzea, což u obyvatelstva vyvolalo vlnu nevole. Církvi byla budova navrácena v roce 1991 a začala dlouhodobá rekonstrukce zakončená v roce 1999. V témže roce bylo vysvěceno a zavěšeno do zvonice chrámu osm zvonů. Jejich váha se pohybuje od 7 do 1,5 tuny a byly vyrobeny podle staré metody odlévání. V roce 2000 byl opětovně vysvěcen celý chrám Alexejem II.¹²⁴

Nejváženějšími svátostmi v inventáři kostela jsou - ikona Vladimírské Matky Boží, ikona sv. Alexandra Něvského, ikona karelských svatých, relikviář s ostatky kyjevských a dalších divotvůrců. Relikvie světců bývají zpravidla umístěny pod stolem Páně (oltářní stůl), na kterém dochází k přeměně chleba a vína na Tělo a Krev Kristovu.

V chrámu jsou dva oltářní stoly. Centrální, který je vysvěcený ve jménu sv. Alexandra Něvského a druhý malý v jižní kapli chrámu, který je vysvěcen ve jménu karelských svatých. Stůl Páně je hlavní svátostí oltáře, který je tradičně umístěn na východní straně chrámu. Oltář je od chrámu oddělen stěnou s ikonami tzv. ikonostasem. V něm jsou umístěny troje dveře. Hlavní a největší dveře jsou přímo naproti oltářnímu stolu, nazývají se *Carská brána*. Skrz tuto bránu vstupuje nepozorovaně do chrámu sám Ježíš Kristus. Na bráně je vyobrazeno *Zvěstování Panny Marie* (archanděl Gabriel zvěstuje Panně Marii o narození Mesiáše) a 4 evangelisté. Branou nesmí procházet nikdo, kromě duchovních. Napravo od brány je

---

¹²²URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D5%F0%E0%EC%FB_%CF%E5%F2%F0%EE%E7%E0%E2%EE%E4%F1%EA%E0%EA>

¹²³URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Zlato%C3%BAst%C3%BD>

¹²⁴URL: <<http://eparhia.karelia.ru/alnevs.htm>>
URL: <www.petromap.ru/poleznoe/zdanija/>

na ikonostase umístěna ikona Spasitele, nalevo pak obraz Nejsvětější Bohorodičky, za nimi ikony obzvláště vážených svatých. Zpravidla se vedle ikony Spasitele umísťuje ikona světce, kterému je zasvěcen chrám. Boční dveře ikonostasu jsou určeny především pro průchod diákonů (diákon či jáhen - první stupeň svátosti kněží, pak následuje hodnost kněze, biskupa,...¹²⁵).

V chrámu věřící zapalují svíce. Kupují je přímo v chrámu, takovéto svíce mají hned několik duchovních významů. Již samotná koupě symbolizuje dobrovolný dar Bohu a jeho chrámu. Velikost svíce pro Boha nemá význam, což si někteří věřící neuvědomují. Svíce je také důkazem víry a zapojení se člověka do Božího světa. Hořící svíce symbolizuje plamen lásky k Hospodinu, Matce Boží, andělům a svatým. Věřící přináší oběti i na památku zesnulých - mouku, víno, ovoce, či sladkosti.¹²⁶

Bohoslužby se v chrámu konají každý den.

Každodenní večerní bohoslužba - začátek v 18:00

Bohoslužba - začátek v 10:00

Bohoslužba v neděli a sváteční dny - začátek v 7:30 a 10:00¹²⁷

4. 3. 1. 5. Festivaly

Hlavní město žije bohatým kulturním životem a to nejen díky divadlům, muzeím, barům a kavárnám, ale i díky mnoha festivalům, které se na jeho území uskutečňují v průběhu celého roku. Rok otevírá tradiční festival *Гиперборея (Hyperborea)*, v únoru se koná mezinárodní závod psích spřežení *Open Karelia*, v květnu folklorní festival *Paradigma*, v létě se koná jachtařská slavnost *Онежская парусная фрегата* - jachtařský šampionát na Oněžském jezeře, festival *Созвучие белых ночей*, největší mezinárodní hudební festival na severozápadě Ruska *Воздох* a mnohé další.

---

¹²⁵URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1hen>>

¹²⁶URL: <<http://newsobor.karelia.ru/sobornoe-ustroystvo.html>>

¹²⁷URL: <<http://eparhia.karelia.ru/alnevs.htm>>

Hyperborea¹²⁸

Hlavní ideou festivalu je ukázka přitažlivosti života na Severu, rozvoj kulturní spolupráce měst, ve kterých je zima kralujícím ročním obdobím. Název festivalu pochází z řecké mytologie, ve které Hyperborea byla místem, kde žili šťastní a talentovaní lidé. Program zahrnuje více než 20 kulturních akcí. Hlavní atrakcí festivalu je soutěž ve tvorbě ledových soch. Po dobu pěti dnů jsou vytvářeny sochy ze sněhu a ledu na Oněžském nábřeží. Za dobu existence se festivalu zúčastnili umělci z Ruska, Finska, Německa, Litvy, Švédska, Itálie a Slovinska. Na vytváření sochy se mohou podílet pouze tříčlenná družstva. Další atrakcí je zimní koupel otužilých, které pravidelně přihlíží sta diváků. Pro vášnivé rybáře je připraven lov na ledě, loví se tzv. „на мормышки“. Jde o lov na krátké udice, které nesmí přesáhnout délku 200 mm i s rukojetí a váhu 125 gramů¹²⁹. Účastníkům rybaření nesmí být méně než 14 let, soutěž vyhrává ten soutěžící, který uloví během dvou hodin více ryb (hodnotí se celková váha úlovku). Součástí festivalu jsou i mnohé další atrakce, je možné se projet se psím spřežením, navštívit koncerty a výstavy.

Festival Vozduch¹³⁰

Vozduch je mezinárodní festival pod širým nebem. Koná se blízko Petrozavodsku v areálu letiště Písky, každoročně se koná od roku 2005 a to tradičně předposlední víkend v červnu. V roce 2014 se koná ve dnech od 20. 6. - 22. 6. Festival trvá po tři dny na dvou scénách, na nichž vystupují celosvětově známé i méně známe kapely. Festival se stal významnou událostí v životě hlavního města, připravena jsou nejen hudební vystoupení, ale i nejrůznější zábavní atrakce, sportovní soutěže a další. Pro návštěvníky bývá připraveno stanové městečko a informační centrum.

Vstupenky na festival je dobré kupovat v předprodeji. Čím blíže je k začátku festivalu tím vyšší je cena, nejdražší je pak vstupné zakoupené na místě. Děti do 10 let mají vstup zdarma, v doprovodu dospělých osob jsou na festival pouštěny děti do 14 let. Příklady vstupného na festival 2014: Vstupné na jeden den (libovolný den od 20. 6. - 22. 6.) pro jednotlivce stojí v období od 14. března do 15. března 1200 RUB. Na tuto vstupenku návštěvník nesmí opustit ohrazený areál festivalu, v opačném případě se již nemůže bezplatně vrátit zpět.

---

¹²⁸URL: <<http://kultura.ptz.ru/event/megdunarodniyi-zimniyi-festival-giperboreya.-petrozavodsk/>>

¹²⁹ URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B8%D0%BC%D0%BD%D1%8F%D1%8F_%D1%80%D1%8B%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%B0#.D0.9B.D0.BE.D0.B2_.D0.BD.D0.B0_.D0.BC.D0.BE.D1.80.D0.BC.D1.8B.D1.88.D0.BA.D1.83>

¹³⁰URL: <<http://www.vozduh.info/2014/>>

Pro opakovaný vstup na festival je určeno jednotlivé předplatné, které držitele opravňuje ke třem vstupům do areálu. K opakovaným vstupům je nutný speciální náramek na zápěstí, který návštěvník obdrží při prvním vstupu a předplatnou vstupenku s jedním, nebo dvěma nevyužitými vstupy. Cena představuje do 14. března 1990 RUB, od 15. března 2300 RUB.

Další možností je jednotlivé VIP předplatné, které umožňuje neomezené opakované vstupy do areálu na základě náramku a předplatné VIP vstupenky. Cena do 14. března 3900 RUB, od 15. března 4900 RUB.

Pokud je žádáno i místo pro stan je nutné zaplatit za místo pro stan ve stanovém táboře. Tato platba zahrnuje pobyt ve stanu pro čtyři osoby. Cena od 14. března 1800 RUB, od 15. března 2000 RUB. Pro vstup na samotný festival si musí návštěvníci koupit obyčejnou vstupenku, či předplatné.

Závěr:

Hlavní město je právem turisticky vyhledávaným místem. Návštěvníkům nabízí širokou škálu zážitků. Svoji existenci hlavní město spojuje s osadou Petrovskaja sloboda, která na místě současného města existovala na počátku 18. století. Petrozavodsk je kulturním, vzdělanostním a transportním uzlem Karélie. Vyspělá metropole uspokojí milovníky kultury svými divadly s širokým rozsahem repertoáru, muzei s různým zaměřením, nebo moderními multikiny.

Hlavní město je duchovním centrem Karélie. Na jeho území je postaveno množství svatostánků a to nejen pravoslavných. Zastoupeny jsou rozmanité náboženské směry - islám, protestanství, judaismus, křesťanství a katolictví. Svě místo v duchovním světě hlavního města mají také „pseudocírkevní“ seskupení, například mormoni.

Kulturní život města zajišťuje, kromě četných barů, kaváren a restauračních zařízení, řada festivalů. Festivaly mají různé zaměření - hudební, divadelní, umělecké, sportovní, folklorní a jiné. Za vyhlášenými festivaly přijíždí návštěvníci z Karélie i ze zahraničí. Pokud se někdo rozhodne svůj pobyt v Karélii omezit pouze na hlavní město, v žádném případě se nebude nudit.

4. 3. 2. Ostrov Kiži

Ostrov Kiži je architektonické muzeum-rezervace¹³¹, jedním z prvních muzeí pod širým nebem. Hlavní pozoruhodností ostrova je komplex dvou dřevěných chrámů a dřevěné zvonice, jež jsou od roku 1990 zapsány na seznamu UNESCO. Hlavní expozice se rozkládá na jihu ostrova. Na území ostrova je řada nepůvodních památek lidové architektury, které byly na Kiži převezeny z různých koutů Karélie. Jako samostatné muzeum Kiži existuje od roku 1966. Za léta existence muzea byl na ostrov převezen nejstarší ruský chrám - Vzkříšení Lazara, několik kapliček, více než 20 rolnických domů a velké množství hospodářských stavení - sýpky, sauny a další. Soubor muzea tvoří 76 staveb.¹³² Ostrov se nachází 68 km od hlavního města ve vodách Oněžského jezera. Ostrov Kiži zaujímá prvenství mezi nejnavštěvovanějšími místy Karélie.¹³³

První letopisecká svědectví o osídlení pochází z 15. století, od 16. století bylo Kiži administrativním centrem pogostu (pogost - malá osada s kostelem a hřbitovem¹³⁴) s osídlením až 12 tisíc lidí. Dle dávné tradice byly v pogostu zbudovány dva chrámy a zvonice. Jeden chrám byl zbudován po severní straně zvonice a využíván v letním období a druhý na její jižní straně a užíval se v období zimním. Na počátku 18. století chrámy poničil blesk, byly ovšem vystavěny znovu a na témže místě. Starší chrám v roce 1714 a mladší 1764, zvonice byla obnovena roku 1862.

---

¹³¹ Muzeu-rezervaci pod širým nebem je věnována řada publikací, převážně pak různých průvodců a obrazových publikací. Historií vzniku umění dřevěného stavitelství, uměleckými tradicemi a historií vytváření historického muzea-rezervace se zabývají В. Крохин, В. Пулькин a В. Смирнов v knize *Остров Кижи* z roku 1968. Ostrov Kiži si jako svůj předmět zájmu zvolila i М. А. Витуховская, která v roce 1988 vydává uceleného průvodce. Kiži přitahuje zájem autorů dodnes. V roce 2006 vychází kniha věnovaná novinkám v utváření muzea-rezervace *Новое в формировании Кижского ансамбля* od В. А. Крохина. Moderního průvodce v roce 2011 sestavil И. В. Мельников *Кижи путеводитель по музею-заповеднику*. Trochu jiným směrem se ve své publikaci vydala Г. И. Фролова, která ve své knize z roku 2006 shromáždila obrazový materiál z výstavních fondů ikon muzea rezervace - *Путь длиною в три столетия: иконы из фондов музея-заповедника Кижи: каталог выставки*.

¹³² Základ muzea-rezervace Kiži tvoří architektonické památky z různých koutů republiky, jedná se o unikátní dřevěné stavby, které představují dávnou tradici stavby ze dřeva a jsou důkazem mistrovského umění dávných stavitelů. Pro lepší pochopení jejich stavitelského umění vzniklo nemálo publikací, které zkoumaly postupy a možnosti při stavbě těchto dřevěných budov. Možností využití poznatků získaných z rozboru staveb se zabýval již v roce 1972 В. П. Орфинский v knize *Деревянное зодчество Карелии*. V roce 2002 vychází encyklopedie historika a architekta М. В. Красовского - *Энциклопедия русской архитектуры. Деревянное зодчество*, která nabízí podrobný výzkum umění dřevěného stavitelství, ten je doplněn o množství fotografií, kreseb a nákresů. Pomáhá k vytvoření reálných představ o světských a církevních stavbách ruských tesařů.

¹³³URL: <<http://whc.unesco.org/en/list/544>>

URL: <http://www.ticrk.ru/ru/gallery_4917.html>

¹³⁴URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Pogost>>

Pro návštěvníky je připravena řada exkurzí, jejichž součástí je ukázka tradičních řemesel.

1. Tradiční kultura ruského Zaoněží
2. Tradiční kultura ruského Zaoněží a Karelů - livviků (karelský subetnos)
3. Kižský náhrdelník

Po objednání se zájemci mohou zúčastnit i tematických exkurzí.

1. Exkurze po ekologické stezce
2. Archeologická naleziště Kiži
3. Vesnice ostrova Kiži
4. Tradiční kultura Karelů - livviků
5. Folklorní výstava s vystoupením folklorního etnografického divadla¹³⁵

Muzeum je přístupné po celý rok. V letním období je otevřeno od 8:00 do 20:00; v zimním období od 10:00 do 16:00. Vstupenka pro zahraniční návštěvníky stojí 650 RUB a je více než jedenkrát dražší než pro ruské občany, výklad je navíc za příplatek 100 RUB.¹³⁶

Přeprava na ostrov je zajišťována vodní a leteckou dopravou. Vodní odprava je využívána v plavební sezóně (tj. v teplých měsících roku), mimo plavební sezónu se o přepravu starají vrtulníky vylétající z letiště „Пески“, nebo vznášedla. Vodní dopravu zajišťuje např. společnost *Кижское ожереле, Карелияфлот*.¹³⁷

Chrám Proměnění páně (Preobraženský chrám)

Nejcennější exponát muzea z roku 1714. Restaurován byl podle projektu A. V. Opolovnikova v letech 1949 - 1959. Jádrem kompozice stavby je srub s osmihranným půdorysem, tzv. „vosměřčik“ a 4 menší sruby, které jsou symetricky postaveny do různých světových stran tak, aby vytvářely kříž. Východní srub s oltářem má půdorys pětiúhelníku. Ze západní strany k hlavnímu srubu přimyká refektář (jídlna). Se stavbou chrámu se traduje pověst - když stavitel své dílo dokončil vhodil své kladivo do vod Oněžského jezera, chrám zůstal jeho mistrovským dílem. I dnes udivuje krásou, propracovanými detaily, velikostí a dokazuje

¹³⁵URL: <http://www.ticrk.ru/ru/gallery_4917.html>

¹³⁶URL: <<http://kizhi.karelia.ru/info/about/kizhi-island/9100.html>>

¹³⁷URL: <<http://kizhi.karelia.ru/info/about/kizhi-island/>>

mistrovství svého stavitele. Chrám byl postaven pouze s pomocí kladiva a dláta, bez použití kovových hřebíků.¹³⁸

Závěr:

Ostrov Kiži se rozkládá ve vodách Oněžského jezera a je prvním architektonickým muzeem-rezervací pod širým nebem. Unikátní komplex památek tvoří dva dřevěné chrámy a zvonice, které jsou zaneseny v seznamu světového dědictví UNESCO. Chrámy jsou památkami z období 16. století, kdy byl ostrov duchovním centrem tehdejšího pravoslavného světa. Soubor muzea je doplněn o soubor dřevěných staveb, které byly na ostrov přeneseny z různých koutů Karélie.

Pro návštěvníky jsou připraveny exkurze, které nabízí seznámení s tradiční kulturou, archeologickými nálezy a ekologií v oblasti. Muzeum je otevřeno po celý rok a přepravu na něj zajišťují vodní a letecké spoje z Petrozavodsku.

4. 4. Ladožské jezero

Ladožské jezero je největší evropské jezero, rozloha představuje 18 400 km². Rozkládá se na teritoriu Karélie a Leningradské oblasti, maximální délka jezera je 200 km a na šířku má jezero maximálně 130 km. Ve vodách jezera se rozkládá Valaamské souostroví. Do jezera vtéká 35 řek, ale vytéká pouze jediná - řeka Něva. Jezero je domovem pro 50 druhů ryb. Bohatě zastoupeny jsou lososovité a kaprovité druhy ryb. Lososovité ryby tvoří až třetinu všech druhů ryb. Jižní části jezera jsou vhodné pro teplomilné druhy ryb, jsou mělké a voda je teplejší než v severních oblastech, ve kterých se zase daří lososovitým rybám. Ulovit lze mihuli říční a potoční, jesetera malého, jesetera baltského (zřídka), vzácně je možné ulovit lososa mořského, k dalším druhům ryb, které žijí v jezeře patří losos jezerní, pstruh jezerní, síh obecný, síh malý ladožský, lipan, koruška evropská, jelec jesen, střevle, štika, plotice, okoun, candát, brejlavec, lín, ouklej, hrouzek, karas a mnohé další.¹³⁹ Většina teplomilných ryb žije v jihovýchodní a jižní části jezera, ryby upřednostňující chladnější vody žijí v severních částech jezera (např. losos). K nejčastějším amatérským úlovkům patří okoun, plotice a ježdík. Vyhlášenou rybou jezera, která každoročně přitáhne jak profesionální, tak i amatérské rybáře je candát. Candáti se pohybují po celé jižní části jezera v mělkých vodách,

---

¹³⁸URL: <<http://books.google.cz/books?id=PjPWrlFpi-cC&pg=PR8&dq=kizhi&hl=cs&sa=X&ei=Nv8qU-2EBYXU4wSinIDQBQ&ved=0CEAQ6AEwAg#v=onepage&q=kizhi&f=false>>

¹³⁹URL: <<ladoga.dax.ru/fishing.html>>

největší úlovky mohou vážit až 8 kg. Nejvíce ceněnou rybou je však losos, který dorůstá až do 10 kg.¹⁴⁰

Jezero je typické svou zonalností. Může být rozděleno do tří hlavních rybářských zón. **Pobřežní zóna** (do 15 metrů od břehu) - v této oblasti berou okouni, plotice, štiky, candáti, ježdíci a cejni. **Střední zóna** (vody s hloubkou do 50 metrů) - v těchto vodách bere především koruška. **Hluboká voda** (vody s hloubkou více než 50 metrů) - čisté a hluboké vody obývá losovitá ryba siven.¹⁴¹

Závěr:

Karélie je zemí tisíců jezer a řek. Je těžké se zaměřit pouze na jedno jezero, či řeku. Velká jezera si jsou v mnohém podobná, představují rozsáhlé ekosystémy s osobitým rázem krajiny. Ladožské jezero je největším evropským jezerem, jehož část se nachází i na území Karélie. Nejčastějším úlovkem z vod Ladožského jezera je okoun, plotice a ježdík. Severní části jezera jsou domovem lososů, kteří dosahují závratné váhy. Jezero je typické svou zonalností. Různé druhy ryb lze chytit v různých hloubkách a oblastech jezera. Mělké vody jsou domovem pro okouny, plotice, štiky a candáty. Střední hloubka je nejpříznivější pro korušku. Hluboká voda je domovem pro losovité ryby. Nejlepší úlovky se mění v závislosti na ročním období, druhy ryb, které dobře berou v zimě přes léto brát nemusí a naopak. Úlovky jsou však jisté po celý rok.

---

¹⁴⁰URL: <www.rybalka-v-karelii.ru/kak-i-gde-lovit-ryibu/ryibalka-na-ladozhskom-ozere.htm>l

¹⁴¹URL: <fishvam.ru/water/spb/oz-ladozhskoe/>

5. KOMPLEXNÍ ZHODNOCENÍ ÚZEMÍ

Úvodní kapitola podává teoretická východiska práce, která byla následně aplikována na vybranou destinaci cestovního ruchu. Ze získaných informací vyplývá, že Karélie se může stát vyhledávaným turistickým centrem i pro české turisty. Území splňuje geografické požadavky na vymezení destinace. Je charakteristická specifickým složením svého reliéfu, který umožnil vznik unikátního přírodního bohatství země. Je zároveň i sociálně kulturní oblasti s vlastní historií a sociálním vývojem, který byl ovlivněn specifickými podmínkami ve vybrané lokalitě.

Území Karélie je dobře dostupné, třebaže od České republiky značně vzdálené. Velký potenciál v tomto ohledu představuje letecká doprava, která plně odpovídá požadavkům na rychlý a snadný přístup do destinace. Jistou nevýhodou představují vyšší náklady na přepravu. Nicméně v současnosti je letecký způsob přepravy dostupný široké veřejnosti. Letecké společnosti se snaží cestujícím vycházet maximálně vstříc a nabízí mnoho možností, jak získat levnější letenky (možnosti last-minute, studentské a seniorské slevy, možnost využití služeb nízkonákladových leteckých společností a další). Další možností jak cestovat do Karélie je železnice. Jedná se o pomalejší způsob cestování, ale je podstatně levnější a nabízí možnost pozorování krajiny, kterou vlak projíždí. Tento způsob cestování ocení především komunikativní lidé, neboť se na cestách dostanou do kontaktu s mnoho zajímavými lidmi. Za nejméně vhodný způsob pro cestování do vybrané destinace považují využití vlastního automobilu. Dlouhá cesta klade vysoké nároky na odolnost, zdravotní stav a psychiku cestovatelů. Nespornou výhodou stále zůstává možnost vykonání zastávek na libovolných místech na trase, která je však vyvážena možností vzniku technických závad a dalších nepředvídatelných okolností, které na dlouhé cestě mohou nastat.

Na území republiky je nejvýhodnější využití služeb autobusových či železničních přepraveců. K hlavním turistickým atraktivitám je vždy zajištěno pravidelné dopravní spojení. Silniční síť je dostatečně hustá, ačkoli ne vždy odpovídá současným požadavkům na pevnost a rovnost pokrytí. Stále lze narazit na silniční spoje s nezpevněným povrchem. Nejvyšší kvality dosahují hlavní tahy procházející republikou, které jsou taktéž součástí ruských silničních koridorů. Letecké spojení není v rámci republiky využíváno, pouze mimo plavební sezonu mohou letecké prostředky zajišťovat spojení s turistickými atraktivitami, které se nachází na ostrovech.

Ke stravování turisté mohou využít síť veřejného stravování, která slouží i pro místní obyvatelstvo. Avšak hotely svým hostům často nabízí stravování a to v různém rozsahu. Vzdávající oblíbeně se těší rychlé občerstvení, neboli fast-food. Jeho hlavním lákadlem je rychlost a dostupné ceny. V Karélii působí světově známé řetězce jako McDonald's, Burger king a KFC. K ruské síti fast-foodu patří např. řetězec rychlého občerstvení Чайная ложка, Спутник, МакДак. Vedle velkých řetězců mají tradici malé kiosky, hlavně přes léto se jich na ulicích vyskytuje značné množství. Mnohdy ale mají problém s dodržováním hygienických standardů.

Karélie představuje široký potenciál v oblasti atraktivit cestovního ruchu. Nabízí možnosti pro aktivní i kulturní turistiku bez zaměření na jednu konkrétní cílovou skupinu turistů. Nejnavštěvovanějšími atraktivitami jsou Solovecké ostrovy, Petrozavodsk a muzeum rezervace Kiži. V blízkosti nejznámějších atraktivit jsou zpravidla široce rozvinuty základní služby (stravování, ubytování,...). Nejvýraznější předností Karélie je její nezkažená příroda, tradiční dřevěná architektura a folklor. Na území republiky se nachází více než 4 tisíce kulturně-historických a přírodních památek. Široký potenciál země je v mnohém českými turisty opomíjen, neboť povědomí českých turistů o Karélii není vysoké. V mnohém je tato skutečnost zapříčiněna i omezenou nabídkou cestovních kanceláří. Ty zcela ignorují přírodní bohatství země.

Karélie návštěvníkům nabízí řadu kulturně-historických památek (Kiži, Valaam, Solovecké ostrovy), přírodní památky, vojenské objekty, množství architekturních a archeologických památek a spoustu dalších možností. Území přímo vybízí k ekoturistice, či aktivní turistice. Množství jezer a řek je vhodných k rybaření a sjíždění, bohaté lesy zase k lovu. Ke splavným řekám patří například - Vodla, Vojnica, Kem, Kutsajoki, Pista, Suna, Tumča a Šuja. Rybaření bývá organizováno na jezerech i řekách. Hlavní jezera jsou Ladožské a Oněžské jezero, Sjamozero, Vedlozero, Mašezero a další. Ladožské jezero je největším evropským jezerem, jehož část se nachází i na území Karélie. Nejčastějším úlovkem z vod Ladožského jezera je okoun, plotice a ježdík. Severní části jezera jsou domovem lososů, kteří dosahují závratné váhy. Jezero je typické svou zónalností. Různé druhy ryb lze chytit v různých hloubkách a oblastech jezera. Mělké vody jsou domovem pro okouny, plotice, štiky a candáty. Střední hloubka je nejpříznivější pro korusku. Hluboká voda je domovem pro lososovité ryby. Nejlepší úlovky se mění v závislosti na ročním období, druhy ryb, které dobře berou v zimě přes léto brát nemusí a naopak. Úlovky jsou však jisté po celý rok. Na území Karélie má

dlouholetou tradici lov divoké zvěře. K loveným druhům patří tetřev hlušec, los, medvěd hnědý a vlk.

Za nejzajímavější z hlediska spojení přírody, architektury a folkloru lze považovat oblast Severní Karélie. Tyto oblasti jsou vyhlášeny svým folklorem. Turisté mohou navštívit význačné vesničky, v nichž ožívá původní život prostých lidí. Návštěvníci se blíže seznámí s lidovou kulturou a architekturou. Ubytovat se mohou u místních obyvatel a sledovat plynutí venkovského života. Ve vesničkách byly restaurovány původní dřevěné domky, jsou provozována lidová řemesla, vařeny tradiční pokrmy karelské kuchyně a nošen tradiční oděv. Unikátní přírodní komplex představuje Národní Park Paanajarvi. Park slouží jako rekreační, naučné a výzkumné centrum. Archeologické památky poblíž města Bělomorsk zprostředkují návrat do doby kamenné. Obrazy ve skalách zobrazují tradiční starověké reálie. Na severu země se nachází nejpočetnější kolekce těchto obrazů a tvoří komplex Bělomořské petroglyfy.

Vyhlášenou památkou je klášterní komplex na Soloveckých ostrovech. Život na ostrovech byl odpočátku podřízen církvi. Již za carského Ruska však byl klášter využíván jako vězení a za sovětské éry byl církevní život ostrovů zaměněn za život pracovního tábora. V 90. letech byla činnost kláštera obnovena a v současnosti se celé Solovecké ostrovy nachází pod správou Soloveckého muzea-rezervace, které zabezpečuje veškeré turistické služby. Solovecké ostrovy v sobě spojují církevní tradice a normy s pravidly, která platí pro návštěvu muzea-rezervace a také vyžadují určitou úctu věnovanou obětem pracovního tábora.

Kulturním centrem Karélie je její hlavní město. Vyspělá metropole uspokojí milovníky kultury svými divadly s širokým rozsahem repertoáru, muzei s různým zaměřením, nebo moderními multikiny. Hlavní město je duchovním centrem Karélie. Na jeho území je postaveno množství svatostánků a to nejen pravoslavných. Zastoupeny jsou rozmanité náboženské směry - islám, protestanství, judaismus, křesťanství a katolictví. Svě místo v duchovním světě hlavního města mají také „pseudocírkevní“ seskupení, například mormoni.

Kulturní život města zajišťuje, kromě četných barů, kaváren a restauračních zařízení, řada festivalů. Festivaly mají různé zaměření - hudební, divadelní, umělecké, sportovní, folklorní a jiné. Za vyhlášenými festivaly přijíždí návštěvníci z Karélie i ze zahraničí. Pokud se někdo rozhodne svůj pobyt v Karélii omezit pouze na hlavní město, v žádném případě se nebude nudit.

Architektonický skvost představuje komplex budov na ostrově Kiži. Ostrov Kiži se rozkládá ve vodách Oněžského jezera a je prvním architektonickým muzeem-rezervací pod širým nebem. Unikátní komplex památek tvoří dva dřevěné chrámy a zvonice, které jsou zaneseny v seznamu světového dědictví UNESCO. Chrámy jsou památkami z období 16. století, kdy byl ostrov duchovním centrem tehdejšího pravoslavného světa. Soubor muzea je doplněn o soubor dřevěných staveb, které byly na ostrov přeneseny z různých koutů Karélie.

Turistický potenciál území je obrovský. Záleží jen na tom zda a kdo jej náležitě ocení a využije.

Závěr:

- Republika splňuje základní požadavky na vymezení destinace. Představuje sociálně-kulturní teritorium, které prošlo zvláštním historickým vývojem. Obyvatelstvo se vyznačuje osobitou mentalitou. Ráz krajiny je charakteristický pro severské země, vyznačuje se svou skladbou - bohaté lesy, chladnější klima, nízká pohoří, četnost ledovcových jezer.
- Území republiky je lehce dostupné. Letadlo je nejvhodnějším způsobem dopravy.
- Republika má rozvinutou silniční a železniční síť. Spojení zajišťují pravidelné spoje, které se řídí platnými jízdními řády. Pohyb po území tak nepředstavuje problém.
- Pro vstup na území Ruské federace je nutné vyřídit si vízum. Lze vyřídit prostřednictvím cestovní kanceláře, která se postará o všechny náležitosti, nebo individuálně. S vyřízením je spojena řada povinností, které je nutné si dopředu zjistit.
- Turistický potenciál je vysoký. Nabídka atraktivit široká a schopná vyvolat zájem u široké masy turistů. Možnosti turistické destinace nejsou omezeny zaměřením na určitou cílovou skupinu turistů. Nabízí možnosti pro kulturní i aktivní turistiku.
- Nejvýraznějšími atraktivitami jsou - nezkažená příroda, archeologické památky, architektonické památky, lidová kultura a její řemesla.
- Karélie bývá nazývána zemí tisíce jezer. Na jejím území je na 60 tis. jezer a 27 tis. řek.
- Českým turistům jsou, podle průzkumu nabídek českých cestovních kanceláří, nejvíce známy Solovecké ostrovy, rezervace Kiži a hlavní město. Ze znalostí získaných při studiu ve školách pak také Ladožské a Oněžské jezero.

- Severní oblasti země žijí bohatým folklorním životem, je podporován rozvoj tradiční lidové kultury a velká snaha je věnována jejímu zachování i pro další generace. Oblasti byly význačným náboženským centrem ruského Severu.
- Hlavní město je významným kulturním centrem republiky. Rozkládá se u břehů Oněžského jezera. Návštěvníkům nabízí mnoho kulturních akcí, žije čilým společenským životem.
- Aktivní turistika je spojována hlavně s pobytem v přírodě - rybaření, sjíždění řek, lov divoké zvěře.
- Na území republiky jsou významná poutní místa (Solovecké ostrovy, Kiži). Republika nabízí možnosti pro nábožensky orientovaný cestovní ruch.
- Na ozbrojené historické konflikty upozorňují roztroušené vojenské objekty v pohraničních oblastech (např. vojenský komplex Kollasjarvi).
- Území je bohaté na archeologické památky - petroglyfy, pohřebiště, pohanská modlitební a posvátná místa.
- K významným turistickým památkám je zajištěn pohodlný přístup, není problém získat ubytování v lokalitě u vybrané památky.
- Pro zahraniční návštěvníky platí odlišné ceny za služby (ceny prohlídkových tras, služby průvodce,...), než pro obyvatele Ruské federace. Ceny zpravidla bývají viditelně vyšší.
- Památky si návštěvníci mohou prohlédnout buď sami, nebo za příplatek využít služeb průvodce.
- V církevních památkách je stanoven zvláštní návštěvní řád, který nutno dodržovat.
- Oficiálním jazykem je ruština a platnou měnou rubl. Země se nenachází v žádném ozbrojeném konfliktu s jiným státem.

ZÁVĚR

Ve své práci se zabývám Karelskou republikou z pohledu destinace cestovního ruchu. V úvodní kapitole jsou nastíněna teoretická východiska práce. Je poskytnuta krátká literární rešerše odborné literatury, která se zabývá problematikou cestovního ruchu. Odborná literatura poskytla cenné teoretické poznatky, které byly následně aplikovány na vybrané území. Základní charakteristikou cestovního ruchu je pobyt mimo trvalé bydliště s nevýdělečným charakterem. Cílem cestovního ruchu je vždy určitá destinace cestovního ruchu, kterou může představovat město, region, stát a další větší, či menší územní celky. V kapitole jsou blíže definovány termíny užívané v cestovním ruchu - účastníci cestovního ruchu, určena typologie cestovního ruchu a další.

Následující kapitola charakterizuje území ze základních pohledů, které vychází ze získané teorie cestovního ruchu, převážně pak z pohledu destinace cestovního ruchu. Kapitola poskytuje základní informační rámec o vybraném území. Vychází z poznatku, že destinace cestovního ruchu je vždy zároveň sociálně-kulturním a geograficky ohraničeným územím. Z tohoto důvodu je následně stručně nastíněn historický vývoj území a jeho geografická specifika. Následující kapitoly zkoumají další atributy Karélie, jako destinace cestovního ruchu.

Třetí kapitola hodnotí přístupnost území a pohyb po něm. Turistická destinace musí být snadno dostupná, aby mohla vyvolat zájem u co největšího počtu turistů. Z kapitoly vyplývá, že území, třebaže je od České republiky poměrně vzdálené, je dobře dostupné pro širokou veřejnost. Nejlepší způsob dopravy představuje letecká doprava, která je rychlá a bezpečná. Vhodný dopravní prostředek je také vlak. Cesta je delší, ale poskytuje unikátní zážitky ze samotného cestování. Za nejméně vhodný dopravní prostředek považují vlastní automobil. Určité omezení na cestě představuje potřeba vyřízení víza. Nevyskytují se však žádné okolnosti znemožňující vycestování do vybrané země. V republice je široce rozvinutá silniční síť, za kterou v menší míře zaostává železniční. K nejnámějším památkám je díky nim zajištěn snadný přístup.

Čtvrtá kapitola je věnována potenciálu území z hlediska atraktivit cestovního ruchu. Zabývá se přírodními, architektonickými, kulturními i archeologickými památkami. První podkapitola obecně hodnotí turistický potenciál a utváří hlavní nabídku atraktivit Karélie. Cílem kapitoly

je seznámení s nejznámějšími karelskými památkami a pozoruhodnostmi. Široký potenciál území nebývá českými turisty plně využíván. Poznatky českých rezidentů o atraktivitách republiky jsou značně omezené, k rozšíření cestovatelských obzorů nenapomáhá ani nabídka zájezdů českých cestovních kanceláří, které jsou zaměřeny do tří hlavních lokalit - Solovecké ostrovy, Kiži a hlavní město.

Poslední kapitola vytváří nadhled nad celou problematikou práce. Shrnuje získané poznatky z oblasti problematiky vymezení území, dostupnosti a pohybu po území a jeho atraktivitách. Kapitola splňuje cíl celkového zhodnocení vybraného území. Zjistila jsem, že potenciál území v oblasti cestovního ruchu je velice široký, území je snadno dostupné a pohyb po něm je také bezproblémový. Prakticky na každém kroku je možné narazit na nějakou pamětihodnost a přírodní unikum.

Резюме

Предлагаемая работа посвящена теме «Республика Карелия в качестве дестинации туризма». Работа состоит из девяти частей, включая введение, заключение, резюме на русском языке и библиографию. Во введении перечислены основные из этих частей. Далее определены цели работы, которых я хотела бы достичь, и объяснен подход к составлению работы. Первая глава посвящена теории туризма, вторая в первую очередь, дает основную информацию о ландшафте и структуре природы Карелии, а также характеризует территорию республики и ее государственное устройство. Третья глава анализирует возможности транспортной инфраструктуры, а четвертая глава посвящена достопримечательностям Карелии. Последняя пятая глава дает комплексную информацию о туристическом потенциале республики.

В первой главе приведена основная информация о теории туризма. Глава содержит краткий перечень литературы, написанной на тему туризма, и изучающим туризм дает сжатое представление об этой литературе. Общей теорией туризма занимаются *J. Vystoupil, K. Ryglóvá, J. Indrová*. С точки зрения менеджмента к изучению туризма подходят *M. Palatková, K. Nejd, K. Lacina, M. Hrabánková*. Можно сказать, что в любой публикации, посвященной туризму, упоминается теория туризма. В работе объясняется значение таких терминов, как посетитель, турист, резидент, терминов из типологии туризма, а также характеризуются объекты размещения, организованного питания и транспортного обслуживания. Вторая часть главы посвящена объяснению термина «дестинация туризма» и его особенностям.

В целом туризм представляет собой деятельность лиц, путешествующих в места за пределами своего постоянного жительства и проживающих в этих местах не более одного года в целях, не связанных с осуществлением какой-либо оплачиваемой деятельности. Различают разные типы участников туризма: посетитель, турист, экскурсант. В зависимости от наличия/отсутствия факта пересечения границы выделяют внутренний и международный туризм. Международный туризм связан с пересечением границы, разграничивают две его формы - въездной и выездной. В связи с пребыванием лиц за границей возникает необходимость их размещения. Существуют различные объекты размещения: гостиницы, хостелы, кемпинги и прочее. Туризм делится на организованный и неорганизованный, а также на индивидуальный

и коллективный виды. Существуют такие возможности осуществления поездки, как: поезд, самолет, машина и др.

Дестинацию туризма можно понимать как географическую территорию с туристическими достопримечательностями, которая соединяет в себе комплексный и качественный набор услуг, отвечающих потребностям туристов. Дестинация – это целевой регион, выбранный для путешествия и пребывания и воспринимаемый туристами как целое. В качестве дестинации может выступать область, город или государство. Признаками, характеризующими понятие «дестинация туризма» («туристская дестинация»), являются: территориальная привязанность, наличие туристских достопримечательностей. Дестинация должна быть определена с точки зрения туриста. Она всегда представляет собой конкретную географическую местность, экономическую единицу (выступает как товар, имеющий свою потребительскую стоимость) и совокупность представлений, полученных туристами об избранном месте.

Вторая глава работы дает основную информацию о Республике Карелия. Характеризует территорию республики, ее историческое прошлое и географические черты территории. Глава дает общее представление о республике, опираясь на вышеперечисленные основные черты дестинации. Территория дестинации всегда представляет собой географическую единицу, культурную область. Республика основана в 1920-ом году, свое современное название она приобрела в 1991-ом году. Она входит в состав Российской Федерации. Карелия располагается на севере федерации граничит с Ленинградской, Вологодской и Мурманской областями, а также имеет границу с Финляндией. Главой республики является Александр Худилайнен, избранный в 2012-ом году. Ее население насчитывает около 636 480 постоянных жителей. Самую многочисленную национальность представляют русские, далее следуют украинцы, а коренным населением являются карелы и вепсы.

Во второй главе также дана короткая справка о столице республики – Петрозаводске. Известно, что начало городу положил Петр I., который дал приказ построить завод вблизи Онежского озера. Этот завод был назван Петровским. С 1703-ого года начинается история села Петровская слобода. В настоящее время это город Петрозаводск, его территория занимает 113 квадратных километров. Петрозаводск –

это не только развитый город, но также и транспортный узел, культурный и научный центр, резиденция государственных и федеральных властей.

Первое население в Карелии появилось уже в 7-9-ых веках до нашей эры. Его составляли финно-угорские племена - карелы и вепсы. В следствие исторических событий территория Карелии разделена на русскую и финскую часть. Эти две страны воспринимали данную территорию как свое историческое наследие и претендовали на владение ей. По окончании *Зимней войны* Карелия вошла в состав СССР. Путем мирных переговоров Финляндия приобрела провинциальные территории Южной и Северной Карелии, также называемые финской Карелией.

Особенный рельеф Карелии создан множеством невысоких возвышенностей с ярко выраженным влиянием ледника. Самые высокие возвышенности расположены на западе и северозападе Карелии. В национальном парке Паанаярви возвышается гора Нуорунен высотой 580 метров над уровнем моря, она является самой высокой горой республики. Южные области отличаются множеством болот и озер. На территории протекает свыше 27 тысяч рек и расположено 60 тысяч озер. Здесь располагается самое большое озеро Европы - Ладожское. Реки Карелии короткие, но полноводные с порогами и водопадами. Климат умеренный с чертами морского, относительно холодный. Зима продолжительная и холодная, она длится до 190 дней в год на севере и до 150 дней – на юге. Лето короче и холоднее чешского. Заморозки местами возможны до поздней весны. Летом наступают белые ночи. На характер климата большое влияние оказывают многочисленные леса, болота, озера и реки.

Третья глава работы дает информацию о транспортной инфраструктуре и возможных способах путешествия в Карелию. Глава характеризует уровень доступности республики, от которого зависит успешность развития туризма на выбранной территории. Для въезда в Российскую Федерацию существуют некоторые ограничения. Иностранцы должны оформить визу и зарегистрироваться в компетентных органах по месту пребывания. Эту обязанность в большинстве случаев выполняют гостиницы или другие места размещения, в которых туристы пребывают более семи дней.

В Карелию можно доехать на машине или поезде, или прилететь на самолете, все зависит от предпочтения путешественников. Существенное отличие заключается в том, что ехать на машине или поезде значительно дольше, но дешевле чем лететь на самолете. Внутреннее перемещение обеспечивают автомобильные дороги II-V категории, I категория дорог отсутствует. Территорию пересекают маршруты российской дорожной сети, в том числе одна дорога федерального значения, соединяющая Санкт-Петербург и Мурманск. Дорожная сеть соответствует маршрутам автобусов. Они обеспечивают междугородные и внутригородские связи; крупными перевозчиками являются - ООО «Петролайн», ООО «ТК Магистраль» и другие. Работу железнодорожной сети обеспечивает филиал компании РЖД (Российские железные дороги) – ОЖД (Октябрьские железные дороги). Водный транспорт, прежде всего, обеспечивает доступ к туристическим привлекательностям.

В первой главе работы было дано определение дестинации и упоминалось, что ее выбирает турист. В связи с вышеуказанным, четвертая глава повествует о карельских достопримечательностях. Рассмотрены только некоторые из них, так как на территории республики насчитывается более 4000 историко-культурных и природных памятников. Четвертая глава представляет читающим как памятники архитектуры, так и культурные события, а также возможности для активного отдыха.

Карельская Республика отличается хорошим географическим положением, она предоставляет гостям богатые культурные впечатления и возможности для активного туризма. Почти по всей территории встречаются памятники деревянного зодчества. Для туристических целей некоторые из них были перенесены из места своей первоначальной постройки и собраны в уникальные комплексы. Одним из таких комплексов является музей под открытым небом Кижский. Однако, в предложениях чешских туроператоров Карелия встречается очень редко. Туры организованы, прежде всего, в другие уголки Российской Федерации. По предложениям лидируют Санкт-Петербург и Москва, часто встречаются также поездки в финскую Карелию и Финляндию. Туроператоры предлагают к посещению в Карелии только три главные достопримечательности: Соловецкие острова, Кижский и Валаамский. Уникальная природа почти никогда не бывает включена в списки предложений.

Основное внимание в работе уделено северу республики, столице и рыбалке на Ладоге. Север республики известен, прежде всего, своим фольклором. Здесь сложилась уникальная культурная территория - *Беломорская Карелия*. В ее состав входит ряд деревень, в которых сохранилась уникальная деревянная застройка. Деревянные дома повествуют о быте тогдашних людей, их занятиях и духовном мире. В деревянном ансамбле сохранились как жилые, так и церковные дома. Деревням уделено большое внимание благодаря известной работе Элиаса Леннрота, знаменитого писателя, собравшего коллекцию народных песен-рун из Финляндии и Карелии. Во время своего путешествия Леннрот сохранил множество рун и создал знаменитый эпос «*Калевала*». Его творчество содействовало сохранению старинного мастерства рунопевцев.

Самым известным местом Северной Карелии являются Соловецкие острова. Соловецкие острова располагаются в акватории Белого моря и находятся под управлением Соловецкого музея-заповедника. Острова никогда не были населены обычными людьми, они стали местом пребывания монахов. На Большом Соловецком острове и других островах Соловецкого архипелага монахи воздвигли обширный комплекс монастырских построек, среди которых доминирует Соловецкий монастырь. Соловецкие острова стали экономическим центром тогдашнего мира. Монахи занимались сельским хозяйством, скотоводством, выращивали фрукты, овощи и цветы, изучали природу. Монастырь почти с самого начала служил, кроме прочего, тюрьмой, окруженный крепостными стенами он стал оборонным пунктом российского севера. В советский период Соловецкие острова служили местом ссылки и каторги. В настоящее время возобновлена духовная деятельность монастыря. Для туристов подготовлен ряд экскурсий по Большому Соловецкому острову. Туристы могут посетить здание Соловецкого монастыря, Ботанический сад, иначе называемый Макарьевская пустынь, другие церковные пустыни и постройки.

На севере страны также существует возможность ознакомиться с памятниками археологии. Вблизи города Беломорск расположены наскальные рисунки – Беломорские петроглифы. Они изображают людей, животных и события. Наскальные рисунки можно встретить также на Онежском озере, но основное скопление рисунков находится на севере страны.

Следующая часть четвертой главы посвящена области столицы Республики Карелия. Столичная область разделена на две части. В первой ее части описывается город Петрозаводск, а во второй - заповедник Кижы. Петрозаводск является культурным и развлекательным центром. Большое внимание уделено музеям, театрам и памятникам. На территории столицы действует пять театров, шесть музеев, семнадцать библиотек и ряд других культурных заведений. В главе представлен также один из православных храмов – Собор Александра Невского. В качестве примера выбран только один храм, который служит примером православного строительства, так как православие является распространенной религией Карелии. Однако в городе построены также и храмы других религий. Город является местом проведения многих фестивалей, в работе внимание уделено только двум из них: фестивалям «Гиперборей» и «Воздух».

Последняя часть четвертой главы посвящена теме рыбалки на Ладожском озере. Эта тема выбрана как пример активного туристического потенциала страны. Описаны самые распространенные виды рыб и их характеристики.

Пятая глава работы в общем оценивает потенциал страны в сфере туризма. Объединяет в себе информации приобретенные из предыдущих частей работы. Территория республики хорошо доступна, основные достопримечательности в хорошем состоянии. Для туристов разработаны различные экскурсии, удовлетворяющие их требования на многообразие и удобность, но туристы обойдутся также без экскурсионного обслуживания. Питание и размещение также на вызывает больших затруднений. Из пятой главы следует, что Карелия настоящий туристический центр, что она посетителям предлагает множество возможностей, как провести их свободное время.

BIBLIOGRAFIE

Knižní publikace v českém jazyce

1. *Cestovní ruch I.* Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004. 113 s. ISBN 80-245-0799-4.
2. FROLOV, Aleksandr. *Petrozavodsk a Kiži: průvodce.* Moskva: Raduga, 1983. 167 s. Raduga. Průvodce.
3. HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy.* 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.
4. INDROVA, Jarmila a kol.: *Cestovní ruch I,* 1. vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2004, ISBN 80-245-0799-4.
5. KOSTKOVÁ, Miroslava, NĚMČANSKÝ, Milan a TORČÍKOVÁ, Eva. *Management služeb cestovního ruchu.* Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2009. 256 s. ISBN 978-80-7248-510-9.
6. MERVART, Michal. *Doprava v cestovním ruchu.* Vyd. 1. V Praze: Idea servis, 2011. 75 s. ISBN 978-80-85970-70-8.
7. NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu.* Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8.
8. PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace.* 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 207 s. ISBN 978-80-247-3749-2
9. PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, význam turismu v mezinárodních ekonomických vztazích, evropská integrace a mezinárodní turismus.* 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 221 s. ISBN 978-80-247-3750-8.
10. PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu.* Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.
11. RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů.* Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. 187 s. Management. ISBN 978-80-7418-028-6.
12. ŠIRJAJEV, Boris Nikolajevič. *Věčné světlo: Solovecké ostrovy v epoše GULAGu.* Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2011. 374 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-87378-91-5.
13. TARASOVA, L. *Kiži.* Leningrad, 1970
14. VOBLIKOVÁ, Irina. *Šungit: legendy, fakta, informace.* V Praze: Lott, 2005. 92 s. ISBN 80-86854-01-9.

15. WAHLA, Arnošt a KREMZEROVÁ, Dagmar. *Služby cestovního ruchu: distanční studijní opora*. Vyd. 1. Brno: Vysoká škola obchodní a hotelová, 2010. 87 s. ISBN 978-80-87300-14-5.
16. ZELENKA, Josef et al. *Průvodce cestovního ruchu*. Vyd. 3. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 115 s. ISBN 978-80-7041-189-6.

Knížní publikace v ruském jazyce

1. АНДРЕЕВ В. *Соловки монастырь на островах*. М.: ЭКСМО: Алгоритм, 2004. 447 с. ISBN 5-699-08040-6.
2. АПТЕКАРЬ, П. А. *Советско-финские войны: [самые позор. в истории рус. оружия]*. Москва: Яуза: Эксмо, 2004. Тул. тип. - 378, [2] с.; 21 см. ISBN 5-699-08159-3.
3. БЕРНЕВ С. К., РУПАСОВ А. И. авт.-сост. *Зимняя война 1939-1940 гг. в документах НКВД*. Санкт-Петербург : ЛИК , 2010 - 315, [4] с.ил., портр. ISBN 978-5-86038-163-6.
4. БОГУСЛАВСКИЙ Г. А. *Острова Соловецкие*. Северо-Западное издательство, 1978. 173 с.
5. ВИТУХОВСКАЯ, М. А. *Российская карелия и карелы в имперской политике России, 1905-1917*. Санкт-Петербург: Норма, 2006. 381 с., [1] л. цв. карт.; 21 см. ISBN 5-87857-122-6.
6. ГРИШАНОВА О. В, НОВИНСКАЯ Т. А. *Ботанический сад*. Соловецкий музей-заповедник: Соловки 2012. 28 с.
7. ИЕРОМОНАХ КИПРИАН (ГАЛКИН). *Карелия. Из глубины веков*. Изд.: Площадь искусств, 2011. 280 с. ISBN 978-5-9900895-3-2.
8. КРАСОВСКИЙ, М. В. *Энциклопедия русской архитектуры. Деревянное зодчество*. Статись, 2002. 385 с. ISBN 5-7373-0238-5.
9. КРОХИН В. А. *Новое в формировании Кижского ансамбля*. Петрозаводск: ПИН, 2006. 35 с. ISBN 5-9900343-4-2.
10. КРОХИН В, ПУЛЬКИН В, СМИРНОВ В. *Остров Кижы*. М-во культуры Карел. АССР. Гос. ист.-архит. музей "Кижы" Петрозаводск: Карел. кн. изд-во, 1968. 71 с.
11. КУЛОМАА Ю. *Финская оккупация Петрозавоска, 1941-1944*. Первое изд. Петрозаводск., 2006. 278 с.
12. МАКУРОВ В. Г., КЛИМОВА А. В. *По обе стороны Карельского фронта 1941-1944: Документы и материалы*. Петрозаводск: Карелия, 1995. 634,[2] с. ISBN 5-7545-0675-9.

13. МАЛЬМИ В. Г. *Все о танце*. Петрозаводск: Карелия, 2010. 335 с. ISBN 978-5-7545-1556-7.
14. МАЛЬМИ В. Г. *Костюм и праздник*. Петрозаводск: Карелия, 2008. 120 с. ISBN 978-5-7545-1559-9.
15. МАЛЬМИ В. Г. *Слово и праздник*. Петрозаводск: Карелия, 2008. 160 с. ISBN 978-5-7545-1559-8.
16. МАРТЫНОВ А. Я. *Первобытная археология островов южной части Белого моря*. Архангельск, 2010. 364 с.
17. МЕЛЬНИКОВ И. В. *Кижы: путеводитель по музею-заповеднику*. 3-е изд. Петрозаводск: ПетроПресс, 2011. 191 с. ISBN 978-5-8430-0155-1
18. НИКОЛЬСКАЯ Р. Ф. *Карельская кухня*. 2-ое изд., Петрозаводск: Карелия, 1989. 174 с. ISBN 5-7545-0195-1.
19. НИКОЛЬСКАЯ Р. Ф. *Карельская и Финская кухня*. Петрозаводск: АУ РК Издательский дом «Карелия», 2010. 336 с. ISBN 978-5-7545-1538-3.
20. ОРФИНСКИЙ В. П. *Деревянное зодчество Карелии*. Ленинград: Стройиздат, 1972. 120с.
21. ОСИПЕНКО М. В. *Путеводитель по Соловецкой обители и скитам*. 2-ое изд. Москва: Спасо-Преображенский Соловецкий Ставропигиальный мужской монастырь, 2007. 358 с. ISBN 978-5-902484-13-4.
22. *Республика Карелия: путеводитель*. Москва: Симон-пресс, 2000. 238 с. Мир вокруг нас. ISBN 5-8360-0083-2.
23. САВИЦКАЯ О. Д. - *Соловецкая крепость*. Архангельск : [Правда Севера] , 2005. 143 с. ISBN 5-85-879-221-9.
24. СОБОЛЕВ А. Н. *Природа Соловецкого архипелага*. Соловецкий музей-заповедник: Соловки 2012. 32 с.
25. *Соловецкие лагеря особого назначения ОГПУ* С. Д. Минаев, Т. А. Сухарников, С. В. Бочкарева ISBN 5-902671-01-9.
26. СТОЛЯРОВ О. Д. - *Соловецкий монастырь. Анзер и его святыни*. 4-ое изд. Остров Соловецкий (Архангельская обл.) : Спасо-Преображенский Соловецкий ставропигиальный мужской монастырь, 2010. 202 с. ISBN 978-5-91942-002-6.
27. ТИТОВ, А. Ф. *Карелия*. ПетроПресс, 2007/2011. 1242 с. ISBN: 9785843001216 / 9785843001230 / 9785843001254 / 9785843001278.
28. ФРОЛОВ Г. И. *Путь длиною в три столетия: иконы из фондов музея-заповедника Кижы: каталог выставки*. Петрозаводск : Изд. дом "ПИН", 2006. 92 с. ISBN 5-9900343-6-9

29. ФРУМЕНКОВ Г. Г. *Из истории ссылки в Соловецкий монастырь в XVIII веке.* Арханг. гос. пед. институт им. М. В. Ломоносова. Архангельск: Книжное изд., 1963. 96 с.
30. ФРУМЕНКОВ Г. Г. *Соловецкий монастырь и оборона Поморья в XVI - XIX.* Архангельск: Книжное изд, 1963. 139 с.
31. ФРУМЕНКОВ Г. Г. - *Узники Соловецкого монастыря.* Архангельск: Северо-Западное книжное изд., 1968. 200 с.
32. ЯМЩИКОВ С. В. *Древняя живопись Карелии.* Петрозаводск: Карелия, 1986. 151 с.

Internetové zdroje

1. URL: <<http://www.k2000.ru/encyclopedia/>> [cit. 2013-10-13]
2. URL: <culture.karelia.ru> [cit. 2013-10-14]
3. URL: <<http://mujpruvodce.cz>> [cit. 2013-10-14]
4. URL: <www.vottovaara.ru/klimat-karelii.html> [cit. 2013-10-14]
5. URL: <<http://www.vottovaara.ru/vodi-karelii.html>> [cit. 2013-10-14]
6. URL: <<http://www.vottovaara.ru/relef-karelii.html>> [cit. 2013-10-14]
7. URL: <<http://kartravel.ru/my-karelia1.html>> [cit. 2013-10-14]
8. URL: <<http://karelian.ru/karelia/187-geografiya-karelii.html>> [cit. 2013-10-14]
9. URL: <<http://tours-karelia.ru/gyeografiya.html>> [cit. 2013-10-14]
10. URL: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_geo/2225/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%8F> [cit. 2013-10-14]
11. URL: <http://krl.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_ts/krl/resources/30a133004c49b18589a2ad052efb10e3/%D0%94%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F.pdf> [cit. 2013-10-14]
12. URL: <<http://www.ticrk.ru/ru/regions.html>> [cit. 2014-01-15]
13. URL: <http://www.ticrk.ru/ru/gallery_4917.html> [cit. 2014-01-15]
14. URL: <http://www.ticrk.ru/ru/regions/region_3508/sights/31236.html> [cit. 2014-01-15]
15. URL: <<http://www.ticrk.ru/ru/gallery-17011.htm>> [cit. 2014-01-15]
16. URL: <http://www.ticrk.ru/ru/gallery_30074.html> [cit. 2014-01-15]
17. URL: <http://www.ticrk.ru/ru/section_5229.html> [cit. 2014-01-15]

18. URL: <http://www.ticrk.ru/ru/section_4774.html> [cit. 2014-01-15]
19. URL: <<http://karelia.mirtesen.ru/pedia/>> [cit. 2014-01-27]
20. URL: <<http://www.coolreferat.com>> [cit. 2013-11-25]
21. URL: <<http://www.visas-russia.ru/>> [cit. 2013-10-13]
22. URL: <<http://www.vhs-czech.com>> [cit. 2013-10-13]
23. URL: <<http://visa.kdmid.ru>> [cit. 2013-10-13]
24. URL: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/cestovani/visa.html> [cit. 2013-10-13]
25. URL: <www.cesty.in/domains/cesty.in/doku.php?id=rusko> [cit. 2013-10-13]
26. URL: <www.cesty.in/doku.php?id=rusko&#viza-do-ruska> [cit. 2013-10-13]
27. URL: <<http://rusky-konzulat.cz/>> [cit. 2013-10-13]
28. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/general/>> [cit. 2013-10-13]
29. URL: <<http://poisk-zakona.ru/99908.html>> [cit. 2013-11-25]
30. URL: <trasa.ru/region/kareliya-geo.htm/> [cit. 2013-11-25]
31. URL: <<http://monuments.karelia.ru/ob-ekty-kul-turnogo-nasledija/>> [cit. 2013-11-25]
32. URL: <<http://whc.unesco.org/en/list/544>> [cit. 2013-10-05]
33. URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Pogost>> [cit. 2013-10-05]
34. URL: <<http://kizhi.karelia.ru/info/about/kizhi-island/9100.html>> [cit. 2013-10-10]
35. URL: <<http://kizhi.karelia.ru/info/about/kizhi-island/>> [cit. 2013-10-10]
36. URL: <<http://books.google.cz/books?id=PjPWrlFpicC&pg=PR8&dq=kizhi&hl=cs&sa=X&ei=Nv8qU-2EBYXU4wSinIDQBQ&ved=0CEAQ6AEwAg#v=onepage&q=kizhi&f=false>> [cit. 2013-10-10]
37. URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1hen>> [cit. 2014-03-09]
38. URL: <<http://newsobor.karelia.ru/sobornoe-ustroystvo.html>> [cit. 2014-03-09]
39. URL: <<http://eparhia.karelia.ru/alnevs.htm>> [cit. 2014-03-09]
40. URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D5%F0%E0%EC%FB_%CF%E5%F2%F0%EE%E7%E0%E2%EE%E4%F1%EA%E0> [cit. 2014-03-09]

41. URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Zlato%C3%BAst%C3%BD> [cit. 2014-03-09]
42. URL: <<http://mrteatr.ru/about/>> [cit. 2014-03-25]
43. URL: <<http://mrteatr.ru/buy/>> [cit. 2014-03-25]
44. URL: <<http://n-teatr.ru/ru/history>> [cit. 2014-03-25]
45. URL: <<http://afishagoroda.ru/place/32/>> [cit. 2014-03-25]
46. URL: <<http://puppet.karelia.ru/>> [cit. 2014-03-25]
47. URL: <<http://kgkm.karelia.ru/>> [cit. 2014-03-25]
48. URL: <<http://kgkm.karelia.ru/site/section/2>> [cit. 2014-03-25]
49. URL: <http://issuu.com/pbsputnik/docs/museum_guide_petrozavodsk/32?e=5729996/3120433> [cit. 2014-03-25]
50. URL: <<http://artmuseum.karelia.ru/about/history.html>> [cit. 2014-03-26]
51. URL: <<http://artmuseum.karelia.ru/visitors/visit.html>> [cit. 2014-03-26]
52. URL: <<http://artmuseum.karelia.ru/>> [cit. 2014-03-26]
53. URL: <<http://ptzgortrans.ru/route1>> [cit. 2014-03-26]
54. URL: <<http://ptzgortrans.ru/price>> [cit. 2014-03-26]
55. URL: <<http://www.ptz.ru/history.html>> [cit. 2014-03-26]
56. URL: <<http://kultura.ptz.ru/event/megdunarodniyi-zimniyi-festival-giperboreya.-petrozavodsk/>> [cit. 2014-03-26]
57. URL: <<http://www.petromap.ru/poleznoe/gorodskoj-transport-petrozavodska>> [cit. 2014-03-30]
58. URL: <<http://www.petromap.ru/poleznoe/petrozavodsk/>> [cit. 2014-03-30]
59. URL: <http://www.petromap.ru/poleznoe/monuments/#anchor_18> [cit. 2014-03-30]
60. URL: <<http://www.petromap.ru/poleznoe/zdaniya/>> [cit. 2014-03-30]
61. URL: <<http://www.ptz.ru/>> [cit. 2014-03-30]
62. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/general/>> [cit. 2014-03-30]
63. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/sights/>> [cit. 2014-03-30]
64. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/sights/14732.html>> [cit. 2014-03-30]

65. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/sights/6128.html>> [cit. 2014-03-30]
66. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/sights/3903.html>> [cit. 2014-03-30]
67. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/sights/3901.html>> [cit. 2014-03-30]
68. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/sights/3914.html>> [cit. 2014-03-30]
69. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/sights/5350.html>> [cit. 2014-03-30]
70. URL: <<http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/sights/5345.html>> [cit. 2014-03-30]
71. URL: <http://www.visitpetrozavodsk.ru/ru/city_transport/trolley_bus/> [cit. 2014-03-30]
72. URL: <<http://vezde.karelia.ru/okarelii/dostoprimechatelnosti-karelii/149-runpevcheskie-derevni>> [cit. 2014-03-30]
73. URL: <<http://vezde.karelia.ru/okarelii/dostoprimechatelnosti-karelii/141-nacionalniy-park-paanayarvi>> [cit. 2014-04-02]
74. URL: <<http://www.karvin.ru/taina/seids/>> [cit. 2014-04-02]
75. URL: <<http://paanajarvi.zapoved.ru/>> [cit. 2014-04-02]
76. URL: <<http://paanajarvi-park.com/rastitelnyj-mir/>> [cit. 2014-04-02]
77. URL: <<http://paanajarvi.zapoved.ru/catalog/protected/133/>> [cit. 2014-04-02]
78. URL:
<<http://paanajarvi.zapoved.ru/catalog/133/%D0%9F%D0%B0%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%8F%D1%80%D0%B2%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B%D0%B9-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BA>>
[cit. 2014-04-02]
79. URL: <<http://klub.onego.ru/karelia/paanajar.html>> [cit. 2014-04-02]
80. URL: <http://gov.karelia.ru/Info/tourism/petroglif_bel.html> [cit. 2014-04-06]
81. URL: <<http://www.karjala.su/karjala/petrglif/>> [cit. 2014-04-02]
82. URL: <<http://getpath.ru/articles/petroglifs>> [cit. 2014-04-02]
83. URL: <<http://www.solovky.ru/>> [cit. 2014-04-03]
- URL: <my-solovki.ru/archipelago/article/?ELEMENT_ID=1146> [cit. 2014-04-03]
84. URL: <<http://welcome.solovky.ru/new/index.php/home/exkurs>> [cit. 2014-04-03]
85. URL: <<http://welcome.solovky.ru/new/index.php/home/hotel>> [cit. 2014-04-03]

86. URL: <www.nextroad.ru/solovetski-sights/188-garden> [cit. 2014-04-03]
87. URL: <<http://www.nextroad.ru/solovetski-sights/187-canales-sistem-solovki>> [cit. 2014-04-03]
88. URL: <<http://www.nasolovki.ru/places/>> [cit. 2014-04-03]
89. URL: <www.solovki.ca/nature/forest_01.php> [cit. 2014-04-03]
90. URL: <<http://solovki-monastyr.ru/spp/svyato-vozneseuskij-skit/>> [cit. 2014-04-03]
91. URL: <http://www.finnougoria.ru/community/folk/section.php?SECTION_ID=344&ELEMENT_ID=2213> [cit. 2014-04-05]
92. URL: <http://karelia2000.ru/kar_cuisine/> [cit. 2014-04-05]
93. URL: <<http://arhippauptunen.ru/index.php?site=tausta&lang=ru>> [cit. 2014-04-05]
94. URL: <<http://www.kirjazh.spb.ru/turizm/kanteletar.pdf>> [cit. 2014-04-05]
95. URL: <<http://gazeta-licey.ru/news/announcement/6506-vyshel-v-svet-putevoditel-porunopevcheskim-derevnyam>> [cit. 2014-04-05]
96. URL: <<http://www.open-karelia.ru/scool/folklor-slav/>> [cit. 2014-04-05]
97. URL: <<http://miroshca.narod.ru/jarvi.htm>> [cit. 2014-04-06]
98. URL: <<http://www.viktur.ru/karelia/rest-on-karelia/karelia-hunting-3029-871.html>> [cit. 2014-04-06]
99. URL: <http://www.alem-tour.ru/fish_hunt/html> [cit. 2014-04-06]
100. URL: <http://www.all-karelia.ru/section_36302.html> [cit. 2014-04-06]
101. URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B8%D0%BC%D0%BD%D1%8F%D1%8F_%D1%80%D1%8B%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%B0#.D0.9B.D0.BE.D0.B2_.D0.BD.D0.B0_.D0.BC.D0.BE.D1.80.D0.BC.D1.8B.D1.88.D0.BA.D1.83> [cit. 2014-04-06]
102. URL: <<http://www.open-karelia.ru/zapovednik/135-istoriko-memorialnyy-kompleks-perioda-vtoroy-mirovoy-voyny-kollasyarvi.html>> [cit. 2014-04-06]
103. URL:
<http://baryshnikovphotography.com/bertewor/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%D0%B2_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%B8#.D0.92.D0.BE.D0.B4.D0.BD.D1.8B.D0.B9_.D1.82.D1.80.D0.B0.D0.BD.D1.81.D0.BF.D0.BE.D1.80.D1.82> [cit. 2014-04-06]
104. URL:
<http://hyema.ucoz.ru/news/passazhirskij_transport_respubliki_karelija_istorija_perspekti_vy_sovremennost/2013-02-16-6> [cit. 2014-04-06]

105. URL: <<http://da-travel.ru/services/classrjd/>> [cit. 2014-04-06]
106. URL: <<http://jizdnirady.idnes.cz/>> [cit. 2014-04-06]
107. URL: <<http://www.arrivo.ru/rossiya/kareliya/vodnyiy-transport-v-karelii.html>> [cit. 2014-04-06]
108. URL: <<http://petrozavodsk.camuk.ru/xcats/2679>> [cit. 2014-04-06]
109. URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Power/Committee/Build/100915.html>> [cit. 2014-04-06]
110. URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Power/Committee/Transport/index.html>> [cit. 2014-04-06]
111. URL: <http://www.gov.karelia.ru/gov/Different/History/history_story.html> [cit. 2014-04-06]
112. URL: <<http://gov.karelia.ru/Karelia/2273/4.html>> [cit. 2014-04-06]
113. URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Leader/biogr.html>> [cit. 2014-04-06]
114. URL: <<http://www.gov.karelia.ru/gov/Different/karelia3.html>> [cit. 2014-04-06]
115. URL: <<http://busphoto.ru/area/43>> [cit. 2014-04-06]
116. URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%D0%B2_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%B8> [cit. 2014-04-06]
117. URL: <<http://www.cedok.cz/destinace/default.aspx?kod=ru.htm>> [cit. 2014-04-06]
118. URL: <<http://www.letenky-cedok.cz/>> [cit. 2014-04-06]
119. URL: <<http://rzd.ru/main/public/ru>> [cit. 2014-04-10]
120. URL: <<https://maps.google.com/>> [cit. 2014-04-10]
121. URL: <ladoga.dax.ru/fishing.html> [cit. 2014-04-10]
122. URL: <www.rybalka-v-karelii.ru/kak-i-gde-lovit-ryibu/ryibalka-na-ladozhskom-ozere.htm> [cit. 2014-04-10]
123. URL: <fishvam.ru/water/spb/oz-ladozhskoe/> [cit. 2014-04-10]

ANOTACE

Příjmení a jméno: Zatloukalová Eva

Název katedry a fakulty: Katedra slavistiky. Filozofická fakulta.

Název bakalářské práce: Karélie - objekt cestovního ruchu

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.

Počet znaků: 143 747

Počet příloh: 0

Počet titulů použité literatury: 48

Počet internetových zdrojů: 123

Klíčová slova: cestovní ruch, destinace cestovního ruchu, účastníci cestovního ruchu, Republika Karélie, turistické atraktivity, Solovecké ostrovy, Petrozavodsk, Kiži, Ladožské jezero

Práce je věnována Republice Karélie z pohledu cestovního ruchu. V práci jsou zkoumány aspekty území na základě teorie cestovního ruchu. Je hodnocen potenciál území, jako destinace cestovního ruchu. Na základě teorie destinace je území zkoumáno z geografického a sociálně-kulturního hlediska, zkoumána dostupnost území a okolnosti ztěžující cestování do vybrané země, důraz je kladen na existenci turistických atraktivit. Turistické atraktivity jsou následně blíže definovány a hodnoceny.